

SHARRCEM

a **TITAN** Group Company

RAPORTI

**MBI QËNDRUESHMËRINË
DHE PËRGJEGJËSINË
SHOQËRORE KORPORATIVE**

2014

SHARRCEM SH.P.K.

Adem Jashari p.n.
71510 Hani i Elezit
Kosovë
Tel. 00 381 290 385 500
Fax. 00 381 290 385 510
www.sharrcem.com

Personi: Adnan Vila
E-mail. adnan.vila@sharrcem.com

SHARRCEM SH.P.K.

**SHARRCEM SH.P.K.
RAPORTI MBI QËNDRUESHMËRINË
DHE PËRGJEGJËSINË SHOQËRORE
KORPORATIVE 2014**

Ky është Raporti i tretë Vjetor i CSR-së nga Sharrcem SH.PK, i cili mbulon periudhën nga 1 janari deri më 31 dhjetor 2014. Raporti ndjek standardet e të raportimit Titan Group, një linjë me parimet GRI dhe udhëzimet e raportimit WBCSD / CSI. Të gjitha të dhënat e paraqitura në raport janë përfshirë në mostër të verifikimit të pavarur të jashtëm të kontraktuar në emër të Titan Group, (ju lutem shihni ueb faqen: www.titan.gr / Report 2014).

Sharrcem është 100% në pronësi nga Sharr Beteiligungs GmbH të Hamburgut, Gjermani, anëtar i Titan Cement Group.

TABLE OF CONTENTS

About Sharrcem

Milestones
2014 in Brief
Titan Group in Brief
Our Company

Message from the Managing Director

Group Values
CSR Organization at Sharrcem
Our Stakeholders
Stakeholder dialogue & platform

Kosovo CSR Network

Sustainability through Certified System (ISO's)

Our Workforce

Health & Safety

Incident Statistics Monitoring
Life and Fire Safety
Long-Term Requitil Program

Our Environment

Environment audit
Waste Water Treatment
Air Emission
Quarry Rehabilitation
Environment Modules
Liquid Effluent
Ambient Noise

Investments

Raw Mill Upgrade
Kiln Upgrade
Quality: Concrete Laboratory
Renovation of the new Offices at the Workshop
Upgrading of Raw Mill Silo at old plant for PC 52.5 (bulk loading)

Our Community

Community Activities
Communication and Collaboration
Scholarship Program
Social Contribution / Various Activities
Drawing (Environment & Safety)
Donations
Children's Board
Parallel Activities
LAB Project

GRI Disclosure Table - All

Rreth Sharrcem

Sharrcem u themelua në vitin 1936, i përbërë nga një furrë vertikale me një kapacitet prodhimi prej 4,415 ton në vit. Sharrcem është blerë nga TITAN Group në vitin 2010, pas procesit të privatizimit në Kosovë. Kjo është e vetmja fabrikë e çimentos në vend, e cila gjendet afër kufirit jugor. Në vitin 2010, ajo u bë anëtar i Grupit TITAN dhe mbetet furnizuesi kryesor i çimentos në Kosovë. Një vit pasi është blerë nga TITAN Group, Sharrcem ka përmirësuar dukshëm risitë e saj në teknologji për prodhimin e lëndëve të para dhe të çimentos dhe ka filluar zbatimin e standardeve të larta, të integruara në të gjitha nivelet operative.

SHARRCEM IS A MEMBER OF:

- Sharrcem ka marrë lejen IPPC – leja e parë e lëshuar në vend. Veç kësaj
- Sharrcem ka nisur projektin World Business Council / CSI për përfshirjen e udhëzimeve të saj për Kontraktorët dhe Sigurinë në Komunikacionin Rrugor. Në të njëjtën fushë të Sigurisë, kompania ka organizuar NEBOSH të parë në Kosovë
- Ka përfunduar dizajnin terren-thyerja për automatizimin e plotë të operacionit vinç i sallës së klinkerit, një zgjidhje inovative që eliminon si pozicione të rrezikshme të punës ashtu edhe pluhurin e arraturin.
- Kryer angazhime të shumta të hisedarëve për programin e saj ambicioz të investimeve me qëllim të prodhimit të lëndës djegëse në nivel lokal
- Ka kompletuar financimin e vitit të parë operativ të LAB. Përveç kësaj ka mbështetur Fondacionin me burimet administrative dhe financiare

1936

Është themeluar Fabrika Sharr Cement

1980

Një investim i ri është bërë për të rritur më tej kapacitetin e furrës rrotulluese

2010

Titan Group e blen Sharrcem dhe nis një program ambicioz të modernizimit për të përmbyshur standardet ndërkombëtare në cilësi, teknologji dhe mbrojtje të mjedisit

2012

Sharrcem përfundon fazën e parë të avancimit teknologjik dhe përmirëson efikasitetin e saj dhe gjurmën e mjedisit. Stabilimenti merr certifikimin e saj të parë për cilësi (ISO 9001) dhe zbaton Sistemin e Menaxhimit CO2. Kompania në parim i shërben tregut të Kosovës me shitjet të kohëpaskohshme në Maqedoni dhe Serbi.

2014

1972

Përmirësimi i parë i stabilimentit me një furrë rrotulluese dhe ftohës satelitor, rritja e kapacitetit të e saj për 180,000 ton në vit

2000

Sharrcem është përfshirë në planin e privatizimit të shtetit dhe fillon një periudhë dhjetë vjeçare e qiradhënies

2011

Sharrcem merr rolin kryesor në themelimin e Rrjetit CSR në Kosovë dhe angazhohet për modernizim. Investimi është në aktivitet të plotë

2013

Sharrcem më tej është certifikuar me ISO 14001 – Sistemi i Menaxhimit të Mjedisit dhe OHSAS ISO 18001 - Shëndeti Profesional dhe Sistemit i Menaxhimit të Sigurisë. Përtej certifikimeve, Sharrcem ka marrë çmime të rëndësishme për nismat tona të PQS-së në vitin 2013. Kompania ka zbatuar ueb-portalin shpalsja e emetimeve për publikun, si dhe lokale, aksidenti dhe raportimi i PQS-së. Në aspektin e teknologjisë, ka përfunduar Përmirësimi i Procesit të Automatizimit dhe futja e plotë e Sistemit të Menaxhimit të Aseteve të Ndërmarrjes - EAMS. Publikimi i parë i Raportit PQS dhe Auditimi PQS nga një palë e tretë e certifikuar.

622,157 t

e lëndëve të para të
nxjerra nga Dimçe712,157 m²sipërfaqja e
përgjithshme e dy
guroreve aktive

8,947 t

e lëndëve të para e
nxjerrë nga
Pladenice

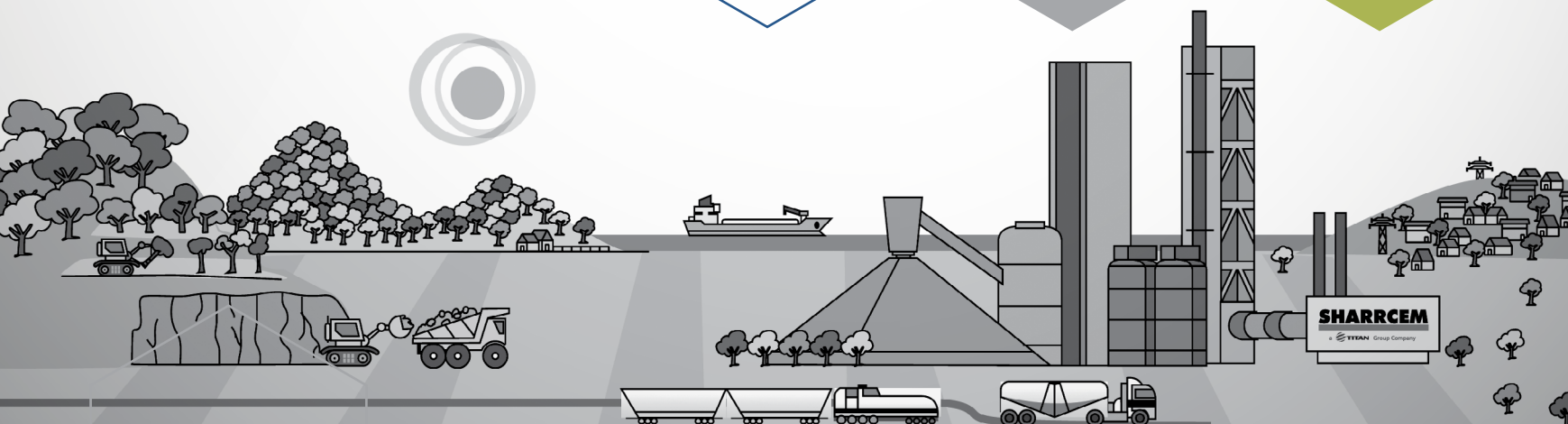
380

numri i të punësuar-
ve që morën pjesë në
programe të ndrysh-
me të zhvillimit218,961.21
Eurokontributi në fondin e
pensioneve të
punonjësve713,989.95
Eurotaksat nga të
ardhurat e
korporatës33,965,098
Eurotë shpenzuara në
furnizuesit gjatë
periudhës
raportuese11,231.20
Eurotaksa të paguara lokale
(komunale + mbi pronë)

517,688.95 t

shuma totale e
prodhimit të çimentos437,751.50
Europërfitimet totale të
investimeve
shoqërore23,541,712.06
Euro

investimet totale

Titan Group përshkrim i shkurtër

Grupi ka për qëllim që të rritet si një prodhues multi-rajonali i çimentos, i integruar vertikalisht, duke kombinuar një shpirt sipërmarrës dhe përsosmëri operacionale në lidhje me njerëzit, shoqërinë dhe mjedisin.

TITAN Grupi është në biznes si një prodhues i pavarur i çimentos dhe materialit ndërtimor për më shumë se 11 dekada. Në atë kohë, ne jemi zgjeruar përtej rrënjëve tona greke për t'u bërë një biznes multi-rajonali i cili operon në katër gjeografi të ndryshme. Me seli në Athinë, Greqi, Grupi i ka të punësuar 5,501 njerëz në mbarë botën dhe shet produkte në 36 vende të ndryshme. Produktet tona kryesore janë çimento, betoni i gatshëm dhe agregatet. Ne gjithashtu prodhojmë blloqe betoni për ndërtim dhe llaç të thatë, ne i procesojmë fjollat e hirit (ProAsh®), dhe ofrojmë shërbimet e karburantit alternativ dhe të menaxhimit të mbeturinave përmes GAEA, një sipërmarrje jonë e përbashkët bullgare me kompaninë amerikane të mjedisit dhe energjisë alternative, Evolution Environmental Group LLC.

TITAN e mori çmimin e parë në kategorinë Procesit ndalesa kombëtare e Çmimeve të Bizneseve Evropiane për Mjedisin 2013-2014, në njohjen e angazhimit të vazhdueshëm të saj për mjedisin përmes veprimeve të specializuara dhe fokusuara që promovojnë zhvillimin e qëndrueshëm. TITAN shquhet në shfrytëzimin e lëndëve djegëse dytësore dhe lëndës së parë alternative në procesin e prodhimit të çimentos, duke synuar një ulje në përdorimin e burimeve jo rinovuese natyrore dhe reduktimin e emetimeve që shkaktojnë efektin e serra, derisa gjithashtu kontribuon ndjeshëm në një „ekonomi rrethore“ efikase.

TITAN gjithashtu ka marrë një dallim të mos klasifikimit në kategorinë e „biodiversitetit“, në njohjen e veprimeve të tij të synuara për të mbrojtur biodiversitetin në zonat ku operon.

Angazhimi Titan-it ndaj Përgjegjësisë Shoqërore Korporative është i parë dhe më së shumti pasqyrohet në të gjitha aktivitetet e tij të biznesit. Vlera e sinergjive e fituar nga puna me kompani të tjera dhe hisedarë është një katalizator në rritjen e zhvillimit të qëndrueshëm të biznesit përmes Përgjegjësisë Shoqërore Korporative. Në këtë kontekst, Grupi TITAN në mënyrë aktive merr pjesë në një sërë nismash kombëtare, evropiane, ndërkombëtare dhe të sektorit, shpesh si një udhëheqës apo edhe si një themelues.

- [Hellenic Network for Corporate Social Responsibility](#)
- [CSR Europe](#)
- [The European Alliance for CSR](#)
- [Global Reporting Initiative \(GRI\)](#)
- [World Business Council for Sustainable Development \(WBCSD/CSI\)](#)
- [Global Compact](#)
- [Caring for Climate](#)

LOKACIONET
GLOBALE TITAN
GROUP

Kompania jone

Titan Group konsideron qëndrueshmërinë të jetë një nga çështjet më të rëndësishme të kohës sonë. Kështu, Grupi ka ngulitur me sukses përgjegjësinë shoqërore dhe praktikave të qëndrueshmërisë në operacionet e saj. Përveç kësaj, Grupi është i përfshirë nga afër në nismat më të përditësuara të qëndrueshmërisë duke qenë pjesë e WBCSD dhe CSI.

Drejtperdrejtë, me një përfaqësim të fortë në të gjitha grupet punuese të CSI-së dhe bashkë-kryesimin e dy prej tyre, Grupi është duke marrë një rol udhëheqës për të kontribuar në zhvillimin e praktikave më të fundit në prodhimin e qëndrueshëm të çimentos.

Duke vazhduar angazhimin për të vepruar në bazë të Vlerave të Group-it që nga viti 2010, qëndrueshmëria mbetet një nga komponentët më të rëndësishme të Sharrcem-it, dhe mënyrës se si operon në treg.

Si rezultat i kësaj, në vitin 2013 kompania ka vazhduar të certifikohet me ISO 18001 (për Sigurinë Shëndetësore dhe të Punës) dhe ISO 14001 (për Mjedis), duke demonstruar përkushtimin ndaj zhvillimit të qëndrueshëm. Në vitin 2014, kompanisë i është dhënë Licenca IPPC (Parandalimi dhe Kontrolli i Ndotjes i Integruar), i pari i këtij lloji në vend, duke vendosur standardet për sektorin e industrisë së rëndë në Kosovë për t'u ndjekur.

Për të ndjekur angazhimin dhe për të siguruar pajtueshmërinë e plotë me të gjitha njësitë e biznesit të Titan Group-it, kompania ka vazhduar të përfundojë një auditim të plotë të qëndrueshmërisë së saj dhe nismave të performancës dhe përgjegjësisë së korporatës të kryera nga një palë e tretë e pavarur (DNV).

Kompania vazhdon të zhvillojë mënyra të reja të zvogëlimit të gjurmës së saj mjedisore dhe rritjes së kulturës së sigurisë dhe angazhimeve të komunitetit.

Për më shumë detaje, këto përpjekje janë raportuar në faqet në vijim.

Mesazh nga Drejtori Menaxhues

Të nderuar Hisedarë,

Edhe një herë – tashmë për të tretin vit - jam krenar të paraqesë, në emër të të punësuarve të Sharrcem-it, këtë Raport emocionues të Përgjegjesisë Shoqërore Korporative 2014. Përpjekja e madhe e njerëzve tanë e bëri të mundur që kompania si një qytetar të përmbush disa piketa të rëndësishme gjatë vitit të raportuar.

Këto arritje, megjithatë, nuk pasqyrojnë thjesht angazhimin e brendshëm; në një shkallë shumë të konsiderueshme, ato janë fryt i kontributit, konsultimit dhe bashkëpunimit me faktorin shoqëror duke filluar me komunitetin tonë dhe zinxhirin tonë të furnizimit me institucionet vendore, ndërkombëtare, mbarëkombëtare dhe OJQ-të. Nëse duhet të theksoj disa arritje, do të filloj me LAB: Themeli i Sharrcem-it, i cili, me vet Bordin e Drejtorëve të pavarur, dhe drejtorin e saj të shkëlqyer Ekzekutiv, Z. Hysen Shabanaj, ka qenë në gjendje të zbatojë fazën e parë të projektit në transparencë të plotë dhe nën qeverisjen dhe procesin e patëmetë. Nëntëmbëdhjetë biznese të reja bujqësore u krijuan në Komunën tonë, pas një ftese të hapur ndaj qytetarëve, pa asnjë ankesë të çfarëdo lloji. Unë e konsideroj këtë një sukses të madh qytetar që hap rrugën për zhvillime të mëtejshme.

Përpjekjet e zellshme dhe marrëveshjet e mirë të kohës kanë qenë të përkushtuara për Sigurinë në vitin 2014. Sharrcem-i, nën ndërmarrjet e Group-it për të përcaktuar si një kulturë e gjallë udhëzimet e Këshillit Botëror të Biznesit për Zhvillim të Qëndrueshëm / CSI, ka hartuar një kornizë të standardeve dhe veprimeve në mënyrë që të rrisë sigurinë në drejtim të poshtë - për kontraktorët tanë - dhe horizontalisht - drejt trafikut rrugor, të

krijuar dhe lidhur me aktivitetet tona. Janë hartuar mjetet e reja, janë lëshuar udhëzimet dhe rekomandimet dhe janë vendosur regjistrat. Zhvillimi më inkurajues, megjithatë, dhe deri tani, ka qenë reagimi pozitiv i të gjithëve të përfshirë në proces, qoftë punonjës apo të tjerë jashtë kompanisë.

Jemi gjithashtu shumë krenar që me raportin e këtij viti, mund të njoftojmë se Sharrcem-i ka marrë lejen e Parandalimit dhe Kontrollit të Ndotjes të Integruar (IPPC) nga Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor. Kjo ishte leja e parë e lëshuar ndonjëherë në Kosovë dhe më duhet të theksoj se investimi i pamasë modern i kompanisë dhe bashkëpunimi i shkëlqyer me autoritetet kanë mundësuar përfundimin e këtij procesi shumë të rëndësishëm.

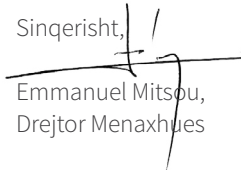
Më shumë se përafrimi i performancës së kompanisë me standardet evropiane, ky zhvillim do të (a) lejojë avancimet teknologjike përmes rikuperimit të energjisë nga mbeturinat, një masë të madhe të qëndrueshmërisë dhe (b) hapë rrugën për operatorët e tjerë në vend duke nxitur ndërgjegjen e mjedisit dhe përmirësimin e gjurmës nga aktivitetet e ndryshme.

Nuk duhet lënë pa e theksuar edhe serinë e angazhimeve të Hisedarëve, të kryera gjatë gjithë vitit për një projekt shumë të rëndësishëm të investimeve të kompanisë, si në aspektin e investimeve të huaja direkte ashtu edhe ato të shfrytëzimit të burimeve lokale kundrejt mallrave të importuara që, mjaft qartë, do të rrisin performancën e ekonomisë lokale dhe përmirësojnë deficitin e saj tregtar. Një fabrikë për prodhimin lokal të lëndës djegëse që do të konsumohet në furrat e

çimentos është paraqitur në nivel kombëtar dhe lokal në katër forume të hapura; propozimi është diskutuar nga kënde të biznesit dhe ekonomisë kombëtare dhe ndikimit mjedisor dhe shoqëror, me pjesëmarrjen e ministrive, ambasadave, Bankës Botërore, BERZH-it, autoriteteve dhe institucioneve ndërkombëtare tjera dhe një numër i konsiderueshëm përfaqësuesve të organizatave jo-qeveritare.

Ne definitivisht jemi të angazhuar të mbetemi një qytetar i mirë, përgjegjës, por kurrë nuk do të mbetemi me atë se e kemi arritur qëllimin. Në një botë që ndryshon me shpejtësi, ne jemi të vendosur të qëndrojmë vigjilent, t'i dëgjojmë hisedarët tanë, të komunikojmë në mënyrë të drejtëpërdrejtë dhe transparente dhe në fund të fundit të arrijmë që të vazhdojmë dhe të zhvillohemi së bashku, për rritjen e ndërsjellë dhe kushte më të mira të jetesës.

Sinqerisht,

 Emmanuel Mitsou,
 Drejtor Menaxhues

Vlerat tona dhe Politika CSR

PËRGJEGJËSIA SHOQËRORE KORPORATIVE

- Siguria në rend të parë
- Zhvillimi i qëndrueshëm
- Angazhimi i hisedarëve

PËRMIRËSIM TË VAZHDUESHËM

- Organizimi i mësimt
- Gatishmëria për ndryshim
- Ngritja ndaj sfidave

INTEGRITETI

- Praktikrat etike të biznesit
- Transparenca
- Komunikimi i hapur

VLERA PËR KONSUMATORIN

- Parashikim i nevojave të konsumatorit
- Zgjidhjet inovative
- Cilësia e lartë e produkteve dhe shërbimeve

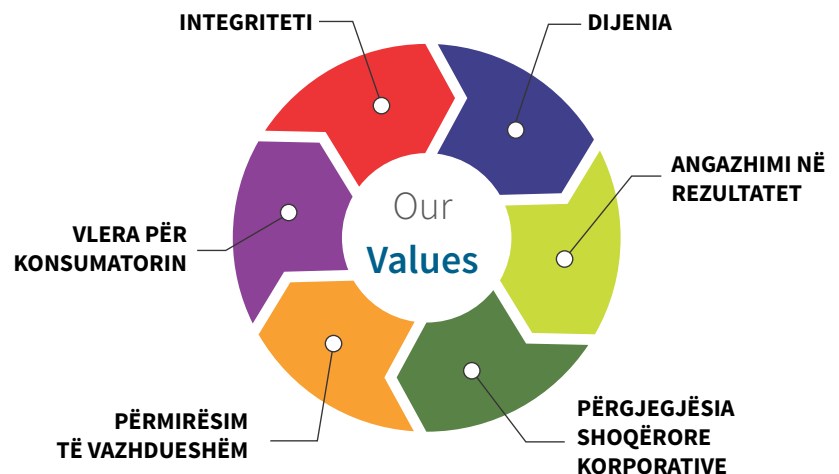
DIJENIA

- Rritja e bazës sonë të njohurive
- Zotësia në çdo funksion
- Përsosmëria në kompetencat kryesore

ANGAZHIMI NË REZULTATET

- Vlera e aksionarëve
- Objektivat e qarta
- Standardet e larta

TITAN Group synon të rritet si një prodhues multi-rajonar, vertikalisht i integruar, i çimentos, duke kombinuar frymën sipërmarrëse dhe cilësinë operacionale për sa i përket njerëzve, shoqërisë dhe mjedisit.

Politika CSR e TITAN Grup-it

Ndjekja e qëllimeve tona të biznesit dhe krijimi i vlerës gjatë gjithë kohës, në mënyrë etike dhe të përgjegjshme shoqërore, duke bërë më pak dëm, dhe përpjekja për të bërë më shumë vepra të mira“

Për të arritur vizionin tonë

- Praktikrat tona të biznesit janë të udhëzuara dhe të bazuara në vlerat tona Titan dhe në kodin tonë të sjelljes.
- Siguria është prioriteti ynë kryesor i biznesit me qëllim të arritjes së një mjedisi pune pa aksident dhe incident.
- Ne jemi të angazhuar në rritje të qëndrueshme, integrimin e elemen-

teve njerëzore, mjedisore dhe shoqërore në vendimet tona të biznesit.

- Ne kemi për qëllim që të përmirësojmë vazhdimisht performancën tonë mjedisore dhe shoqërore, duke matur ndikimet dhe kontributet tona, dhe duke vlerësuar gjurmët tona mjedisore dhe shoqërore.
- Ne kemi për qëllim që të krijojmë besimin me të gjithë hisedarët tanë duke komunikuar në mënyrë të hapur dhe transparente, dhe duke kërkuar angazhim për të kuptuar ndikimin e veprimeve tona dhe shqetësimeve të tyre.
- Ne ndajmë dijeninë, përvojën dhe praktikrat tona më të mira në fushat përkatëse të biznesit tonë për të

shtuar vlerën dhe për të kontribuar në mirëqenien e komuniteteve tona fqinje.

- Ne vlerësojmë punonjësit tanë dhe ndjekim praktikrat e burimeve njerëzore që promovojnë mundësi të barabarta në rekrutim, punësim dhe zhvillim, pavarësisht nga gjinia, origjina etnike, fetare etj, respektojmë individualitetin dhe jemi në përputhje me ligjet kombëtare dhe udhëzimet vullnetare ndërkombëtare, siç janë Deklarata Universale e OKB-së për të Drejtat e Njeriut.
- Ne merremi me zinxhirin tonë të furnizimit, në përputhje me Grupin tonë dhe Kodin Rajonal të Prokurimit të Sjelljes.

• Ne vullnetarisht angazhohemi në dhe mbështesim partneritetet dhe rrjetet e biznesit që promovojnë synimet tona të biznesit dhe vizionin e CSR-së, si U.N. Global Compact, WB-CSD / CSI, the E.U. Alliance for CSR, SH.B.A.

• Ne kemi për qëllim që të jemi aktiv në përpjekjet dhe procesin qytetar për të avancuar përdorimin dhe përfitimet e produkteve tona dhe për të ruajtur qëndrueshmërinë afatgjate dhe prosperitetin ekonomik të industrisë sonë.

• Ne inkurajojmë dhe e njohim nisimën individuale dhe vullnetarizimin në aktivitetet qytetare dhe të komunitetit.

CSR brenda Sharrcem-it

Fushëveprimi i angazhimit të CSR-së

Krijimi i Strukturës Menaxhuese të CSR-së

Kujdesi ndaj punëtorëve

Zhvillimi dhe përmirësimi i komunitetit lokal

Integrimi transparent në shoqërinë kosovare

Investim në mjedis të qëndrueshëm

Organizimi i brendshëm

KOMITETI I CSR-SË DHE GRUPI PUNUES ME PËRGJEGJËSI QË TË:

- ▶ VENDOS STRUKTURËN E CSR-SË BRENDIA SHARRCEM-IT
- ▶ VENDOS DHE ZBATOJË POLITIKAT DHE PROCEDURAT E CSR-SË
- ▶ KRIJOJË DHE MIRËMBAJË KOMUNIKIMIN ME PUNËTORË
- ▶ INFORMOJË, BASHKËPUNOJNË DHE MONITOROJË ANGAZHIMIN ME KOMUNITETIN LOKAL
- ▶ KOORDINIMI I RRJETIT TË CSR-SË

Angazhimet e Grupit Punues

Grupi Punues është organi i cili kujdeset për zbatimin e strategjisë dhe aktiviteteve të CSR-së të përcaktuara nga Komiteti i CSR-së në baza ditore. Grupi Punues është gjithashtu përgjegjës për CSR-në që ka të bëjë me marrëdhëniet me jashtë dhe të komunikimit, si dhe për përfaqësimin e përgjithshëm të Sharrcem-it në Rrjetin CSR në Kosovë. Vizitat e tyre në institucione të ndryshme dhe pjesëmarrja e tyre në trajnime/punëtori të ndryshme ndihmojnë kryesisht në shkëmbimin e praktikave më të mira dhe praktikimin e disa prej tyre brenda lokaleve të Sharrcem-it dhe komunitetit ku ai vepron.

Komiteti i CSR-së emëron ekipin e bankës së të dhënave të CSR-së që është përgjegjës për futjen e të dhënave në lidhje me fabrikën, që kërkohet nga Grupi në baza mujore. Njerëzit e emëruar në këtë grup janë përgjegjës për futjen e të dhënave në mënyrë të saktë dhe në kohën e duhur në bashkëpunim dhe verifikim të ngushtë me mbikëqyrësit e tyre të drejtpërdrejtë. Kjo konsiderohet të jetë një punë e përpiktë që siguron integritetin e informacionit të paraqitur për të gjithë hisedarët.

Darka Gala / Ngjarja e CSR-së, 5 shtator 2014, Gjakovë

Përgjegjësia Shoqërore Korporative (CSR) është bërë pjesa integrale e biznesit modern. Ajo është një vlerë lëvizëse që kontribon në rezultatet e komuniteteve duke nxitur ndërveprimin shoqëror jashtë aktiviteteve të biznesit.

Qëllimi i Darkës Gala (ngjarja CSR) ishte rritja e ndërgjegjësimit të qëndrueshmërisë në qytetin e Gjakovës duke u angazhuar bizneset dhe qytetarët në një projekt të modernizuar për Parkun Qendror të qytetit të tyre.

Ky është aktiviteti i parë CSR i organizuar nga Komuna e Gjakovës dhe ka bashkuar qytetarët dhe bizneset. Janë shkëmbyer praktikat më të mira ndërmjet pjesëmarrësve dhe ngjarja u mbyll me një ekspozitë dhe ankand të veprave të artit.

Punëtorë CSR / Zinxhiri i Furnizimit dhe Raportimi Grup-it

Të gjithë përdoruesit e Bankës së të dhënave të CSR-së janë trajnuar për përdorimin e Platformës dhe procesit të mbledhjes së të dhënave, regjistrimin e të dhënave mujore direkt në Bankën e të dhënave të CSR-së të Grupit. Trajnimi specifik është dorëzuar për popullin tonë nga ekipi Grupit Korporativ CSR, znj Maria Alexiou.

Regjistrimi i të dhënave në një bazë të dedikuar të të dhënave (CSR BDH) dhe në baza mujore do të ndihmojë në ruajtjen e informacionit të saktë si dhe të mbrojtë integritetin e saj për përdorimin e të gjithë hisedarëve.

Konferenca për të Drejtat e Njeriut dhe lufta kundër korrupsionit, Selanik, Greqi

Në kuadrin e festimeve globale të të Drejtave të Njeriut dhe Ngjarjes së 10 vjetorit të Parimit të Ndikimit Global të OKB-së, më 9 dhe 10 dhjetor, the Global Compact Network Hellas organizoi një aktivitet për të „Drejtat e Njeriut dhe Antikorrupsion“ të premten 5 dhjetor 2014, në orën 13.00, në Selanik. Ngjarja është nxehur me përpjekjet e Global Compact Network Hellas për të promovuar respektimin e të drejtave të njeriut dhe thirrjen e bërë kohëve të fundit për kompaktin global të OKB-së për adresimin e veprimit të korrupsionit. Ngjarja ishte nën patronatin e Zyrës së Raportuesit Kombëtar për Trafikimin e Qenieve Njerëzore, e koordinuar nga Hellenic Network for CSR, Transparency International Greece and American - Hellenic Chamber dhe është organizuar nga American Farm School dhe auditori i saj „Alik Perroti“. Për shkak të vlerës së saj të lartë arsimore dhe mundësive të rrjetit, Njësitë e ndryshme të biznesit nga Grupi, duke përfshirë Sharrcem-in, kanë marrë pjesë në këtë ngjarje.

Rrjetet Lokale Evropiane Konferenca UNGC, Shkup, Maqedoni

Global Compact Network
Macedonia

Mrs. Maria Alexiou

Rrjeti i Kompaktit Global në Maqedoni ka organizuar Takimin Vjetor të Rrjetit Lokal Evropian GC (ELNM) nga 28-30 tetor 2014 në Shkup. Kompakti Global i OKB-së (UNGC) ka filluar në Maqedoni në dhjetor të vitit 2004, prandaj në vitin 2014 shënon një jubilar të rëndësishëm 10 vjeçar që ata fillojnë të festojnë duke organizuar një ngjarje të tillë të rëndësishme. Si pjesë e programit të Forumit, konferenca mbajtur më 28 tetor i bashkoi përfaqësues nga rrjetet evropiane vendore, komunitetin e biznesit nga Maqedonia dhe rajoni, përfaqësues të institucioneve, organizatat e shoqërisë civile dhe hisedarë të tjerë. Takimi është përqendruar në tre çështjet kyçe të Përgjegjësisë Shoqërore Korporative (CSR) të një rëndësie të madhe për rajonin: 1) ndikimin e ndryshimit nëpërmjet zinxhirëve të furnizimit të përgjegjshëm; 2) CSR në burimet e pakëta dhe 3) rëndësinë e Raportimit CSR, ku Menaxherja e lartë CSR e Grupit, znj Alexiou ka mbuluar temën e zinxhirit të furnizimit ndërsa tre përfaqësues të Sharrcem-it kishin rast të lidhen me hisedarë të ndryshëm dhe të ndajnë përvojën dhe praktikën.

Forumi i hisedarëve në Kosjeriç

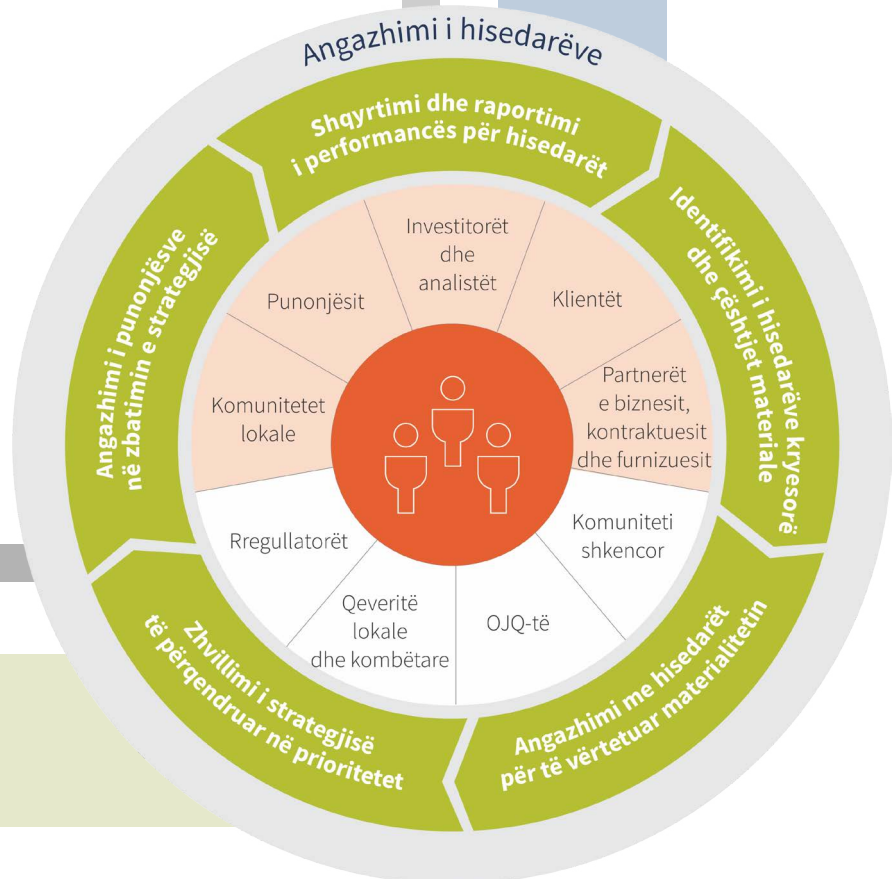
Pjesëmarrja e anëtarëve të grupit punues të CSR-së të Sharrcem-it në Forumin e Hisedarëve në Kosjeriç i cili u mbajt në Zlatibor ishte një përvojë jashtëzakonisht e dobishme edukative. Ky ishte viti i katërt që Titan Cementara Kosjeriç, anëtar i familjes Titan, ka lëshuar një raport të CSR-së, i cili është në përputhje me standardet më të larta botërore në fushën e operacionit të qëndrueshëm. Përmbajtja e raportit është verifikuar nga auditori i pavarur i palës së tretë Ernst & Young dhe kompania ka marrë normën më të lartë të sigurimit GRI (A+). Ngjarja ishte me një vlerë të lartë arsimore për Grupin Punues CSR të Sharrcem-it pasi që ata kishin rast për të bashkëvepruar me ekipin TCK me përvojë dhe kanë nxjerrë informacion të dobishëm rreth optimizimit organizativ dhe mjeteve të raportimit.

Angazhimi i hisedarëve

Rritja e qëndrueshme e TITAN Grup-it varet nga balancimi i interesave afatshkurtra dhe afatgjata. Në përputhje me prioritetet tona strategjike, ne i përshtasim politikat dhe praktikat tona me nevojat e tregut lokal. Kjo do të thotë kuptimi dhe përgjigja në mënyrë proaktive ndaj nevojës së individëve, organizatave, dhe bizneseve me të cilët ne ndërveprojnë.

Gjatë vitit 2014 kompania është nderuar me disa dallime dhe mirënjohje nga komuna dhe shkollat e Hanit të Elezit, Unioni i Sharrcem-it, Rrjeti CSR në Kosovë, Banka e Gjakut në Kosovë, Shoqata e Basketbollit, Komuna e Gjakovës dhe Oda Ekonomike e Kosovës.

Hisedarët tanë

Krijimi i marrëdhënieve afat gjata me komunitetet tona është thelbësore për qëndrueshmërinë afatgjate të biznesit tonë. Ne jemi të përkushtuar për të punuar me të gjithë hisedarët tanë dhe t'i kuptojmë pritjet dhe interesat e tyre. Kjo nga ana tjetër krijon mundësi për ta bërë biznesin tonë më të mirë dhe lidhjen e zinxhirit të furnizimit për operacionet e biznesit të fortë. Ne e mbajmë një listë të hisedarëve tanë, - të gjitha subjektet në të cilën aktivitetet tona kanë ndikim, - dhe ne e shqyrtojmë dhe e përditësojmë rregullisht këtë listë.

Ne angazhohemi me hisedarët tanë përmes mediave dhe përmes ngjarjeve (si tryezat e rumbullakëta dhe konferencat), të cilat ne ose i organizojmë ose marrin pjesë në to. Në këtë mënyrë ne kemi bashkëveprim të rregullt me ta dhe jemi anëtarë aktivë të një numri të shoqatave të industrisë dhe të komunitetit. Mjaft e thjeshtë, ne synojmë që gjithmonë të dëgjojmë dhe të mësojmë. Reagimet që i pranojmë na çojnë në vendimet që marrim për biznesin tonë dhe na ndihmon të trajtojmë çështjet e rëndësishme, të cilat rezultojnë në formimin e themeleve të veprimeve tona të qëndrueshmërisë dhe raportimit.

- **Punonjësit**

- **Zinxhiri i furnizimit (klientët, furnizuesit, kontraktuesit)**

- **Komunitetet Lokale**

- **Qeveria**

- **Institucionet Financiare dhe Institucionet**

- **Ndërkombëtare**

- **OJQ-të**

Prioritetet Kyçe

- Angazhimi i vazhdueshëm me hisedarët kyç; Shpalosja dhe Transparenca
- Fokusimi në çështjet materiale të Fuqizimit të Komunitetit të Bordit Këshillimor Lokal të Pavarur
- Mbështetja e vazhdueshme e fortë për projektin LAB; Shembujt përfshijnë: Implementimin e fazës II Uji: trajtimi i ujërave të zeza, dhe kontributi për Projektin e basenit të Lepencit
- Trajnimet dhe përmirësimi i vazhdueshëm
- Zhvillimi punonjësve dhe përshtatja e udhëzimeve CSI
- Përbushja e standardeve të larta të qëndrueshmërisë përmes Sistemeve të Certifikuara
- Mbështetje dhe kontributi në Rrjetin CSR në Kosovë
- Ngritja e vazhdueshme e vetëdijes për CSR në kuadër të kompanisë, komunitetit dhe më gjerë
- Rikuperimi i energjisë sipas lejes IPPC
- Përgjegjshmëria Shoqërore: certifikimi auditor SA 8000 në vitin 2015 – dhe certifikimet e kompanisë në vitin 2016
- Kontributi në arsim në nivel lokal dhe kombëtar

Dialogu dhe platforma e hisedarëve

„EIC - (Këshilli i Investitorëve të Evropës)“

Një nismë për përmirësimin e klimës së biznesit në vend, EIC u themelua nën patronazhin e zyrës së BE-së në Kosovë dhe me mbështetjen e ambasadave të vendeve të BE-së. Qëllimi i tij është të krijojë një avokim me bazë biznesi për përafrimin progresiv të politikave lokale me kornizat ligjore, administrative dhe biznesore të BE-së që kontribuojnë në zbatimin e ligjit. Përveç kësaj, EIC gjithashtu e ka për detyrë që të kontribuojë në zhvillimin ekonomik të vendit, duke përmirësuar klimën e biznesit, duke promovuar transparencën dhe pajtueshmëri të plotë me ligjin dhe rregulloret dhe duke përshpejtuar rritjen ekonomike përmes rritjes së investimeve.

EIC ka dy komitete të përhershme të punës dhe adreson çështjet aktuale direkt në Qeveri dhe në Zyrën e BE-së në Kosovë, duke ofruar njëkohësisht edhe rekomandimet relevante. Suksesi i EIC-it është që, pesë dokumente rekomandimi tashmë kanë qenë të përfshirë në Dialogun zyrtar të Stabilizimit dhe Asociimit ndërmjet Qeverisë së Kosovës dhe Bashkimit Evropian.

Mr. Shpend Balija, Executive Director of EIC

EIC ka shtatëmbëdhjetë anëtarë themelues të cilat përfaqësojnë një pjesë të madhe të kompanive më të mëdha që operojnë në Kosovë. Ajo së shpejti do të zgjerohet në më shumë se njëzet e pesë anëtarë pasi që ka një interes të fortë nga kompanitë evropiane në Kosovë. Sharrcem kryeson Bordin e Drejtorëve të EIC-it që është zgjedhur për herë të parë, bord ky i cili ka një mandat dy-vjeçar.

Anëtarët themelues të EIC janë kompani prestigjioze evropiane që operojnë në Kosovë:

1. Baker Tilly Kosovo L.L.C.
2. CROATIA Sigurimi Sh.A.
3. Ecovision Sh.P.K.
4. IPKO L.L.C.
5. Mamidoil Kosovo L.L.C.
6. NLB Prishtina Sh.A.
7. Panax Institute L.L.C.
8. Petrol Oti Slovenia L.L.C.
9. PricewaterhouseCoopers Kosovo Sh.P.K.
10. ProCredit Bank Kosovo J.S.C.
11. Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C.
12. Sharrcem Sh.P.K.
13. Newco Ferronikeli
14. TEB Bank
15. Hoffman La Roche
16. Wirtgen Kosova
17. Illyria Insurance sh.a

Forumi I Angazhimit të Hisedarëve

Në një aktivitet të organizuar në bashkëpunim me Rrjetin CSR në Kosovë dhe Odën Ekonomike të Kosovës, Sharrcem-i organizoi një forum të angazhimit të hisedarëve. Ky aktivitet ka shërbyer si një platformë për Sharrcem për të prezantuar Politikën e saj të Përgjegjësisë dhe Qëndrueshmërisë Shoqërore me një fokus të veçantë në krijimin e fondacionit që do të mbështesë krijimin e bizneseve të reja bujqësore në Han të Elezit [projekti LAB], derisa në të njëjtën kohë i angazhon hisedarët më të rëndësishëm lokal dhe kombëtar të kompanisë. Aktiviteti u ndoq nga përfaqësues të pushtetit qendror dhe lokal, siç janë Ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural, ministri i Tregtisë dhe Industrisë, Zëvendës Ministri i Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor dhe kryetari i Komunitetit të Hanit të Elezit. Për më tepër, forumi u ndoq edhe nga një përfaqësues nga Ministria e Punës dhe Mirëqeniesë Shoqërore, Kryetari i Rrjetit CSR në Kosovë, Menaxheri i Projektit - Anëtarësimi dhe Marrëdhëniet e hisedarëve nga CSR Europe, Menaxheri i BERZH-it IFC në Kosovë, Menaxheri Shtetëror i Bankës Botërore, Drejtorët Ekzekutivë të Dhomave amerikane dhe gjermane të Tregtisë, Ambasadori grek, Shefi i Misionit në Ambasadën Gjermane, Drejtori i REC, Sekretari i Parë / Zëvendës Shefi i Misionit Ambada Norvegjeze, NOA Kos - USAID, Helvetas Swiss Inter-cooperation, dhe hisedarë tjerë të shumtë nga komuniteti i donatorëve, institucioneve dhe shoqërisë civile. Ngjarja ishte një sukses i madh. Të pranishmit e mbështetën idenë se përqafimi i praktikave të Përgjegjësisë Shoqërore Korporative është një kërkesë e qartë e shoqërisë kundrejt të gjitha bizneseve që veprojnë në Kosovë.

Forumi II i Angazhimit të Hisedarëve

On the 6th of May 2014, Sharrcem organized a Local Stakeholder Presentation to disclose the project titled “Busines Activity Laboratory” (LAB – acronym in Albanian) in Hani i Elezit. Sharrcem continues to make investments, beneficiaries of which are first and foremost the citizens and it has allocated half a million euros for the Laboratory for Business Activities (LAB) project, thus enabling the creation of Small and Medium Enterprises in the field of agriculture. Present at the meeting was the Mayor of Hani i Elezit Municipality, Mr. Suma, the representative from the Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development, Mr. Halit Hoxhaj and Mr. Evangelos Vergos, from the American School of Agriculture in Thessaloniki, who emphasized that positive results are achieved only through cooperation.

This was an open forum and a large audience of citizens attended. It was encouraging to witness the interest of the citizens which was displayed at the Q&A session; the comments and remarks were registered. The overall outcome was very positive and the initiative has definitely gained the general acceptance; a very important point, since the next stage of the project was the open

call for participation.

Forumi III i Angazhimit të Hisedarëve

Forumi i hisedarëve, i organizuar më 16 dhjetor 2014, në Prishtinë, Sharrcem-i ka shpalosur Raportin e Përgjegjësisë dhe Qëndrueshmërisë Shoqërore Korporative (CSR) për vitin 2013, ku pjesëmarrësit e pranishëm kanë vlerësuar lartë kontributin e Sharrcem-it për komunitetin e Hanit të Elezit. Arritjet për vitin 2013 u prezantuan nga Drejtori Menaxhues i kompanisë, z Emmanuel Mitsou, i cili tha se punësimi, mjedisi, komuniteti dhe siguria janë pikat të cilat në veçanti janë zhvilluar gjatë vitit 2013. Në vazhdim, është prezantuar progresi i projektit LAB; detajet operacionale janë prezantuar nga Drejtori Ekzekutiv Z. Hysen Shabanaj i cili gjithashtu njoftoi se Fondacioni do të publikojë rregullisht raportin e saj vjetor me shpalosjen e plotë të të dhënave të saj operacionale dhe shoqërore. Të pranishëm në këtë aktivitet ishin Z. Rufki Suma, kryetar i Hanit të Elezit, Robert Wright, kryetar i Rrjetit CSR në Kosovë, Agron Bektashi, Drejtor Ekzekutiv i Qendrës Rajonale të

Mjedisit (REC), Shkëlqesia e tij ambasadorii britanik, Ian Cliff, kryetarët e institucioneve të Hanit të Elezit, duke përfshirë në Bordin e Pavarur Lokal Këshillues dhe qytetarët, të cilët përveç që kanë shprehur mirënjohjen për kontributin e kompa-

nisë, gjithashtu kanë shpalosur idetë e tyre për projekte që janë në dobi të qytetarëve, duke kërkuar dhe pritur një mbështetje të lartë nga kompania.

Pyetësor

FORUMI III I ANGAZHIMIT TË HISEDARËVE Emerald Hotel, Prishtinë

REZULTATI I PYETËSORIT – RAPORTI CSR 2013

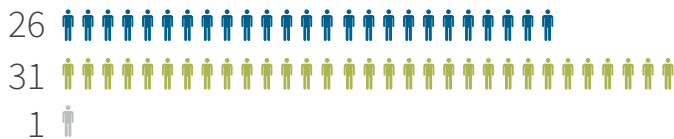
Si do ta vlerësonit nivelin tonë të angazhimit me komunitetin?

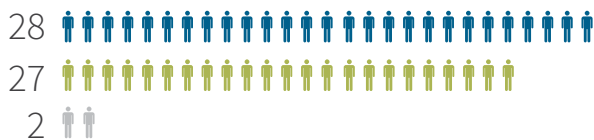
Si do t'i vlerësonit aktivitetet tona në fushën e Shëndetit & Sigurisë?

Si do t'i vlerësonit aktivitetet tona të lidhura me Mjedisin?

Si do ta vlerësonit projektin LAB në lidhje me pjesëmarrjen e të gjithë hisedarëve?

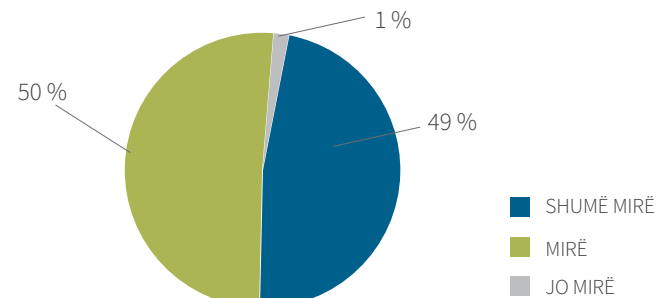

Si do ta vlerësonit projektin LAB dhe aktivitetet e tij të deri më tani?

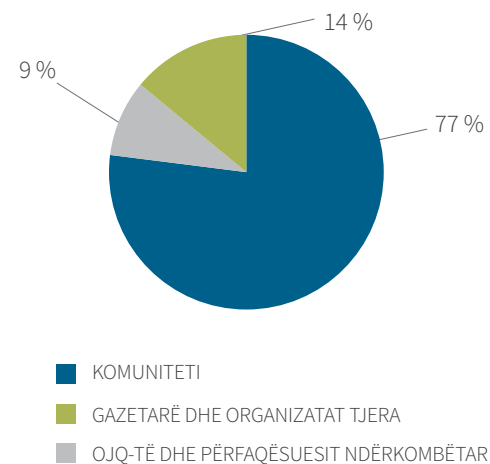

 SHUMË MIRË MIRË JO MIRË

PËRGJIGJET E PËRGJITHSHME

ZBËRTHIMI I PJESËMARRËSVE

Punëtorja: „Linjiti, Investimet e Huaja Direkte dhe Zhvillimi i Qëndrueshëm“

Derisa shumica e burimeve natyrore të Kosovës mbeten të pashfrytëzuara, rendi i tyre i magnitudës është një potencial i madh dhe një faktor vendimtar për zhvillimin e ardhshëm të vendit. Por të njëjtat burimet e pasura në fund të fundit mund të jenë „një mallkim apo një bekim“ sipas Z. Jan-Peter Olters, Drejtor i Bankës Botërore. Duke qenë e renditur e treta më e pasur me burim linjiti në Evropë dhe e pesta në botë, Kosova në të njëjtën kohë ishte në gjendje të tërheq interes komercial për projektet industriale në mineralet e energjetikës, dhe me legjislacionin e miratuar rishtazi dhe me planifikimin e kujdesshëm në kuptimin e biznesit dhe të mjedisit, është e sigurt se këto burime mund të dëshmojnë të jenë një bekim për ekonominë e vendit.

„Linjiti, Investimet e Huaja Direkte dhe Zhvillimi i Qëndrueshëm“, është mbajtur më 3 qershor 2014, dhe është organizuar nga „Baker Tilly Kosova“ dhe „Qendra Rajonale e Mjedisit“. Të pranishmit dhe pjesëmarrësit në diskutim ishin drejtuesit dhe / ose përfaqësuesit rezident të institucioneve më të rëndësishme ndërkombëtare në vend: IFC, FMN, Banka Botërore, BERZH-i, Ambasadat, GIZ, Zyra e BE-së, ADA, USAID, etj, si dhe përfaqësues të shoqërisë civile, përfaqësues të medias dhe odat ekonomike.

Tryezë e rrumbullakët: „Kafe Botërore – Udhëheqës më të mirë, njerëz më të mirë, biznesi më i mirë“

Projekti Rritja e Punësimit të të Rinjve – EYE, ka lansuar programin e ri të quajtur Nisma e Zhvillimit Kapital Njerëzor (HCDI). HCDI është një program ekskluziv, i projektuar për kompanitë udhëheqëse në tregun e Kosovës me potencial të

lartë për rritje me qëllim të zhvillimit të kapitalit njerëzor me përmirësimin e performancës dhe rentabilitetin e ndërmarrjes.

Përmes këtij programi përfaqësuesit e Sharrcem-it morën pjesë në Tryezën e Rrumbullakët, ku u diskutuan shumë tema të ndërlidhura. Janë prezantuar njohuri të dobishme nga konsulentët e njohur ndërkombëtar dhe rajonal mbi zhvillimin strategjik të kompanisë së tyre. Janë diskutuar mundësitë për t'u angazhuar konsulentë ndër-

kombëtar dhe rajonal në identifikimin e nevojave të brendshme të kompanisë.

Projekti EYE u financua nga SDC - Agjencia Zvicerane për Zhvillim dhe Bashkëpunim dhe është duke u zbatuar nga Helvetas Swiss Intercooperation dhe MDA, dhe CEED Kosova si një bashkë-lehtësues për këtë iniciativë.

Rrjeti i CSR në Kosovë

Rrjeti i Përgjegjesisë Shoqërore Korporative (CSR) të Kosovës është një organizatë jo-fitimprurëse e cila është aktive në promovimin e përgjegjesisë shoqërore korporative dhe praktikave më të mira të saj në Kosovë. Ky është rrjeti i parë i biznesit i themeluar në Kosovë për CSR, i cili është themeluar më 21 prill 2011 nga udhëheqësit e shquar kosovarë dhe ndërkombëtarë të biznesit të cilët janë të vendosur për të rritur ndërgjegjësimin e publikut në CSR si dhe të inkorporojnë praktikave më të mira CSR në kompanitë e tyre.

Anëtar i Rrjetit Evropian të Biznesit për Përgjegjësinë Shoqërore Korporative (CSR Europe), Rrjeti CSR në Kosovë punon ngushtë me investitorët ndërkombëtarë dhe bizneset lokale në promovimin e praktikave më të mira të CSR, dhe duke informuar publikun dhe bizneset tjera private që koncepti CSR nuk është i kufizuar vetëm në filantropi dhe sponsorizime.

Rrjeti CSR dhe anëtarët e saj kërkojnë të jenë në pajtim të plotë dhe të promovojnë pajtueshmërinë me Dhjetë Parimet Globale të Kompaktit në fushat e të drejtave të njeriut, të punës, mjedisit dhe anti-korrupsionit. Mbrojtja e të drejtave të njohura ndërkombëtarisht të njeriut, eliminimi i punës së fëmijëve, promovimi i praktikave miqësore me mjedisin, eliminimi i diskriminimit në lidhje me punësimin dhe profesionin, dhe promovimi i vlerave të antikorrupsionit janë vetëm disa prej vlerave të tjera që Rrjeti i promovon.

Të drejtat e njeriut / Lufta Kundër Punës së Fëmijëve

Në vitin 2014, Rrjeti CSR në Kosovë i mbështetur nga Organizata Ndërkombëtare e Punës, ka organizuar një punëtori me qëllim të ngritjes së vetëdijes për çështjen e punës së fëmijëve në Kosovë dhe në identifikimin e mjeteve për të luftuar kundër punës së fëmijëve dhe mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve. Kjo punëtori ka angazhuar hisedarë të shumtë, duke përfshirë edhe Ministrinë e Punës dhe Mirëqenies Sociale në Kosovë, bizneset kosovare dhe organizatat e shoqërisë civile.

Promovimi i CSR ndër bizneset fillestare dhe Sipërmarrësve të Rinj

Rrjeti CSR në Kosovë ishte partner në Javën e Ndërmarrësisë Globale në Kosovë, një eveniment i organizuar nga Qendra Inovative e Kosovës nën patronazhin e Presidentit të Kosovës.

Rrjeti CSR në Kosovë ka theksuar se CSR nuk ka të bëjë me shkallën e biznesit dhe nuk ka rëndësi nëse ju jeni një sipërmarrës i ri në biznes fillestar, apo një CEO me përvojë në një korporatë të madhe, aktivitetet CSR janë për rolin pozitiv të biznesit në shoqëri dhe mund të kryhen në çdo shkallë dhe nga të gjitha bizneset në mënyra të ndryshme.

Ndërmarrja 2020 / CSR Europe

Në përgjigje të strategjisë së Bashkimit Evropian Evropa 2020, nisma Ndërmarrja 2020 adreson çështjet e qëndrueshmërisë të cilat gjithnjë janë duke vënë në pikëpyetje modelet tona aktuale të jetesës, punës, të mësuarit, komunikimin, konsumimin dhe ndarjen e burimeve.

Që nga fillimi i saj në vitin 2010, Ndërmarrja 2020 është bërë lëvizja Evropiane për kompanitë të zotuar për zhvillimin e praktikave inovative të biznesit dhe duke punuar së bashku me hisedarët e tyre për të ofruar zgjidhje për nevojat shoqërore ekzistuese apo të reja. Rrjeti CSR në Kosovë aderon në iniciativën Ndërmarrja 2020 dhe në mënyrë aktive promovon atë në mesin e anëtarëve të saj dhe bizneseve kosovare në përgjithësi.

Anëtarësia në rritje

Bashkimi në Rrjetin CSR të Kosovës është hapi i parë drejt përbushjes së premtimit që secili prej nesh i jep shoqërisë; unë do të jap mbropa. Për shkak të rritjes së shpejtë të vetëdijes në mesin e bizneseve në Kosovë, është e kuptueshme se anëtarësimi në Rrjetin CSR të Kosovës e sheh një rritje të vazhdueshme çdo vit.

Të jesh me përgjegjësi shoqërore nuk është vetëm për rritjen e shitjeve ose marrëdhënies së jashtëzakonshme publike, por edhe për të treguar sjellje të përgjegjshme si qytetar korporativ, ndaj konsumatorëve, klientëve dhe të gjithë qytetarëve tjerë. Përveç kësaj, CSR ka të bëjë me krijimin dhe duke treguar besimin e mirë, besimin e ndërsjellë me komunitetin dhe përforcimin e reputacionit të kompanive të përgjegjshme dhe të respektuara. Mbi të gjitha, CSR është për të treguar se biznesi kujdeset për shoqërinë, dhe se është i gatshëm për të dhënë ndihmë në mbështetje të pjesës tjetër të shoqërisë për t'u ngjitur shkallëve drejt një të ardhme të begatë.

Anëtarët e rinj

Para së gjithash, si anëtar i Rrjetit CSR në Kosovë, ne bëhemi pjesë e një kulture dhe një markë / kompani e ndikuar në tërheqjen e anëtarëve të rinj që të jenë pjesë e Rrjetit CSR në Kosovë.

Të jesh me përgjegjësi shoqërore krijon vullnetin e mirë dhe një imazh pozitiv për markën tuaj, besimin dhe reputacionin e mirë të cilat janë disa nga pasuritë më të vlefshme të kompanisë.

Qëndrueshmëria përmes Sistemeve të Certifikuara (ISO)

Pas certifikimit të kompanisë sipas standardeve ISO për Cilësi (ISO 9001), Mjedis (ISO 14001) dhe Shëndet dhe Siguri Operacionale (ISO OHSAS 18001), në vitin 2014, Sharrcem-i ka marrë lejen IPPC (mbrojtja ndërkombëtare për ndotje & qendrore), e parë ndonjëherë e lëshuar në vend. Kjo leje, e lëshuar nga Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, paraqet një detyrim kontraktual për të matur dhe zbutur ndikimet mjedisore në linjë me standardet vendore dhe aftësitë e aplikueshme të industrisë.

Një aspekt i rëndësishëm është sigurimi i përdorimit të lëndëve djegëse alternative dhe të lëndëve të para alternative në procesin e prodhimit të çimentos. Pasi të dy këto burime alternative kontribuojnë pozitivisht në rikuperimin e energjisë dhe reduktimin e mbeturinave, ato janë shumë të rekomanduara nga standardet ndërkombëtare të qëndrueshmërisë. Ne parashikojmë se në të ardhmen e afërt, me plotësimin e kornizës së nevojshme ligjore, zëvendësimi i karburanteve të ngurta dhe përdorimi i mbetjeve do të bëhen realitet. Sharrcem është përgatitur tashmë për këtë evolucion që sot është praktikë standarde për industrinë ndërkombëtare të çimentos.

Zërat	MGT Sistemi / Certifikimi	Statusi
Të gjitha produktet / llojet e çimentos	CEM IV/B (P-W) 32.5R	} EN 197-1: 2000
	CEM II/B-M (W-L) 42.5R	
	CEM I 52.5N	
	MC 5 Sharrmall	
Gjurmët CO2	CO2 Mgt Sistemi sipas protokollit WBCSD	Inkorporuar në EMS ISO 14001 ✓
Cilësia	ISO 9001	✓
Mjedis	ISO 14001	✓
Mjedis	IPPC	✓
Siguri	ISO 18001 / OHSAS	✓
Llogaridhënia	SA 8000	Përgatitja në vitin 2015
Financa	Mesi i vitit vullnetar i pavarur	✓
DNV	Auditimi	✓

Siç është raportuar në seksionin e mjedisit të këtij dokumenti, viti 2014 ka shënuar një arritje të madhe për Sharrcem-in. Kompania ka marrë lejen e parë IPPC në Kosovë.

Ky është një angazhim në ikje në drejtim të monitorimit dhe raportimit të vazhdueshëm të përdorimit të burimeve dhe nivelit të gjurmës së mjedisit.

Kompania gjithashtu ka nisur përgatitjet e saj të brendshme për marrjen e standardit SA 8000 mbi Përgjegjshmërinë Shoqërore. Ne planifikojmë të përfundojmë përgatitjet në vitin 2015 dhe të arrijmë këtë certifikim në vitin 2016.

Njerëzit tanë

Punonjësit tanë janë zemra dhe thelbi i kompanisë sonë. Angazhimin i tyre i gjerë dhe vullneti i vazhdueshëm për përmirësim po e ndërtojnë një kompani të qëndrueshme dhe të suksesshme. Të vetëdijshëm për kontributin e tyre, në Sharrcem, ne përipiqemi për të rritur sigurinë në ambientin e tyre të punës, të ofrojmë zhvillimin e mundësive të karrierës dhe të menaxhojmë shëndetin në vendin e punës.

Një brez i ri i inxhinierëve dhe zyrtarëve të administratës i janë bashkuar me entuziazëm Sharrcem-it në dy vitet e fundit. Planet e veçanta arsimore janë hartuar tashmë dhe janë të gatshme për ta. Për më tepër, kompania ofron pozicione të përshtatshme të punës për stafin e saj kur është e nevojshme me ndryshimin e vendndodhjes apo departamentit të tyre. Në vitin 2014, i ndërgjegjshëm për nevojat lokale të shërbimeve shëndetësore, Sharrcem ka zhvilluar dhe implementuar një plan privat për sigurim shëndetësor për të gjithë punonjësit e tij dhe bashkëshortët e tyre.

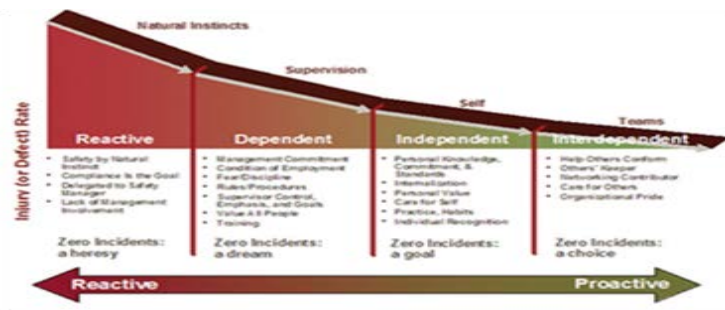
Siguria mbetet prioriteti i jonë kryesor i biznesit brenda dhe jashtë fabrikës

Sharrcem investon në përmirësimin e shëndetit dhe sigurisë në punë

Fabrika e Sharrcem-it, ka provuar herë pas here se shëndeti dhe siguria është prioritet, dhe investimi në këtë fushë është vazhdimisht në rritje. Megjithatë, ne jemi të vetëdijshëm se kjo është një përpjekje e pafund dhe ne përpiqemi që të qëndrojmë vigjilent dhe vazhdimisht të përmirësojmë performancën tonë. Aktualisht, Sharrcem është i përkushtuar në zbatimin e ICSI, një program që qëllimin kryesor e ka krijimin e një kulture të gjallë në lidhje me sigurinë operacionale.

Programi i „Përfshirjes për Përmirësim të Vazhdueshëm të Sigurisë (ICSI)“ ka filluar në vitin 2013 në bashkëpunim me Management Force, një këshilltar specialist me qëllim të rritjes së ndërgjegjësimit të punëtorëve për rëndësinë e shëndetit dhe sigurisë në punë, duke përdorur kapacitetin e tyre dhe të kontribuojnë në krijimin e një ambienti të sigurt pune.

Përmes këtij programi, Sharrcem ka për qëllim jo vetëm të jetë në përputhje me të gjithë legjislacionin vendor dhe udhëzimet në lidhje me shëndetin dhe sigurinë në punë, por edhe të rrënjos angazhimin maksimal në ruajtjen e shëndetit dhe sigurisë në përmirësim të vazhdueshëm; një zhvillim i rëndësishëm në drejtim të Fazës Evolucionare të Sigurisë të pavarur dhe të ndërvarur siç është përpunuar nga Bradley Curve.

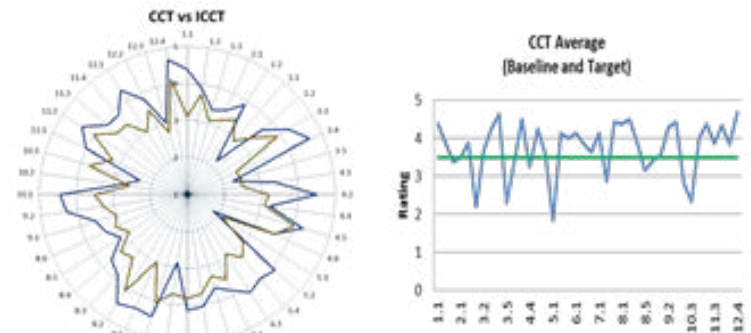

Me fjalë të tjera, ne kemi ambicie për të bërë shëndetin dhe sigurinë një emërues të përbashkët në të gjitha veprimet e të gjithë punonjësve dhe mbi të gjitha, të krijojmë një mjedis në të cilin secili dhe të gjithë ne jemi përgjegjës për sigurinë tonë dhe atë të kolegëve tanë. Programi i „Përfshirjes për

Përmirësim të Vazhdueshëm të Sigurisë (ICSI)“ përbëhet nga tri faza fillestare, secila e ka për qëllim që të krijojë një ekip të „Ambasadorëve të sigurisë“ brenda fuqisë punëtore të kompanisë, nën drejtimin e Këshilltarit.

Faza e parë ka filluar në tetor të vitit 2013 dhe ka përfunduar më 26 qershor 2014. Me formimin e Ekipës së parë për Kulturë të Kompanisë (CCT1) të përbërë nga Nexhmedin Luma, Zëvendës Menaxher Prodhimi, Musli Bushi, Shef i Departamentit të lëndëve të papërpunuara, Pasion Suma, Shef i Procesit të automatizimit, Zena Fida, operator CCR, Gëzim Vlasi Administrator i Sistemit për Sistemin e Menaxhimit të Aseteve, dhe Mustaf Bajramliu, Koordinator i këmbimit.

Pas nëntë muajve të punës, ekipi arriti në përfundimin e detyrave të saj duke lëshuar një regjistër të vlerësimeve dhe iniciativave dhe një raport të plotë të performancës.

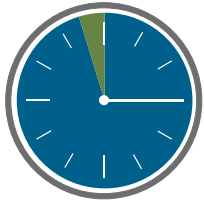
Në vazhdim të CCT1 shumë të suksesshme, ekipet e ardhshme janë themeluar në vitin 2014: në shkurt CCT2, e cili e përfundoi detyrën e saj deri në shtator të vitit 2014 dhe në tetor CCT3 i cili vazhdoi punimet e tij në vitin 2015, të dyja nën mbikëqyrjen dhe drejtimin e Forcave të Menaxhimit.

Rezultati më i rëndësishëm dhe sfida jonë e re është se kampionët tanë të sigurisë, anëtarët e të tre CCT-ve tani do të udhëheqin CCT4 (që do të formohet dhe të vihet në veprim në vitin 2015), në përpjekjen e parë kretësisht të brendshme për të përhapur kulturën dhe sjelljen e fituar nga programi.

ORË TRAJNIMI

Shëndet dhe siguri

2413 orë
26 orë

Mjedis

287 orë
59 orë

Gjuha e huaj

332 orë
90 orë

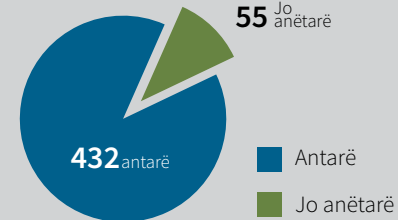
Tjera

3206 orë
469 orë

Përfitimet e ofruara për të punësuarit me orar të plotë		2013	2014
Kontrolli shëndetësor		Po	Po
Sigurimi i punës		Po	Po
Ushqimet e kompanisë		Po	Po
Pushimet me pagesë		Po	Po
Parking		Po	Po
Kompensimi i ushqimit		Po	Po
Dhuratat	Në festat fetare	Po	Po
	Dita Ndërkombëtare e Gruas	Po	Po
	Viti i ri	Po	Po
Edukim	MBA	5	4
	Kurset e anglishtes	3	17
	Konferencat (#)	12/15 Manaxherë	10/17 Manaxherë
Sindikata	Kontributi i zakonshëm 50%	Po	Po
	Kontributi i jashtëzakonshëm	Po	Po
Komunikim	Fleta e fakteve	Po	Po
	Stenda	Po	Po
	Kutia e sugjerimeve	Po	Po

Punonjësit
Anëtarët e
Sindikatës
(mesatarja 2014)

Politikat dhe Procedurat

Politikat dhe Procedurat 2014 - EC6

Kosova

Çështjet e të drejtave të njeriut	SA 8000, e efektshme, (shih faqe 15 dhe 22)
Të drejtat e punës dhe liria e shoqatës	SA 8000, e efektshme, (shih faqe 15 dhe 22)
Mundësi të barabarta	SA 8000, e efektshme, (shih faqe 15 dhe 22)
Sponsorizimi, donacionet dhe përfshirja e komunitetit	Aktive dy Mou-të lokale / Fondacioni
Zinxhiri i furnizimit / Prokurimi	Grupi CoCP
Preferencë për furnizuesit e bazuar në nivel lokal	
Preferencë për banorët lokalë, gjatë punësimit	
Punësimi i kontraktorëve / nënkontraktorëve lokalë	
Kopja e Manualit të Grupit për blerje	
Punësimet e reja / 2014	16 Total (14 meshkuj, 2 femra)
Dorëheqjet / 2014	103 Total 100 meshkuj, 3 femra) (një në pritje)

Viti 2014 pa incidente

Kontrollet mjekësore

Ngjashëm me vitet e kaluara, Sharrcem vazhdon me shërbimet tradicionale shëndetësore për punëtorët tanë. Në këto shërbime, punëtorët përfitojnë nga ekzaminimi i plotë, për të siguruar që shëndeti i tyre është në gjendje të mirë. Ky lloj i kujdesit preventive besojmë që krijon platformë për parashikimin e çështjeve që mund të lindin apo të jenë të fshehura, si dhe për të siguruar që punëtorët të jenë të vetëdijshëm për gjendjen e tyre dhe të bëjnë kujdesin e duhur për shëndetin e tyre. Ne gjithashtu vashdojmë të kemi mjek primar me kohë të plotë të angazhuar për ofrimin e kujdesit primar dhe shërbimet e ndihmës së parë për të gjithë punëtorët tanë.

Punëtorë sipas kategorisë

Menaxherë të lartë	7
Menaxherë	14
Administratë/Teknikë	82
Punëtorë gjysmë-kualifikuar/pakualifikuar	305

Gender structure

	2013	2014
Meshkuj	478	390
Femra	19	18

PUNËTORË në Sharrcem / kompani e grupit Titan Company

	2013	2014
Numri I punëtorëve me orar të plotë	502	407
Numri I punëtorëve të përkohshëm	0	1
Gjithsej punëtorë	502	408
Numri I punëtorëve sipas gjinisë	%	%

PAGAT MUJORE

	Kosovë	Sharrcem	
Minimumi	130 - 171.6 € (1)	350 €	(1) Banka Botërore
Mesatarja	400 - 450 € (2)	790 €	(2) Vlerësim I kompanisë

Blood Donation

Si në të kaluarën, kompania ka organizuar fushata për dhurimin e gjakut, ku punëtorët janë inkuaruar të japin gjak për komunitetin.

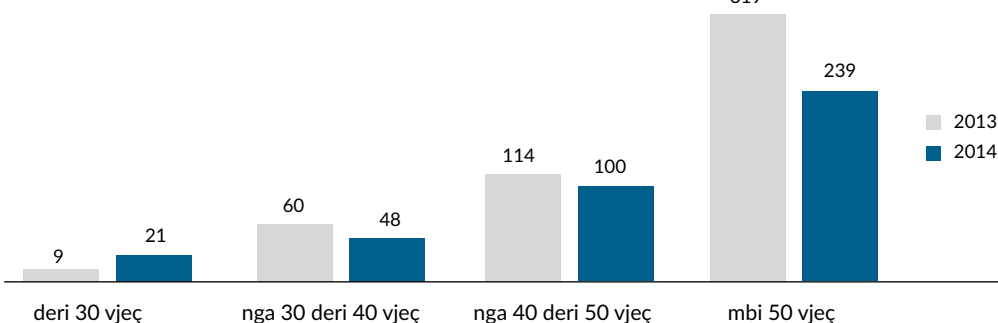
Ngjarja është organizuar në vendin e punës, si dhe pas dhënies së gjakut, punëtorët janë shërbyer me drekë falas në kafeterinë e kompanisë.

Gjaku i dhënë mbahet nga qendra shtetërore e gjakut. Për më tepër, gjaku shfrytëzohet nga njerëzit në nevojë. Ky organizim u bë më 4 qershor 2014. Këtë vit, patëm 40 donatorë, ku 37 ishin meshkuj e 3 femra. 37 kishin dhuruar gjak

edhe vitin e kaluar, ndërsa 3 e bënin këtë për herë të parë.

PUNËTORËT në Sharrcem / Kompani e grupit Titan

Menaxherë lokalë Bordë i zgjeruar menaxhues

Të huaj	7
Vendor	7
(pra lokalë)	7

GJITHSEJ 21

Shëndeti dhe Siguria

Shëndeti dhe siguria në punë është prioritet absolut për Sharrcem-in. Fushëveprimi i shëndetit dhe sigurisë përfshin përtej operacioneve brenda impiantit, edhe konceptet e kontraktorëve dhe sigurisë së qarkullimit edhe jashtë fabrikës, sipas definicioneve dhe rekomandimeve nga WBCSD/CSI. Më 2014, kompania ka krijuar metodat dhe instrumentet për mundësimin e një aktiviteti të tillë – përveç faktit që është viti i dytë i veprimit të programit ICSI për Kulturën e Sigurisë.

Përputhshmëria në Kosovë

Sipas rregulloreve për sigurinë në miniera nr. 06/2011, Nenit 95 të Ligjit të Punës nr. 03/L-212, Ligjit nr. 04/L-161 për sigurinë dhe shëndetin në punë, si dhe Rregullores nr. 2004/1 për Masat higjienike dhe sigurinë teknike në punë, Sharrcem sh.p.k. - Hani i Elezit ka përpiluar dhe miratuar Rregulloren nr. 506 në datën 06. 11. 2014 për sigurinë minerare në gurthy. Është kryer një inspektim nga agjencia vendore e punës më 20.10.2014 për shkak të një incidenti që kishte ndodhur në Repartin e Paketimit. Incidenti është hetuar dhe janë ndërmarrë veprime parandaluese/korrigjuese (Raporti i Përmirësimeve Shëndetësore dhe të Sigurisë S/N 006, i datës 12.09.2014. Tejkalmi i vlerave kufitare edhe në pluhur edhe zhurmë (në disa zona) është regjistruar më 2014. Niveli maksimal i zhurmës është zvogëluar në krahasim me vitin paraprak me 11.80 dB (A), pra nga 109.9 dB (A) në 98.1dB (A)

SA I PËRKET ÇËSHTJES SË FREKUENCËS:

Gjatë vitit 2014, Sharrcem ka rritur frekuencën e matjeve të pluhurit dhe zhurmës në vendin e punës deri në baza tremujore.

PËR PARAMETRAT TJERË TË MONITORIMIT:

- Azbesti: Nuk ka burim të identifikuar të azbestit askund në fabrikë, pra nuk janë bërë matje për të.
- Partikula: Matjet janë bërë pa tejkalm të ELV
- Silikate: Matjet janë bërë pa tejkalm të ELV

Parametri i monitorimit në vend të punës	Mostra	WVGB/IFC	Titan Danube	Lokale
Koncentrimet e ajrit të respirueshëm në vend të punës	Frekuenca e mostrimit dhe analizës	Vlera maksimale kufitare (TLV - TWA) ³	Performanca në njësi të WVGB/IFC	Kufijtë dhe njësitë (në Kosovë)
Azbesti (nëse ka)	Tremujore	0.5 mg/m ³	not present	-
Monoksid karboni	Tremujore	40 mg/m ³	<28,63 mg/m ³	N/A
Dioksid azoti	Tremujore	6 mg/m ³	<0,94 mg/m ³	N/A
Thërmija (pluhur inert apo avull) maximum	Tremujore	10 mg/m ³	18.76 mg/m ³ (1)	N/A
Thërmija (pluhur inert apo avull) minimum	Tremujore		1.08 mg/m ³	N/A
Silikate, kristaline (si pluhur i respirueshëm)	Tremujore	0.1 mg/m ³	<0.08mg/m ³	N/A
Industri e rëndë (pa kërkesë për komunikim verbal)	Tremujore	85 dB(A)	84.8 dB(A)	N/A
Maximum noise level	Tremujore		98.1 dB(A)	N/A
Minimum noise level	Tremujore		74.33 dB(A)	N/A

Performanca në shëndetin dhe sigurinë profesionale (OHS)

Personeli i Sharrcem-it është i obliguar të monitorojë, shënojë dhe raportojë incidentet shëndetësore dhe të sigurisë profesionale dhe për kushtet e punës (cilësia e ajrit dhe parametrat fizikë, të cilat mund të ndikohen potencialisht nga proceset industriale) në të gjithë periudhën raportuese.

Kompania vazhdon të zbatojë praktikatat e mira në:

- Mbrojtja e punëtorëve nga rreziqet që lindin nga faktorë të ndryshëm ndaj shëndetit në punë
- Parandalimi i sëmundjeve që shkaktohen nga kushtet e punës.
- Sigurimi i një vendi të përshtatshëm të punës për secilin punëtor, në bazë të gjendjes së tyre fiziologjike dhe psikologjike.

Monitorimi i vendit të punës

Gjatë vitit 2014, Forca Menaxhuese (konsulent i jashtëm) ka fituar një projekt nga Sharrcem-i për matjen e pluhurit, zhurma, ndriçimi, kimikaliat dhe WBGT në pikat e zgjedhura dhe vendet e punës në fabrikë. Për të gjitha matjet, janë dhënë:

- Detajet e metodologjisë së aplikuar për kryerjen e matjeve dhe pajisjeve të përdorura për këtë qëllim.
- Rezultatet e matjeve.
- Sugjerimet/propozimet për përmirësimin e shëndetit dhe sigurisë dhe mbrojtjes së punëtorëve.

Statistikat e incidenteve

Monitorimi

Numri i lëndimeve me kohë të humbur

Numri i lëndimeve me kohë të humbur (për punëtorë me kohë të plotë) gjatë vitit 2014 ishte dy *2). Në të njëjtën periudhë të vitit 2014, (61) raste të shmangies së afërt janë raportuar, edhe me punëtorë të angazhuar drejtpërdrejt por edhe të tjerë.

Parametri i monitorimit të vendit të punës	Kjo periudhë raportimi		Periudha e raportimit 1 vit më herët		Periudha raportuese 2 vjet	
	Punëtorë të drejtpërdrejtë	Kontraktues	Punëtorë të drejtpërdrejtë	Kontraktues	Punëtorë të drejtpërdrejtë	Kontraktues
GJITHSEJ numrat për secilin parametër						
Punëtorë	485	119	497	362	502	Nuk ka info
Orë pune të punuara	915,984	247,865	929,668	761,680	911,233	Nuk ka info
Fatalitete	0	0	0	0	0	0
Lëndime jo-fatale	106	0	0	0	0	0

1. Hollësitë për fatalitete në këtë periudhë raportimi

2. Hollësitë për lëndime jo-fatale për këtë periudhë raportimi

të dhënat e hollësishe janë në dispozicion në arkivat e KOMpanisë. Më 2014, ka pasur dy lëndime jo-fatale.

KPIs	2010	2011	2012	2013	2014
Shkalla e frekuencës së lëndimeve me kohë të humbur (LTI FR) për personel të punësuar drejtpërdrejt	0	0	0	0	2.18
Shkalla e seriozitetit të lëndimeve me kohë të humbur (LTI SR) për personel të punësuar direkt	0	0	0	0	115.72
Shkalla e frekuencës së lëndimeve me kohë të humbur (LTI FR) për personel të punësuar indirekt	0	1	0	0	0

Near Misses

Numri i "shmangieve të afërta" (punësuar direkt)	46
Numri i "shmangieve të afërta" (punësuar indirekt)	15
Gjithsej "shmangie të afërta" (të punësuar direkt dhe indirekt)	61
Gjithsej shmangie të afërta të hetuara plotësisht	61
Numri i "masave korrigjuese të marra" në bazë të shmangieve të afërta	61

Siguria e jetës dhe ndaj zjarrit

Rastet e rëndësishme të shëndetit dhe sigurisë profesionale

Përveç rasteve të raportuara në pjesën e përparme, veprimet vijuese në shëndet e siguri profesionale janë materializuar gjatë periudhës raportuese.

Tabela vijuese paraqet aktivitetet e operacioneve të Sigurisë së Zjarrit në Sharrcem operations

Siguria e zjarrit Aktivitetet verifikuese	Frekuenca e detyrueshme	Datat e kryerjes	Mangësitë e gjetura ⁹	Masat korrigjuese dhe afatet e implementimit ⁶
Simulimet e zjarrit	Së paku tre (3) / vit	26.01.2014 23.05.2014 20.08.2014	Asnjë	Për vitin 2015, janë planifikuar (4) simulime.
Inspektimi dhe certifikimi i alarmeve dhe sistemeve elektrike e mekanike të fikjes.	Çdo dy muaj Inspektimi nga kompania Elektra	11.12.2014	Asnjë	Vazhdimi me të njëjtën kontratë më 2015
Inspektimi, rimbushja e zjarrfikëseve të bartshme	Së paku dy (2) inspektime/vit nga kompania e certifikuar	April, 2014 October, 2014	Asnjë	Vazhdimi me të njëjtën kontratë më 2015

* Gjatë vitit 2014 (3) janë bërë 3 simulime zjarri.

- Auditimet e parapara janë këryer nga nën-komitetet.
- Trajnime të detyrueshme fillestare dhe specifike për sigurinë për të gjithë personat me qasje në fabrikë.
- Zhvillimi i politikës së menaxhimit të kontraktorëve në objekt dhe stabilimente, si dhe rregullat shtëpiake.
- Përmirësimet në politikën e Vlerësimit të rreziqeve të Departamenteve.
- 121 veprime të kryera (konstatimet nga inspektimi i aktiviteteve dhe stabilimenteve).
- Vendorsja e Procedurës për Punën në Lartësi
- Vendorsja e Procedurës për Lejen e Punës
- Vendorsja e metodës së Deklarimit
- Procedure.
- Vendorsja e Procedurës Procedure.
- Vendorsja e Procedurës së Hapësirave të Kufizuara.
- Implementimi i Rekomandimeve nga IFC dhe DNV
- Zhvillimi i programit ICSI (fillimi i gjeneratës së tretë).
- Testi i gjendjes së sigurisë së vozitjes CSI 67% kryer.
- Procedura e sigurisë fillestare të kontraktorëve nga CSI 100% implementuar.
- Krijimi i procedurës së udhëzimeve për punën e sigurt/emergjencat.
- Vlerësim 360-shkallësh i kompanisë.
- Aktivitetet në lidhje me operacionet e sigurisë së zjarrit.
- Monitorimi i vendeve të punës (zhurma, pluhuri, ndriçimi, tokëzimi, matjet e IK)
- Përputhshmëria me kriteret ligjore të Kosovës
- Kontrolli vjetor mjekësor për personelin e kompanisë.
- Udhëzimet e punës për aktivitete të rëndësishme (gjatë aktiviteteve rutonore dhe mirëmbajtëse) janë në zhvillim e sipër.
- Përmirësimi i ndriçimit në të gjithë objektin
- Mangësitë teknike të gjetura në instalimet elektrike – matjet IK
- Matjet e tokëzimit
- Trajnimet javore të sigurisë për personelin janë kryer.
- Kursi NBOSH për 14 kandidatë
- Sistemi alarmues i zjarrit është në zhvillim të sipër.
- Tri simulime të kryera
- Tri emergjenca themelore të Zjarrfikjes
- Veglat: zjarrfikëset; sistemi alarmues; sistemi i hidrantëve janë kontraktuar për mirëmbajtje nga kompanitë e certifikuara
- Sistemi digjital për regjistrim të saktë të pranisë së punëtorëve në objekt
- bashkë me kontraktorët, i lidhur me aplikacionin e pagave.
- Trajnimet për shëndet e siguru: në këtë periudhë raportimi, trajnimet e realizuara dhe temat janë dhënë si më poshtë.

Punëtorët e Sharrcem

Përshkrimi i trajnimit	Numri i punëtorëve pjesëmarrës
ICSI	106
NEBOSH	6
Leja e punës	12
Vlerësimi i rreziqeve	18
Sigura elektrike	29
Puna në nxehtësi	69
Zjarrfikja	15
Simulimet e zjarrit	59
Prerja me oksii-acetilen	55
Operacionet në trafo-stacion	8
Trajnimi i planeve evakuuese	13
Trajnimi Lotto	13
Siguria në ura kranii	26
Siguria e kimikalieve	12
Masat parandalues enë incidentet e zjarrit	21
Analiza e LTI-ve serioze që kanë ndodhur në Usje "Shpimi në gurthyes"	12
Sistemi CO2	7
Trajnimi i ndihmës së parë	22
Gërmimet e sigurisë	55
Puna në lartësi	9
Menaxhimi i mbeturinave	13
Rreziqet elektrike dhe mekanike	29
Manipulimi manual	39
Siguria ergonomike	10
Metoda e Deklarimit	6
Trajnimi i pastruesve	11
Training of Cleaners	2

Punëtorët e angazhuar në OH&S 18001 përbëhen nga komitete me 7 anëtarë dhe në nën-komitetet me 7 anëtarë. Punëtorët gjithashtu kanë një vend në Bordin Menaxhues. Përmes Skemës ICSI, 8 kanë marrë pjesë në Bordet e Sigurisë

Trajnimet e shëndetit dhe sigurisë, në orë pune

Kontraktuesit

Përshkrimi i trajnimit	Numri i punëtorëve pjesëmarrës
Puna në lartësi	26
Siguria e qarkullimit	24
Gërmimet e sigurisë	8
Siguria në punën me pirunar	6
Metodogjia e punës në Sharrcem	5
Ngjitja e peshave	7
Trajnimi për punë në nxehtësi	6
Skelet e sigurisë	5
Menaxhimi i mbeturinave	5
Trajnimi NEBOSH	8
Trajnimi i pastruesve	2

NEBOSH

Certifikata e përgjithshme ndërkombëtare NEBOSH (NEBOSH-UK) është kualifikimi më i njohur mbi shëndetin dhe sigurinë në punë në nivel global. Certifikata e përgjithshme ndërkombëtare iu dedikohet profesionistëve të HSE-së në të gjitha industritë në mbarë botën. Kursi mbulon të gjitha bazat qenësore të shëndetit dhe sigurisë dhe ofron bazë të shëndoshë për një individ i cili fillon karrierën në shëndet dhe siguri.

Kushtet e pranueshmërisë për kursin:

NEBOSH IGC iu dedikohet çdo personi i cili synon të fitojë dije dhe njohuri elementare lidhur me përgjegjësitë e shëndetit dhe sigurisë si dhe për kërkesat e një organizate.

Pikësynimet e kursit:

NEBOSH synon të përmirësojë aftësinë e delegimit për të njohur rreziqet dhe rekomandon veprimet përkatëse duke:

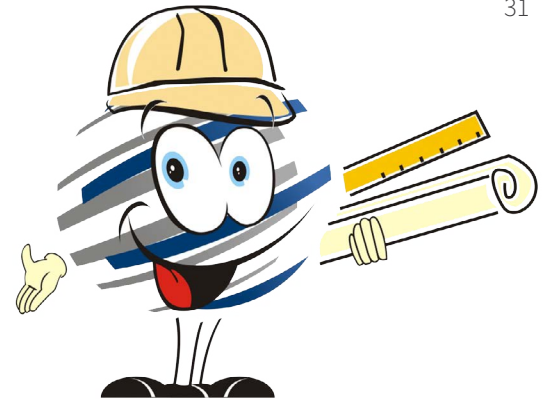
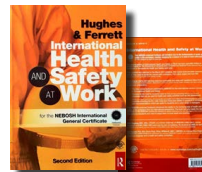
- Zhvilluar aftësinë për të hetuar aksidentet dhe për të ofruar rekomandime kost-efektive,
- Zhvilluar njohje praktike të legjislacionit përkitazi me sigurinë.
- Zhvilluar vlerësimin e problemeve njerëzore dhe organizative si dhe zgjidhjet e mundshme

Trajnimi NEBOSH ishte shumë i dobishëm për nëpunësit e Sharrcemit. Ata siguruan shumë informata lidhur me shëndetin dhe sigurinë në punë.

Shpresojmë se dija e fituar në trajnimin e NEBOSH-it do të ndahet me të gjithë nëpunësit e impiantit Sharrcem.

Sa duhet për të arritur këtë kualifikim?

Kursi ka zgjatur 10 ditë + 2 ditë provime. Kandidatët të cilët morën pjesë në trajnim ishin nga vendet e ndryshme.

Pjesëmarrësit	14
TITAN USJE - MAQEDONI	1
TITAN ANTEA - SHQIPËRIA	2
TITAN TOKAT - TURQI	1
KONTRAKTUESI N.T.P. - LURI	1
KONTRAKTUESI KRASH SH.P.K.	1
KOMUNA	1
SHARRCEM - KOSOVË	6
KONTRAKTUESI N.T.SH. ELEKTRA	1

Metoda e vlerësimit:

IGC1: Provim; **IGC2:** Provim; **IGC3:** përmbajtje praktike

IGC 1:

Menaxhimi i shëndetit dhe i sigurisë ndërkombëtare
Bazat e shëndetit dhe sigurisë
Sistemi i menaxhimit të shëndetit dhe sigurisë 1 – Politika
Sistemi i menaxhimit të shëndetit dhe sigurisë 2 – Organizimi
Sistemi i menaxhimit të shëndetit dhe sigurisë 3 – Planifikimi
Sistemi i menaxhimit të shëndetit dhe sigurisë 4 – matja, auditimi dhe rishqyrtimi

IGC 2:

Kontrolli i rreziqeve të vendeve ndërkombëtare të punës
Rreziqet e vendit të punës, kontrolli i rreziqeve të transportit, kontrolli i rreziqeve muskuloro-skeletore, kontrolli i rreziqeve të pajisjes së punës dhe kontrolli i riskut
Siguria elektrike
Siguria kundër zjarrit
Rreziqet shëndetësore kimike dhe biologjike si dhe kontrolli i rreziqeve fizike dhe psikologjike dhe kontrolli i riskut

IGC 3:

Shëndeti dhe siguria ndërkombëtare
Praktika
Zbatimi

Programi i shpagimit afatgjatë

VLERËSIMI

OFERTA

PROCESI

POLITIKAT E
NDRËRLIDHURAPAS-
NGJARJA

1. ARSYETIMI

Sharrcemi ka obligim kontraktuar që ta mbajë të punësuar fuqinë e vet punëtore për një periudhë 3 vjeçare – e cila skadon më 31.12.2013 – sipas dispozitave të SPA-së për privatizim. Kompania ka vendosur që të vazhdojë më tutje vlefshmërinë e të gjitha kontratave edhe për një vit (2014) duke pasur parasysh vështirësitë me të cilat ballafaqohet komuniteti për nga punësimi dhe ekonomia lokale. Që nga viti 2014, kompania ka hartuar një program të ndërgjegjshëm social dhe ekskluzivisht vullnetar bazuar në tre shtylla: (a) ofrimin e një plani të shpagesës për punëtorët me moshë mbi 60 vjet, (b) të sigurojë të hyra adekuate mujore për ata që do ta pranonin ofertën deri në moshën zyrtare të pensionimit dhe (c) vazhdimi i mbulueshmërisë me sigurimin shëndetësor përkundër ndërprerjes së punësimit.

2. OFERTA

- Plani i shpagesës për një grup të punëtorëve. Grupi i pranueshëm: 82 nëpunës që kanë arritur 60 (e më shumë) vjet në janar 2015. Cilido punëtor tjetër i cili dëshiron t'i bashkëngjitet planit do të pranohej me dëshmi se i plotëson kushtet për shpagesë (30 vjet shërbim) ku pragu është niveli i punëtorit më të ri nga Grupi i pranueshëm.
- Nëpunësit do të pranonin sipas nën-grupit të moshës nga 100% të pagës bazë (për nën-grupin e moshës 64+) e deri në 70% të pagës (për nën-grupet $60 < x < 61$) plus një bonus në të gats-hme prej 4 pagave të tilla.
- Marrëveshja me punëtorët do të lidheshin në dhjetor 2014 dhe pagesat do të fillojnë në janar 2015.
- Bonusi (pagesa në të holla) do të kryhej njëherë për të gjithë nëpunësit në janar 2015.
- Nëpunësit të cilët janë në moshë pensionimi në vitin 2015 do të pranonin kompensimin e përgjithshëm në janar të vitit 2015.
- Pjesa e mbetur e punëtorëve nga Grupi i

pranueshëm do të pranonin kompensimin në pagesa mujore deri në pensionim sipas Aneksit të Kontratës të dakorduar me kompaninë e sigurimit. Kjo e fundit do të vazhdojë sigurimin shëndetësor deri në pensionimin e tyre.

3. PROCESI

Kompania ka filluar diskutimet me Sindikatën e punëtorëve të Sharrcemit që nga maji 2014. Çështja ishte e njohur mirë që nga viti paraprak (shih pikën 1 më lartë). Diskutimet janë kryer në mënyrë miqësore dhe profesionale me devijime minimale nga një ambient i tillë. Kompania gjithashtu ka ofruar një plan gjithëpërfshirës dhe të dobishëm për kontraktimin e disa veprimtarive në impiant me palët e treta. Planet (shpagesa dhe kontraktimi) janë prezantuar në tetor të vitit 2014 dhe janë harmonizuar me ofertën e lartpërmendur në dhjetor 2014. Për këto negociata janë mbajtur 11 takime, në njërin prej të cilëve kanë qenë të përfshirë jo vetëm anëtarët e sindikatës por edhe përfaqësues të menaxhmentit, por edhe tërë grupin e punëtorëve të prekur. Si rezultat, është arritur një marrëveshje përmes së cilës Grupi i pranueshëm është ftuar për regjistrim në dhjetor 15. 100% e punëtorëve, gjithsej 82 prej tyre, të përfshirë në Grup kanë pranuar ofertën në këtë datë.

4. REZULTATET PAS NGJARJES

Nuk është pranuar asnjë ankesë deri më tash nga asnjë pjesëtar i Grupit apo nga ndonjë nëpunës tjetër. Përkundrazi, një numër i madh i tyre kanë shprehur mirënjohjen përkritazi me rezultatin e përgjithshëm. Sindikata gjithashtu ka shprehur mirënjohjen e saj për procesin dhe planin e shpagesës me shkrim dhe me dhurata mirënjohjeje. Me marrëveshje të përbashkët, është mbajtur një takim i Grupit më 18 dhjetor, ku Kryetari i komunës, Sindikata dhe menaxhmenti i Sharrcemit iu drejtuan anëtarëve të grupit për të njohur dhe për

të shprehur mirënjohje kontributin e kompanisë në këto vite. Kryetari gjithashtu shprehu kënaqësinë e komunës gjatë këtij takimi dhe iu drejtua menaxhmentit me një fjalim të shkruar.

5. MASAT TJERA ZBUTËSE

Për shkak të gjendjes së rëndë në të cilën gjendet qytetarët e Kosovës, kompania ka bërë si në vijim:

- Ka siguruar të hyrat mujore për amvisëritë e ish-punëtorëve nga Grupi i pranueshëm; në rast të vdekjes të hyrat iu barten trashëgimtarëve ligjor,
- Inicioi një plan alternativ në vitin 2014 për të hapur vende të punës në komunitetin e operatorëve të vet; ky plan tashmë është zbatuar (si p.sh. Lab for Business apo LAB) dhe tashmë ka siguruar mjete dhe trajnim për 19 NVM bujqësore të cilat janë themeluar. Bartësi i përgjegjës është një bord i pavarur, i prirë nga parimet e IFC-së. Ish-nëpunësve u kërkohet të inkurajojnë anëtarë të rinj të papunë të familjes që të regjistrohen në program që është i hapur për qytetarë të të njëjtit komunitet. LAB do të vazhdojë që të mbështesë dhe të financojë këto biznese të saponisura në vitin 2015, dhe
- Miratoi që në vitin 2013 një Politikë të brendshme të dhënies së prioritetit në punësim të popullsisë lokale gjatë shpalljes së ndonjë konkursi. Në këtë aspekt, plani i shpagesës gjithashtu do të hap rrugë për punëkërues të rinj.

Mjedisi jonë

Ne synojmë që vazhdimisht të përmirësojmë performancën tonë duke rritur njohuritë tona mbi sfidat thelbësore me të cilat ballafaqohet Sharrcemi në çështjet e qëndrueshmërisë mjedisore. Ne përiqemi të themelojmë menaxhim efikas mjedisor në mënyrë që të matet dhe monitorohet performanca jonë.

Ne vazhdimisht synojmë të përmirësojmë dhe të afirmojmë praktika më të mira në impiantin tonë duke përfshirë hisedarët tanë dhe duke raportuar publikisht mbi përputhshmërinë, performancën dhe progresin. Ne promovojmë zotimin tonë përmes trajnimit dhe integritimit në proceset afariste. Për më tepër, Sharrcemi është kompani e parë në vend e cila ka siguruar lejen IPPC në maj të vitit 2014 nga Ministria për mjedis dhe planifikim hapësinor.

Sa i përket historikut, në vitin 2014 kompanisë nuk i është shqiptuar asnjë gjobë.

MJEDISI | AUDITIMI

Vizita verifikuese nga DNV-GL

Auditori i pavarur për CSR, DNV-GL (det Norske Veritas – German Lloyd), ka kryer vizita në disa mostra të lokacioneve si pjesë e verifikimit të Raportit 2013 për Përgjegjësinë korporative sociale të Titanit (CSR). Qëllimi i vizitave në terren ishin si në vijim:

- Të kuptohet niveli i njohurive lidhur me politikat dhe proceset e Titanit të ndërlidhura me CSR;
- Të identifikohen çështjet e CSR të cilat konsiderohen të rëndësishme materiale në secilin prej lokacioneve;
- Shqyrtimi i menaxhimit të çështjeve material të CSR nga secili lokacion;
- Shqyrtimi i proceseve të menaxhimit të të dhënave të ndërlidhura me CSR;
- Shqyrtimi i proceseve të raportimit të të dhënave të ndërlidhura me CSR (në nivel rajonal/të selisë), të kontrollohet saktësia e mostrës së të dhënave të ndërlidhura me CSR.

Këto vizita i sigurojnë verifikuesit informata të vlefshme lidhur me atë se si menaxhohen çështjet e CSR në nivel të lokacionit, duke rritur në mënyrë të dukshme vlerat e procesit të verifikimit (si dhe qëndrueshmëria e deklaratave të garancisë). Kjo gjithashtu iu ka dhënë mundësinë verifikuesve që të ngritin vetëdijen lidhur me çështjet e CSR dhe të raportit të CSR në lokacion. Selia kryesore gjithashtu do të përfitojë nga një shqyrtim i pavarur i menaxhimit dhe raportimit të CSR-së në lokacionet e vizituara, duke identifikuar anët e forta dhe mundësitë për përmirësim.

DNV-GL vizitoi impiatin e Sharrcemit më 11 dhe 12 mars 2014 me 4 verifikues me njohuri të proceseve të menaxhimit të CSR-së së Titanit dhe me përvojë në sektorin e çimentos.

Ekipi vizitues i DNV-GL:

- Menaxheri i projektit dhe eksperti i CSR-së
  - Eksperti mjedisor dhe eksperti i CSR-së
  - Eksperti mjedisor dhe verifikues i CSR-së
  - Ekspert shëndetësor dhe i sigurisë dhe ekspert i CSI-së
- Të gjitha rekomandimet nga të gjeturat e DNV-së që kishin të bënin me

çështjet mjedisore tashmë janë përbushur dhe Sharrcemi ka bërë detyrën e vet për të siguruar rejtingun A+ nga Grupi.

Auditimi i brendshëm

Në kuadër të vrotimit të rregullt të Zbatimit të Sistemit të menaxhimit të mjedisit (SMM) – ISO 14001, është organizuar Auditimi i dytë vrotues nga organi i jashtëm i certifikimit “EUROCERT” nga Greqia më 20 dhe 21 tetor 2014. Nuk është vërejtur ndonjë mospërputhje.

Procesi i lëshimit të IPPC-së

IPPC I/Direktiva e BE-së

Direktiva 2008/1/EC e Parlamentit dhe Këshillit Evropian e datës 15 janar 2008 për parandalimin dhe kontrollimin e integruar të ndotjes (Direktiva IPPC) kërkon që veprimtaritë industriale dhe bujqësore që kanë potencial të lartë të ndotjes të kenë leje. Kjo leje mund të lëshohet vetëm nëse përbushen kushtet e caktuara mjedisore, ashtu që vetë kompanitë të bartin përgjegjësi për parandalimin dhe uljen e çfarëdo ndotjeje që mund të kenë shkaktuar. Parandalimi dhe kontrolli i integruar i ndotjes ka të bëjë me veprimtaritë e reja dhe ekzistuese industriale dhe bujqësore me potencial të madh të ndotjes, ashtu siç përcaktohen në Aneksin I të Direktivës (industritë energjetike, prodhimi dhe përpunimi i metaleve, industria minerale, industria kimike, menaxhimi i mbeturinave, blegtoaria, etj.).

Kushtet e obligueshme mjedisore

Në mënyrë që të pranojë leje, një impiant industrial duhet të veprojë në përputhje me disa obligime elementare. Në veçanti, ai duhet të:

- të aplikojë të gjitha masat gjegjëse për parandalimin e ndotjes, gjegjësisht teknikat më të mira në dispozicion (të cilat prodhojnë më së paku mbeturina, përdorin substanca më pak të rrezikshme, mundësojnë që substancat e prodhuara të rikuperohen dhe të riciklohen, etj.);
- **parandalimi i të gjitha ndotjeve të shkallës së gjerë;**
- parandalimi, riciklimi dhe deponimi i mbeturinave në mënyrën sa më pak ndotëse të jetë e mundur;
- aplikimi i eficiencës energjetike;
- sigurimi i parandalimit të aksidenteve dhe kufizimit të dëmeve;
- **rikthimi i lokacioneve në gjendje të mëparshme pas përfundimit të veprimtarisë.**

Gjithashtu, vendimi për të lëshuar leje duhet të përmbush edhe disa kërkesa, siç janë:

- vlerat kufitare të emetimit për substancat ndotëse (me përjashtim të gazrave serë nëse është në fuqi skema për tregtim të emetimit – shih më poshtë);
- çfarëdo masash të nevojshme për mbrojtjen a dheut, ujit dhe ajrit;
- masat për menaxhim të mbeturinave;
- masat që duhet të ndërmerren në rrethana të jashtëzakonshme (rrjedhjet, prishjet, ndërprerjet e përkohshme apo të përhershme, etj.);
- minimizimi i ndotjes në distanca të gjata apo ndotje tej-kufitare;
- monitorimi i lirimeve;
- të gjitha masat tjera të duhura.

Sharrcemi ka iniciuar procesin që nga viti 2013 duke aplikuar tek Ministria për mjedis dhe planifikim hapësinor në përputhje me dispozitat e Ligjit nr. 03/L-043 për parandalimin dhe kontrollin e integruar të ndotjes. Gjatë këtij procesi, përveç dokumentacionit teknik dhe një tërësi të vlerave kufizuese, janë ndërmarrë edhe një sërë aktivitetesh, si në vijim:

IPPC II / DËGJIMI PUBLIK

Dëgjimi publik ishte faza finale e shqyrtimit të lejes së integruar mjedisore.

Dëgjimi është organizuar me qytetarët e komunës së Hanit të Elezit, përfaqësuesit e Ministrisë për mjedis dhe planifikim hapësinor, menaxherin mjedisor nga USJE, menaxherin mjedisor nga Antea dhe përfaqësues të shoqërisë civile (OJQ “REC” nga Prishtina dhe “Ajri” nga Kaçaniku).

Dëgjimi ishte shumë i suksesshëm për nga shkëmbimi i informatave dhe themelimi i një platforme të përbashkët të komunikimit ashtu që hisedarët lokal të jenë të informuar si duhet dhe të kenë mundësinë që t’i shtjellojnë çështjet mjedisore me interes.

IPPC III / VIZITA STUDIMORE

Në mënyrë që të diskutohen dhe të regjistrohet mënyra se si kompanitë e Titan Group veprojnë për mbrojtjen e mjedisit, dhe për më tepër, që të merret përvoja e gjatë e impianteve të grupit në zbatimin e veprimeve dhe proceseve në përputhje me Direktivën e BE-së për IPPC, Sharrcemi ka propozuar një vëzhgim të afërt të praktikave. Me synim të njohjes më të mirë të praktikave menaxheriale të fabrikave të çimentos të kompanive Titan, dhe të shkëmbimit të përvojave në zbatim të lejes së integruar mjedisore, është organizuar një vizitë studimore me përfaqësues të Ministrisë për mjedis dhe planifikim hapësinor dhe me stafin profesional të Sharrcemit në disa fabrikë të Titanit në Greqi, duke filluar nga 30 marsi e deri më 3 prilli.

IPPC IV / LËSHIMI I LEJES

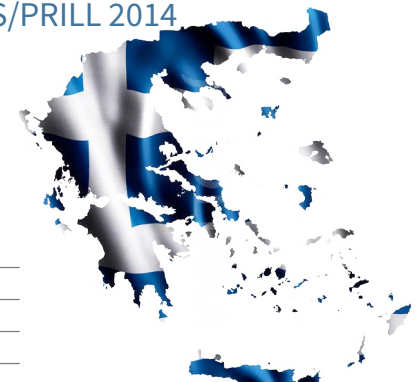
Pas një procesi të gjatë, të zellshëm dhe rigoroz të shqyrtimit të aplikacionit nga Ministria për mjedis dhe planifikim hapësinor, më 30 maj Sharrcemi ka pranuar Lejen e integruar mjedisore, e cila iu prezantua menaxhmentit të Sharrcemit nga vetë Ministri për mjedis dhe planifikim hapësinor, z. Dardan Gashi.

Kryetari i Hanit të Elezit, z. Rufki Suma gjithashtu ishte i pranishëm në ceremoni. Për më tepër, Ministri Gashi, duke iu drejtuar mediave, deklaroi se Sharrcemi jep një shembull të mirë të përgjegjesisë mjedisore dhe shprehu bindjen se ky shembull do të pasohet nga gjithnjë e më shumë kompani në Kosovë, duke minimizuar kështu gjurmët mjedisore në vend. Z. Suma vlerësoi se Leja e IPPC është jo vetëm sukses por edhe një piketë për komunën e Hanit të Elezit.

VIZITA STUDIMORE, MARS/PRILL 2014

(vendet e vizituara)

- Selia e Titanit në Atinë
- Impianti i Titanit në Kamari
- Impianti i Titanit në Patras

(data e identifikimit të takimeve)

Takimi në Seli, 31 mars

Kamari, 31 mars dhe 1 prill

Patras, 2 prill.

Ioannis MASTORIS	Sharrcem SH.P.K.
Halil BERISHA	Sharrcem SH.P.K.
Shkurte GASHI	Sharrcem SH.P.K.
Besa E. RAMADANI	Sharrcem SH.P.K.
Nezakete HAKAJ	Ministria për mjedis
Adem TUSHA	Ministria për mjedis
Naim ALIDEMA	Ministria për mjedis

UJI

1. TRAJTIMI I UJËRAVE TË ZEZA NË IMPIANT

Në mënyrë që të përmirësohet cilësia e efluentit të ujit, në 2014 Sharrcemi filloi dizajnin e projektit për impiantin e trajtimit të ujërave të zeza. Sipas projektit, Sharrcemi do të lidh dy pikat ekzistuese të shkarkimit në një rrjedhë të vetme brenda rrjetit, në mënyrë që shkarkimet e ujit të mund të trajtohen nga impianti i ri i trajtimit të ujërave të zeza. Në impiantin e Sharrcemit për trajtim të ujërave të zeza (ITUZ) gjithashtu do të kyçet një pjesë e komunitetit të Hanit të Elezit (rreth 40 amvisëri të cilat aktualisht janë jashtë rrjetit).

Qëllimi i projektit

Qëllimi i projektit është që të instalohet një impiant i ri i trajtimit të ujërave të zeza për përpunim të ujërave të zeza të pikës aktuale të emetimit P1, P2, P3 dhe P4 së re nga shtëpitë lokale në rrethinë të impiantit. Impianti duhet të vendoset në pikën më të ulët dhe shkarkimi do të bëhet në kolektor duke hartuar dizajnin elementar të tij.

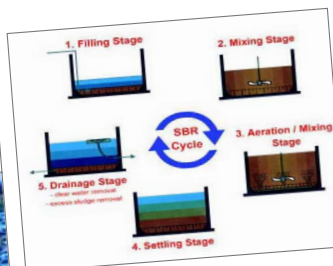
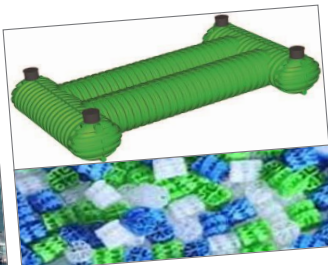
Cilësia e efluentit duhet të sigurohet me kushte të ndryshme hidraulike në impiant në interval prej 100% deri 60% të kapacitetit. Teknologjia e zgjedhur: grup i reaktorëve zinxhiror (SBR).

W T P Instalimi i impiantit për trajtim të ujërave të zeza (ITUZ)

- Vitin e kaluar ka përfunduar faza e dizajnit për trajtimin e ujërave të zeza të impiantit dhe të një pjese të komunitetit (100m³/ditë).
  - Lokacioni për vendosjen e ITUZ-it është zgjedhur afër pikave të emetimit të impiantit, gjë që mundëson zgjerimin eventual të sistemit të kanalizimit, në rast se kjo kërkohet në të ardhmen.
  - Teknologjia më e mirë e përzgjedhur: grup i reaktorëve zinxhiror (SBR).
- Kostoja e totale e investimit për teknologjinë SBR për ITUZ është rreth 190,000€ dhe këto do t'iu shërbejnë nevojave të 40 amvisërive shtesë në afërsi të impiantit.

Orari kohor: 2015/2016

2. BILANCI DHE MONITORIMI I UJIT

Duke respektuar Standardet më të vlefshme ndërkombëtare, Sharrcemi monitoron vazhdimisht konsumin total të ujit që shfrytëzohet në impiant. Sipas këtyre standardeve, impianti shënon nivel shumë të mirë, me më pak se 200 litra për ton çimento të prodhuar. Në vitin 2014, Konsumi specifik i ujit ishte 175.62 l/t të çimentos.

Nxjerrja e ujit sipas burimeve

- Ujërat nëntokësor
- Ujërat e mbledhura sipërfaqësore
- Uji i pijshëm në shishe

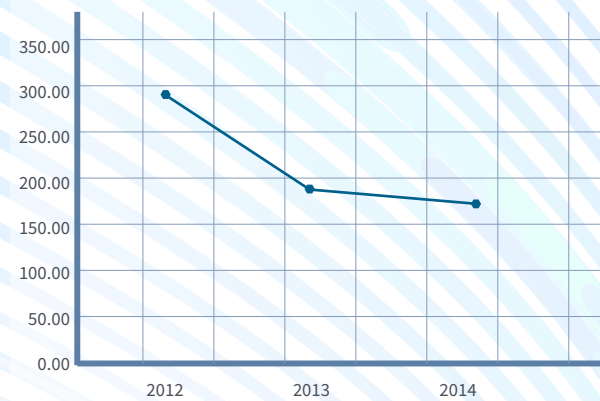
Uji i përdorur sipas destinacionit

- Uji për proces
- Uji për operacionet e mirëmbajtjes
- Uji për mjedis
- Uji për pije dhe higjienë
- Humbjet

Shkarkimet e ujit sipas destinacionit

- Ujërat sipërfaqësore (kompania nuk ka pikë tjetër të shkarkimit).

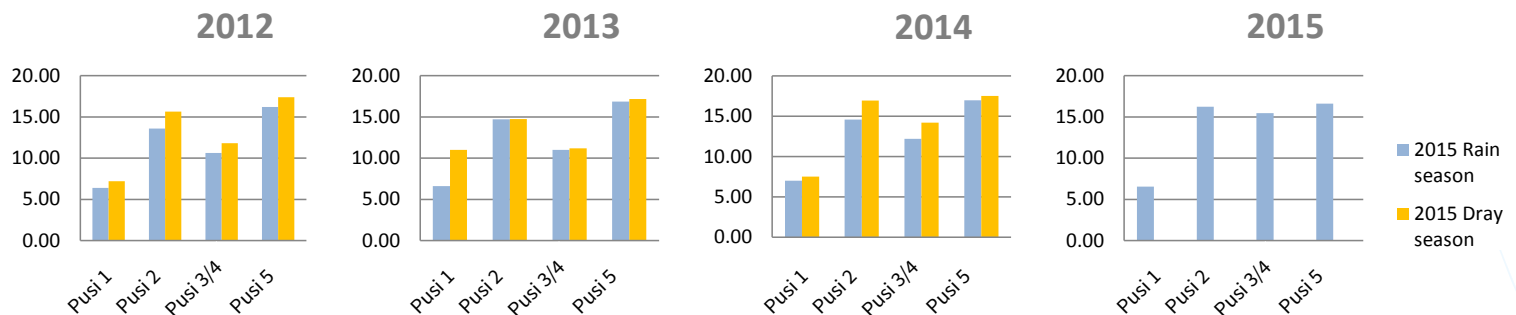
Konsumi specifik i ujit për prodhimin e çimentos lt/t çimento

3. QËNDRUESHMËRIA E AKUIFERIT

Kompania bën një monitorim sistematik (mujo) të nivelit të akuiferit me matës piezometër të nivelit në puse. Me këtë shpeshësi të matjes, kemi mundësinë që të monitorojmë trendet reale pa shtrembërime sezonale.

Kjo është një nismë e rëndësishme pasi që kompania, duke ndjekur rezultatet e Studimit të tij hidrologjik, ka ndaluar marrjen e ujit nga lumi Lepenci, duke e zëvendësuar këtë burim me ujë nga puse. Pas 5 viteve, mund të shohim që kushtet e ujërave nëntokësore mbesin të pandryshuara.

Parametrat e ujit	njësia	ELV sipas UA 16/2012_ MSH	Pusi 1	Pusi 2	Pusi 3&4	Pusi 5
			Mesatarja	Average 2014	Average 2014	Average 2014
Era	krahاسimi	Pa ndryshime abn.	pa	pa	pa	pa
kloridi	mg/l	250	34.10	12.46	7.91	15.90
Turbullira	NTU1	10	0.83	1.67	0.96	2.61
pH	1-14	6.5-9.5	7.37	7.47	7.46	7.51
Mbetjet pas avullimit	mg/l	1250	419.56	367.67	433.00	410.67
Jon hekur (Fe)	mg/l	0.2	0.05	0.32	0.16	0.49
Mangani (Mn)	mg/l	0.05	0.01	0.00	0.00	0.01
Alumini (Al)	mg/l	0.2	0.01	0.03	0.00	.001
Sulfat (SO4)	mg/l	250	95.91	64.31	66.04	49.44
Nitrogjeni i amonit (N-Nh4)	mg/l	0.4	0.02	2.00	2.00	0.75
Nitrogjeni i Nitritit (N-NO2)	mg/l	0.2	0.01	0.03	0.09	0.71
Nitrogjeni i Nitratit (N-NO3)	mg/l	10	5.55	0.10	0.98	0.04
Bakri total (Cu)	mg/l	2.0	0.01	0.02	0	0.01
Fluorid (F)	mg/l	1.5	nd	nd	nd	nd
Streptokoku me origjinë jashtëqitjeje	no/1ml	10	0.00	0.00	0.00	0.00

4. CILËSIA E UJIT NËNTOKËSOR

Marrja sistematike (mujoje) e most-rave e cila monitoron të gjitha parametrat.

Baza e të dhënave ruhet me regjistrim dhe libra të regjistrimit të të gjitha analizave kimike të kryera në ujërat nëntokësore.

Origjina e ndotësve që janë përtej Kufijve të vlerave evropiane hetohet rregullisht ashtu që të sigurohet se nuk ka lidhje me aktivitetin prodhues në impiant.

EMETIMET E AJRIT

1. PËRPARIMI NË ZBATIMIN E PLANIT TRE-VJEÇAR PËR ULJEN E PLUHURIT TË SHKAPËRDERDHUR

Në vitin 2014 janë ndërmarrë veprimet vijuese në kuadër të planit 3 vjeçar të miratuar:

- Përgatitje për instalimin e Filtrit të ri të thesit në njësinë përgatitore të Mullirit të papërpunuar (të gjitha stabilimentet janë të instaluar, instalimi ka filluar në janar 2015).
- Mbulimi i pjesërishëm i deposë së zgjyrës dhe materialeve të aditivëve të çimentos (ana lindore para ftohësit të furrës dhe zgjyrës).
- Rritja e kapacitetit të filtrit të thesit të shpluhurosjes 491 BF1 në transportin e zgjyrës, me zëvendësimin e ventilatorit të filtrit të thesit.
- Nxjerrësi vakum mobil i pluhurit është lëshuar në punën në impiantin e paketimit.

2. INSTALIMI I PAJISJEVE PËR MONITORIM TË VAZHUESHËM TË PLUHURIT

Pas BAT-it ndërkombëtar, zotimeve nga leja e IPPC dhe politikat e përgjithshme mjedisore të Grupit Titan, në nëntor të vitit 2014 Sharrceci ka instaluar një sistem të vazhdueshëm të monitorimit në grupin e mullinjve të çimentos (CM 1 dhe 2). Ky sistem ofron informata të vazhdueshme lidhur me emetimin e pluhurit në ajër dhe në rast të tejkalimit mundëson reagim të menjëhershëm. Matjet barten në kohë reale tek operatorët e Dhomës qendrore të kontrollit).

3. DIZAJNI I FUNDIT (I DETAJSHËM) PËR SALLËN E ZGJYRËS

Sharrcemi ka finalizuar një zgjidhje komplete inovative për problemin e vazhdueshëm të pluhurit në sallën për ruajtjen e zgjyrës. Zgjidhja mundëson ndërtesë të mbyllur të padepërtueshëm me operacion të automatizuar pa njerëz. Kranet do të jenë të para-programuar dhe, përmes sistemit i cili detekton saktësisht lirim e stoqeve të zgjyrës së ruajtur – gjegjësisht “leximit” të sipërfaqes, do të zhvendosin, të ngarkojnë dhe të shkarkojnë materialin për furnizim të vazhdueshëm të Mullinjve të Çimentos.

Në këtë mënyrë, nuk do të ketë emetim të pluhurit nga lokacionit, ndërsa do të eliminohen 16 pozita të vende të rrezikshme të punës. Sharrcemi do të aftësojë operatorët aktual të kraneve për nevojat e instalimeve të reja, një ndër të parat sosh në Evropë.

KONCEPTI DHE DIZAJNI (2013/14)

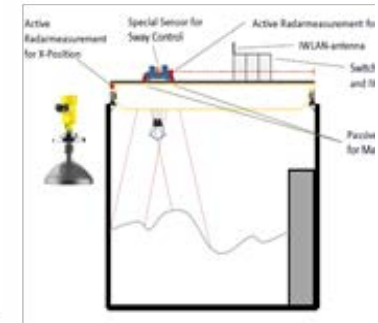
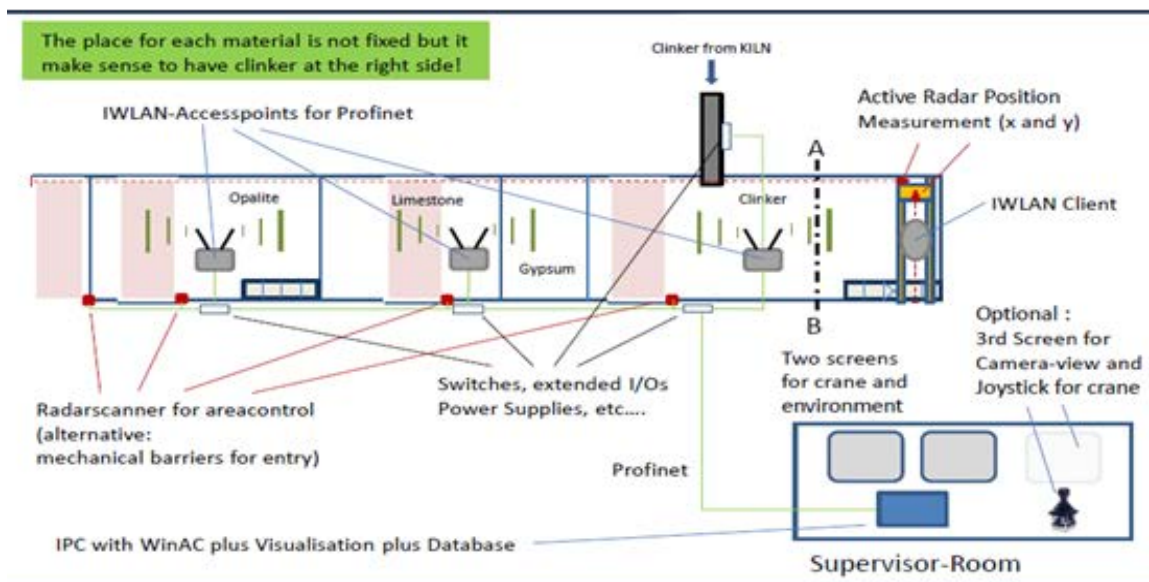
- ▶ Mvëshja e plotë e galerisë, përfshirë zonat e magazinimit të zgjyrës dhe repromateriali për aditiv – ulje të pluhurit të shkapërderdhur.
- ▶ Instalimi i sensorëve dhe sistemit të përpunimit për të zbuluar dhe digjitalizuar në 3D vëllimin e stoqeve të materialeve të ndryshme në sallë
- ▶ Operimi automatik i kranit me teledirigjim përmes procesorëve të instaluar në CCR dhe largimin e kabinave të kranit.

Hapi 1 (2015/16):

- ▶ Zëvendësimi dhe ri-dizajnimi të sistemit mbështetës të parmakëve për eliminim të dridhjeve të cilat do të mund të rrezikonin përdorimin e një sistemi automatik të skenimit.
- ▶ Punët ndërtimore për krijimin e mureve të reja të ndara për secilin material dhe mbulesa për perimetrin e magazines.
- ▶ Konfigurimi i operacioneve me teledirigjim / sensorëve / kontrolleve automatike të proceseve.

Hapi 2 (2016):

- ▶ Furnizimi dhe instalimi i sallës së re të kontrollimit dhe kabinetit elektrik (kontrolltet e CCR-së me programim PLC Scada)
- ▶ Instalimi i instrumentit dhe i pjesëve mekanike për kranin.
- ▶ Instalimi i treguesve të nivelit në hinkë dhe skanimi i sipërfaqes së materialit të deponuar.

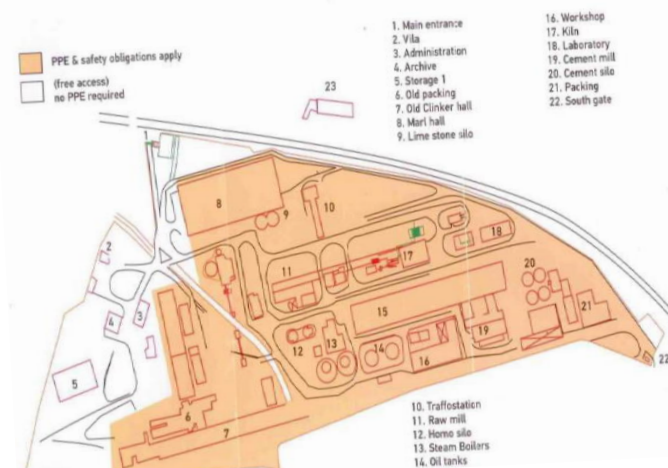
EMETIMET E ZHURMËS

Noise emissions control

Sound level measurements on quarterly basis

- ✓ These measurements include constant noise level measurements, using an integrating sound level meter. According to "ISO 1996: Acoustics Description and Measurement of Environmental Noise" standard, 6 points were selected to be measured (4 points around the Plant and 2 points in the Quarry). Measurements took place in two periods:
- ✓ L day & L night is the A-weighted long-term average sound level as defined in ISO 1996-2: 1987, determined over all the day periods of a year (Directive 2002/49/EC-Law No. 02/L-102) and IPPC requirements.

	WBG/IFC Maximum Levels	Maximum Levels /IPPC
Daytime (07:00-22:00 hours)	55dB(A)	60dB(A)
Night time (22:00-07:00 hours)	45dB(A)	50dB(A)

Që nga viti 2012, Sharrcemi ka filluar të minotorojë zhurmën që krijohet nga operacionet e saj. Këtu përfshihen pajisjet e impiantit dhe operacionet nga gurëthyesi. Në vitin 2013, është hartuar dhe është vënë në zbatim një plan për zvogëlimin e zhurmës. Gjatë zbatimit të këtij plani, në vitin 2014 janë përmbyllur punët vijuese:

- ▶ Instalimi i silenciatorëve (zhurmë-mbytës) në ventilatorë të filterave me qese në:
  - Silloset e çimentos,
  - Stacionet e paketimit të çimentos dhe në Sharmall,
  - Silloset homo,
  - Mullinjtë e çimentos 1 dhe 2,
  - Silloset e pluhurit në mullirin e çimentos 1 dhe 2.
- ▶ Mveshja e objekteve CEM 1 dhe 2.
- ▶ Mveshja e objektit të mullirit të papërpunuar.
- ▶ Barrierat e gjelbra në perimetër të shtëpive dhe pronave në gurthyesin Dimcë për të ulur zhurmën nga transporti rrugor.

REHABILITIMI I GURTHYESIT

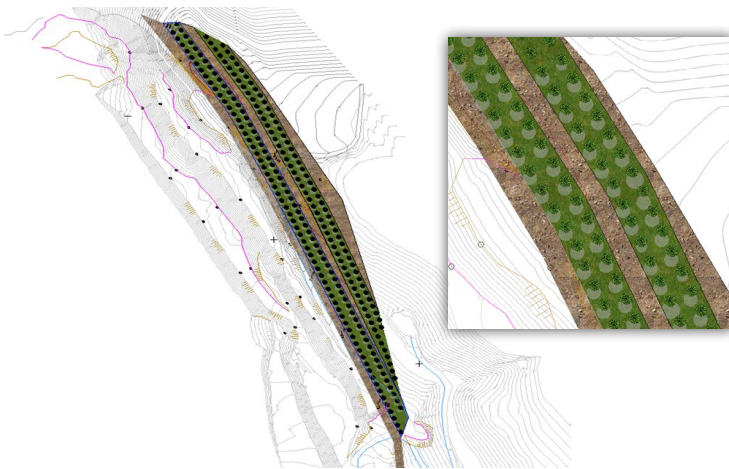
Në vitin 2014 për rendimentet vijuese të → prodhimit nga gurthyesit tonë janë përdorur vëllimet vijuese të lëndës së parë.

TË DHËNAT E PRODHIMIT

Zgryra e prodhuar 371,051t
Çimento e prodhuar 517,689t
Proporcioni i zgjyrës/çimentos 66,35

TË DHËNAT NGA NXJERRJA E LËNDËS SË PARË

Gurthyesi Dimcë Mari 622,157t
Gurthyesi Paidenicë mars 8,947 t
Totali 631,104t

PROGRESI VJETOR I REHABILITIMIT TË GURTHYESIT DIMCË

PLANI I RI-KULTIVIMIT TË VAZHUESHËM ËSHTË APROVUAR

Brigjet më të larta të anës së përparme të gurthyesit janë të gatshme për inicimin e planit të ri-kultivimit, i cili është hartuar dhe aprovuar në vitin 2014.

- Deri më sot, rreth 3.4 ha të zonës së gurthyesit të shpenzuar është rikthyer në gjendje të mëparshme me mbushje dhe rrafshim të dheut dhe tashmë i është kthyer familjeve lokale.
- Në pranverë 2013, janë mbjellë më shumë se 200 fidane me çka është krijuar një shirit i gjelbër përgjatë kufirit të zonës së re banesore dhe përgjatë kufirit perëndimor të gurthyesit.

Faza operacionale:

- Rehabilitimi progresiv i brigjeve të shpenzuara me aplikimin e dheut dhe mbjelljen e fidanëve të drurit si dhe gjelbërimi në kufirin lindor të gurthyesit.
- Llojet që do të përdoren: Robinia pseudoacacia – Bagrem (vendor).

Në vitin 2014 kanë vazhduar aktivitetet e rehabilitimit në përputhje me planin 5 vjeçar duke mbushur një hapësirë prej 300 m² me 22800 m³ të mbulesës nga periudha janar – shtator 2014 për të krijuar hapësira të rrafshëta që do t'i kthehen komunitetit dhe/ose pronarëve të mëhershëm.

Për shkak të domosdoshmërisë të uljes së zhurmës dhe pluhurit nga aktivitetet e mihjes në gurthyesin Dimcë, problemi me të cilin ballafaqohemi në gurthyes është mënyra e çorganizuar e ndërtimit të objekteve, shpesh pa leje nga autoritetet komunale. Kjo gjithashtu shpie në dukurinë e ndërtimit të shtëpive afër kufijve operativ të veprimtarisë së mihjes. Kjo natyrisht përfaqëson një rrezik të shtuar dhe pengesë të disa operacioneve. Mirëpo, duke kuptuar vështirësitë socio-ekonomike të qytetarëve, Sharrcepi ka ndërmarrë një projekt të krijimit të një barriere të gjelbër përgjatë objekteve (shtëpive) të ndijshme afër gurthyesit duke mbjellë një barriërë të gjelbër me 140 fidane, me gjatësi 2.5 m përgjatë një vije prej 70 m.

MODULET MJEDISORE

Pikë burimore për emetimet në ajër

Ashtu siç kërkohet, Sharrcemi monitoron rregullisht emetimet e ajrit në lokacionet kryesore të emetimit. Monitorimi bëhet gjatë punës së stabilimenteve gjatë periudhës së raportimit.

Rezultatet e monitorimit të emetimeve të ajrit gjatë periudhës së raportimit si dhe nivelet maksimale lokale në njësitë lokale gjegjëse jepen në tabelën në vijim.

Emetimet në ajër në pikat burimore nga furra dhe mulliri i lëndës së parë

PARAMETRET E EMETIMIT NË AJËR NGA PIKAT BURIMORE	SHPESHTËSIA E MATJES	NIVELET MAX WBG/IFC	MESATARJA VJETORE E SHARRCEMIT	NIVELET MAKSIMALE TË KOSOVËS
(NJËSITË WBG/IFC)	PERFORMANCA E SHARRCEMIT	50 MG/L	7.3 MG/L	80 MG/L
MESATARJA VJETORE		<400MPN PËR 100ML	<6000MPN PËR 100 ML	6000 TC PËR 100 ML
NIVELET MAKSIMALE TË LEJUARA ME IPPC	MUJORE	10 MG/L	5.3 MG/L	10 MG/L
	MUJORE	6.0-9.0	8.1	6.0-8.5
OKSIDET E NITROGJENIT (NOx)	I VAZHDUESHËM	600MG/NM3	367.8 MG/NM3	800 MG/NM3

Metalet e rënda nga furra dhe nga mulliri i lëndës së parë

GJITHSEJ METALE TË RËNDA	ONCE PER YEAR	0.5 MG/NM3	0.320 MG/NM3	0.5 MG/NM3
(Sb, As, Pb, Cr, Co, Cu, Mn, Ni, V)	NJË HERË NË VIT	0.5 MG/NM3	0.320 MG/NM3	0.5 MG/NM3
Co+Tl	NJË HERË NË VIT	0.5 MG/NM3	0.003 MG/NM3	0.05 MG/NM3

Emetimet e pluhurit nga pika burimore ftohësi i zgjyrës

PARAMETRET E EMETIMIT NË AJËR NGA PIKAT BURIMORE	SHPESHTËSIA E MATJES	NIVELET MAX WBG/IFC	MESATARJA VJETORE E SHARRCEMIT	NIVELET MAKSIMALE TË KOSOVËS
(NJËSITË WBG/IFC)	PERFORMANCA E SHARRCEMIT	50 MG/L	7.3 MG/L	80 MG/L

Emetimet e pluhurit nga pika burimore Mulliri i çimentos 1 dhe 2

PARAMETRET E EMETIMIT NË AJËR NGA PIKAT BURIMORE	SHPESHTËSIA E MATJES	NIVELET MAX WBG/IFC	MESATARJA VJETORE E SHARRCEMIT	NIVELET MAKSIMALE TË KOSOVËS
PLUHURI	I VAZHDUESHËM	100 MG/L	1.53 MG/L	20 MG/L

Lidhur me përdorimin potencial të lëndës së parë, analizat nga aditivët e çelikut dhe aluminit janë kryer në vitin 2014, në laboratorin qendror RDQ në Atinë.

Rezultatet e analizave tregojnë se kontributi i Hg-së nga ky tipik nuk potencial që të përkeqësojë dukshëm emetimet nga këto stabilimente.

EFLUENTI I LËNGSHËM

Duke filluar nga 2014, Sharrcemi ka rritur shpeshhtësinë e matjeve në ato mujore, ashtu siç kërkohet me IFC. Analiza e të gjitha mostrave bëhet në mënyrë rigorozë nga laboratorët e certifikuar në Kosovë. Sharrcemi ka mbledhur mostra reprezentative të efluentit të lëngshëm në dy (2) pika të shkarkimit gjatë vitit 2014, gjegjësisht P1 dhe P2. Monitorimi është bërë derisa stabilimenti ishte duke punuar dhe atë njëherë në muaj.

Shkarkimi i efluentit të lëngshëm në ujë P1 (Rrjedha Dimcë)

PARAMETRET E EFLUENTIT TË LËNGSHËM	SHPESHËTËSIA E MATJES	NIVELET MAX WBG/IFC	MESATARJA VJETORE E SHARRCEMIT	NIVELET MAKSIMALE TË KOSOVËS
NJËSITË WBG/IFC	PERFORMANCA E SHARRCEMIT	55DB(A)	58,1 DB(A)	59 DB(A)
MESATARJA VJETORE	IPPC ELV	45 DB(A)	58,6 DB(A)	49 DB(A)
KËRKESA BIOKIMIKE E OKSIGJENIT (BOD5)	MUJORE	50 MG/L	23.29 MG/L	80 MG/L
BAKTERIA COLIFORM	MUJORE	<400MPN PER 100 ML	<165.56 MPN PER 100 ML	6000 TC PËR 100ML
VAJI DHE GRASO	MUJORE	10 MG/L	10.54 MG/L	10 MG/L
pH	MUJORE	6.0-9.0	7.87	6.0-8.5

LEJA E UJIT

Sipas dispozitave të Ligjit për ujëra në Kosovë (Rr. Nr. 2004/24) dhe nenit 90 të Ligjit mbi procedurat administrative (Nr. 02/L-28), nga 04.03.2014 Sharrcemi ka marrë lejen e ujit për shfrytëzimin e ujit nga 4 pusët, për aktivitetet e impiantit, kjo gjithashtu është përfshirë në lejen për IPPC.

Shkarkimi i efluentit të lëngshëm në ujë P2 (kolektorët-përrokat tjera lokale, të lidhura me lumin Lepenc)

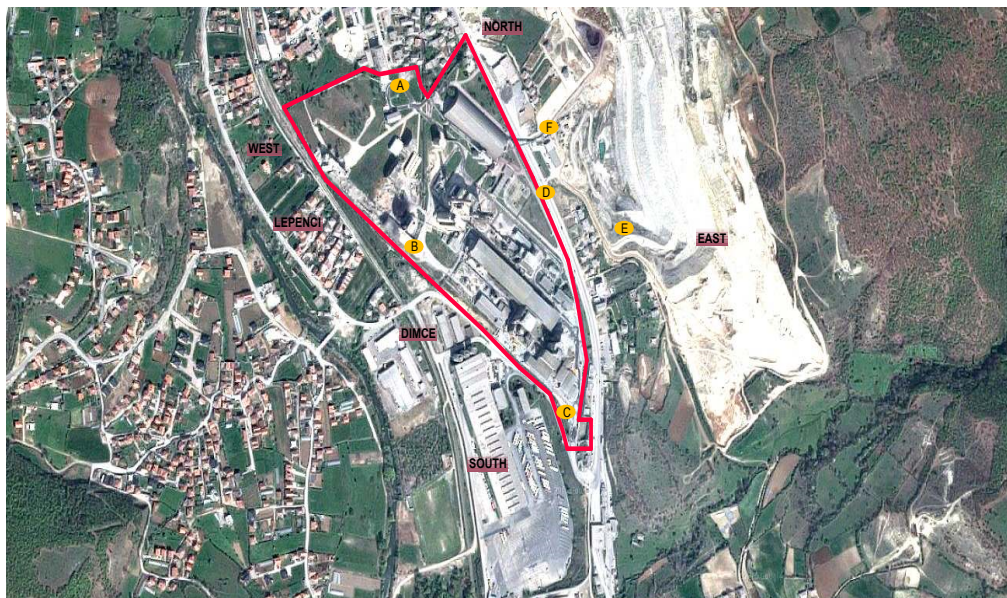
PARAMETRET E EFLUENTIT TË LËNGSHËM	SHPESHËTËSIA E MATJES	NIVELET MAX WBG/IFC	MESATARJA VJETORE E SHARRCEMIT	NIVELET MAKSIMALE TË KOSOVËS
NJËSITË WBG/IFC	PERFORMANCA E SHARRCEMIT	55DB(A)	58,1 DB(A)	59 DB(A)
MESATARJA VJETORE	IPPC ELV	45 DB(A)	58,6 DB(A)	49 DB(A)
KËRKESA BIOKIMIKE E OKSIGJENIT (BOD5)	MUJORE	50 MG/L	23.29 MG/L	80 MG/L
BAKTERIA COLIFORM	MUJORE	<400MPN PER 100 ML	109.33.56 MPN PER 100 ML	6000 TC PËR 100ML
VAJI DHE GRASO	MUJORE	10 MG/L	11.40 MG/L	10 MG/L
pH	MUJORE	6.0-9.0	8.01	6.0-8.5
GJITHSEJ ELEMENTE TË NGURTA PLUSKJESJE (TSS)	MUJORE	50 MG/L	22.86 MG/L	150 MG/L

Që nga viti 2012, është larguar cisterna e vjetër për magazinim të karburantit. Një cisternë e re moderne është instaluar ku deri tash nuk është regjistruar asnjë derdhje.

ZHURMA NË MJEDIS

Duke filluar nga 2014, Sharrcemi ka rritur shpeshësinë e matjeve në ato mujore, ashtu siç kërkohet me IFC.

Analiza e të gjitha mostrave bëhet në mënyrë rigoroze nga labororet e certifikuara në Kosovë. Sharrcemi ka mbledhur mostra reprezentative të efluentit të lëngshëm në dy (2) pika të shkarkimit gjatë vitit 2014, gjegjësisht P1 dhe P2. Monitorimi është bërë derisa stabilimenti ishte duke punuar dhe atë njëherë në muaj.

PARAMENTRAT E ZHURMËS NË MJEDIS NË PERIMETRIN E IMPIANTIT	SHPESHËTËSIA E MATJES	NIVELET MAX WBG/IFC (NJËSITË WBG/IFC)	MESATARJA VJETORE E SHARRCEMIT	VLERAT MAX TË REKOMANDUARA ME IPPC
PRANUESIT MË TË AFËRT BANESOR, INSTITUCIONAL APO ARSIMOR	QUARTERLY	55dB(A)	64.85 dB(A)	65 dB(A)
GJATË DITËS (07:00-22:00)	TREMUJORE	55DB(A)	64.85 DB(A)	65 DB(A)
PRANUESIT MË TË AFËRT BANESOR, INSTITUCIONAL APO ARSIMOR	QUARTERLY	70dB(A)	N/A	N/A
GJATË NATËS (22:00-07:00)	TREMUJORE	45 DB(A)	63.42 DB(A)	50 DB(A)

PARAMENTRAT E ZHURMËS NË MJEDIS NË PERIMETRIN E IMPIANTIT	SHPESHËTËSIA E MATJES	NIVELET MAX WBG/IFC (NJËSITË WBG/IFC)	MESATARJA VJETORE E SHARRCEMIT	VLERAT MAX TË REKOMANDUARA ME IPPC
PRANUESIT MË TË AFËRT BANESOR, INSTITUCIONAL APO ARSIMOR	QUARTERLY	55dB(A)	55.63 dB(A)	65 dB(A)
GJATË DITËS (07:00-22:00)	TREMUJORE	55DB(A)	55.63 DB(A)	65 DB(A)
PRANUESIT MË TË AFËRT BANESOR, INSTITUCIONAL APO ARSIMOR	QUARTERLY	70dB(A)	N/A	N/A
GJATË NATËS (22:00-07:00)	TREMUJORE	45 DB(A)	50.93 DB(A)	50 DB(A)

Shënim: niveli i lartë i zhurmës posaçërisht gjatë natës në perimetrin e impiantit janë mbi kufijtë në shumicën e pikave kontrolluese, mirëpo është gjithashtu e qartë se vetëm impianti nuk është burim i vetëm, dhe niveli i lartë i zhurmës ndikohet dukshëm edhe nga zhurma e trafikut nga udhëkryqi.

STUDIMI I KONTROLLIT TË ZHURMËS NË AFËRSI TË IMPIANTIT TË ÇIMENTOS TË SHARRCEMIT DHE GURËTHYESIN E ARGJILËS

“Zhurma mjedisore” zakonisht përshkruhet si zhurma e cila shkaktohet nga zëra të padëshirueshme apo të dëmshme të jashtme të krijuara nga veprimtaria njerëzore, e cila i imponohet mjedisit të afërm dhe e cila shkakton pengesë dhe çrregullime.

Këtu përfshihen zhurmat e lëshuara nga mjetet e transportit (trafiku rrugor, hekurudhor dhe ajror) dhe nga lokacionet industriale, siç janë ato të cekura në Aneksin I të Direktivës së Këshillit 96/61/EC të 24 shtatorit 1996 lidhur me parandalimin dhe kontrollin e integruar të ndotjes (Direktiva 2002/49/EC të Parlamentit dhe Këshillit Evropian të 25 qershorit 2002 në lidhje me vlerësimin dhe menaxhimin e zhurmës mjedisore).

Mbi këto premisa, Sharrcemi vendosi të kryejë një studim të plotë të kontrollit të zhurmës për të identifikuar ndikimin e hollësishëm të operacioneve të saj. Studimi ka përfunduar dhe një plan veprimi tashmë është aktivizuar.

PIKËSYNIMET E STUDIMIT

Pikësynimet elementar te këtij studim i ishin:

- Identifikimi dhe regjistrimi i burimeve të zhurmave përbrenda fabrikës dhe gurthyesit të argjilës;
- Zhvillimi i modelit të shpërndarjes së zhurmës në afërsi të impiantit të çimentos dhe gurthyesit të argjilës;
- Verifikimi i modelit të shpërndarjes së zhurmës dhe përcaktimit të ndikimit të zhurmës së impiantit të Sharrcemit tek pranuesit në afërsi të impiantit të çimentos dhe gurthyesit të argjilës;
- Propozimi i masave për kontroll të zhurmës në afërsi të impiantit të Sharrcemit;
- Zhvillimi i skenarëve duke modeluar masat e definuara të kontrollit dhe përzgjedhja e zgjidhjes optimale.

Për të arritur këto pikësynime, ekipi i ekspertëve nga Fakulteti i shkencave natyrore dhe teknike në përputhje me Marrëveshjen e nënshkruar nga Sharrcemi, Kompania e Grupit Titan, ka kryer matje 15 minutëshe të zhurmës në nivelet e 1/3 të valës së oktavës nga burimet e afërta të zhurmës (në zonën industriale të impiantit dhe afër gurthyesit të argjilës).

METODAT E APLIKUARA

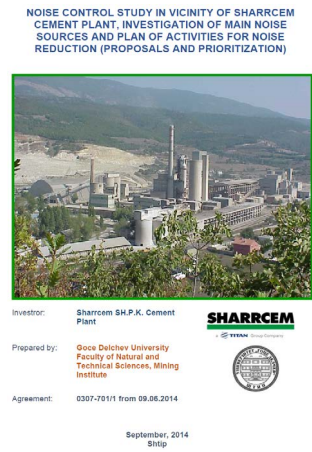
Bazuar në matjet e nivelit të zhurmës dhe identifikimin e burimeve të zhurmave në impiantin e Sharrcit dhe në gurthyesin e argjilës, janë zhvilluar Modelet e shpërndarjes së zhurmës në zonën industriale të impiantit dhe në afërsi (tek pranuesit) të impiantit të çimentos Sharrcem.

Modelet e shpërndarjes së zhurmës dhe hartat e zhurmës në afërsi të impiantit të çimentos të Sharrcemit dhe të gurthyesit të argjilës janë bërë duke përdorur Softuerin më të sofistikuar për Modelim të ndotjes me zhurmë dhe ndotjes së ajrit, Sound-

Plan 7.2, të prodhuar nga Braunstein + Berndt GmbH / SoundPLAN International LLC. Hartat e zhurmës janë përdorur për të vlerësuar dhe monitoruar efektet e ndikimeve negative të zhurmës dhe mund të jenë të dobishme për të planifikuar vendim-marrjen përkitazi me masat për uljen e zhurmës. Softueri SoundPLAN është lider në lëminë e krijimit të hartave të zhurmave. SoundPLAN është softuer për modelim dhe krijim të hartave të zhurmës është mjaft fleksibil në menaxhimin dhe kontrollin e skenarëve dhe modeleve të shumta të zhurmës dhe ofron transformim të shpejtë dhe të besueshëm të këtyre modeleve në harta të zhurmave. Modeli bazik për krijim të hartave të zhurmës

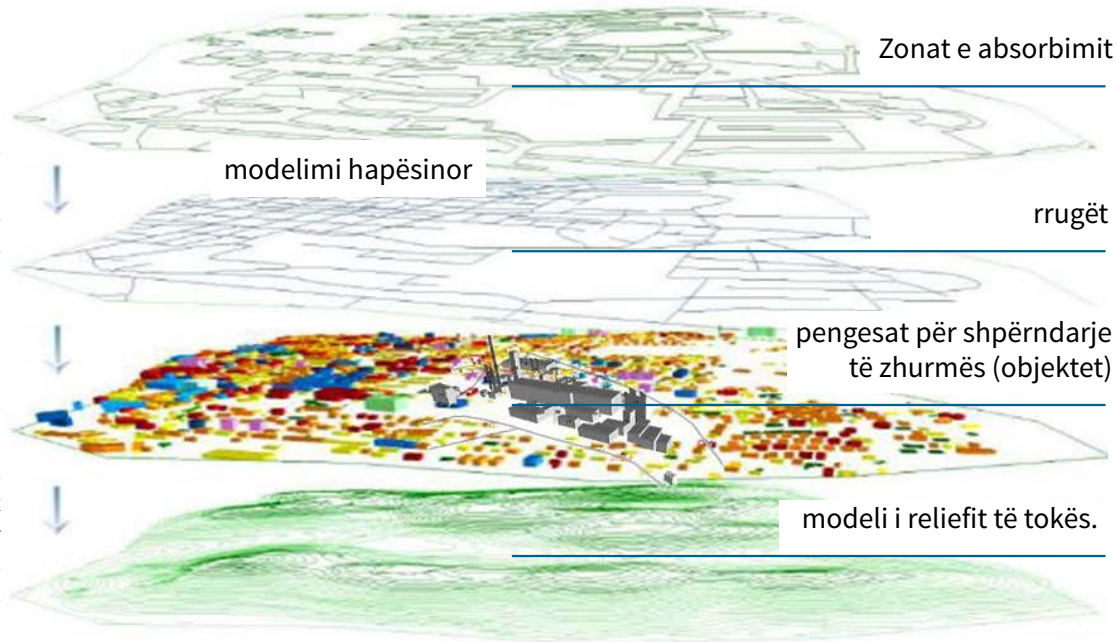

- përbëhet nga katër komponentet kryesore:
1. Krijimi i modelit digjital të terrenit (DGM);
  2. Pengesat për shpërndarjen e zhurmës (objektet);
  3. Rrugët;
  4. Zonat e absorbimit.

METODOLOGJIA E MATJES

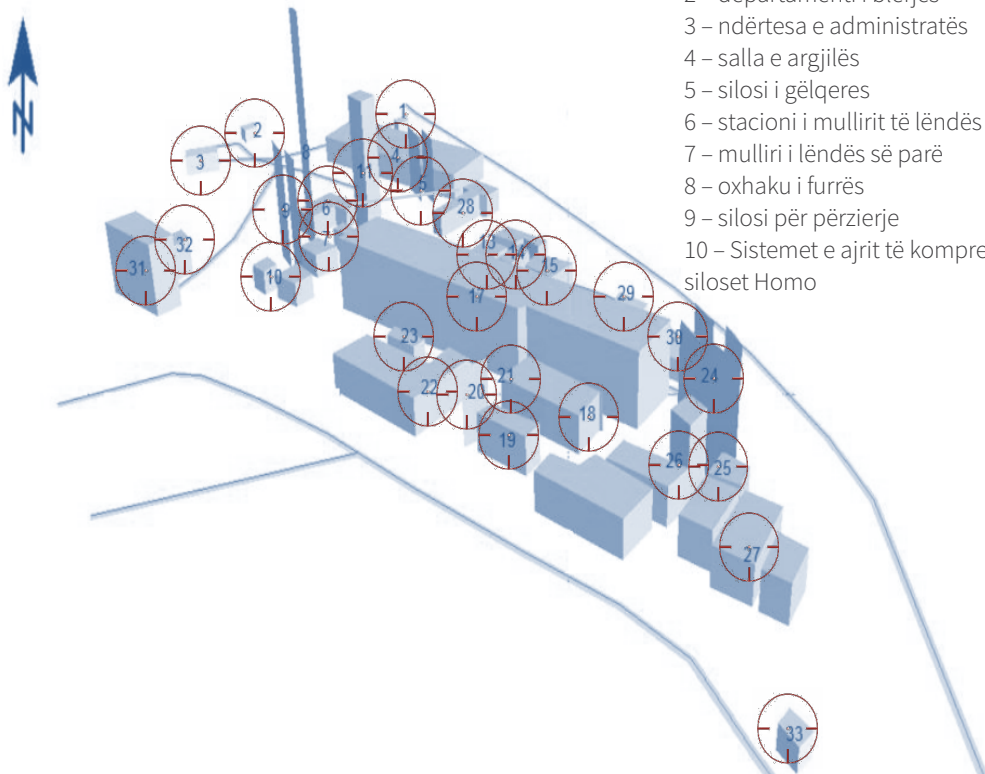
Janë bërë matje 15 minutëshe të niveleve të burimeve të zhurmës në fabrikën e çimentos dhe në gurthyuesin e argjilës në valën në 1/3 e frekuencës së oktavës së valës, dhe afër pranuesve në afërsi të impiantit të çimentos dhe gurthyuesit. Gjithashtu, janë bërë matje 24 orëshe të niveleve brezgjere të zhurmës dhe në një të tretën e oktavës së valës me Matësin e Nivelit të Zhurmës CR: 831C dhe Kutinë bartëse SK:250, të cilat sipas IEC 61762 janë instrumente matëse të Klasit të parë. Kompletin matës është i pajisur me një regjistruar të të dhënave, të dhënat sintetizohen nga softueri i specializuar Deaf Defier (c) 3.3.

MATJET

Në të 33 pikat e matjes është hartuar modeli:

1 – hyrja kryesore	11 – Kulla e ciklonit për para-ngrohje
2 – departamenti i blerjes	12 – Furra rrotulluese
3 – ndërtesa e administratës	13 – Ftohësi i furrës
4 – salla e argjilës	14 – qendra kryesore operacionale
5 – silosi i gëlqeres	15 – stacioni i shkarkimit të benzinës
6 – stacioni i mullirit të lëndës së parë	16 – kompresori për transportin e benzinës
7 – mulliri i lëndës së parë	17 – salla e furrës
8 – oxhaku i furrës	18 – mulliri i çimentos 1
9 – silosi për përzierje	19 – nënstacioni për mullirin e çimentos 2
10 – Sistemet e ajrit të kompresuar për siloset Homo	20 – silosi i hirit për mullirin e çimentos 2
	21 – mulliri i çimentos 2
	22 – punëtorja
	23 – stacioni i pompimit
	24 – silosi i çimentos
	25 – stacioni i kompresorit
	26 – impianti për paketim të çimentos
	27 – impianti për paletizim
	28 – nënstacion
	29 – kuzhina
	30 – laborator
	31 – salla e furrës së vjetër
	32 – paketimi i vjetër
	33 – porta jugore

REZULTATET DHE MASAT

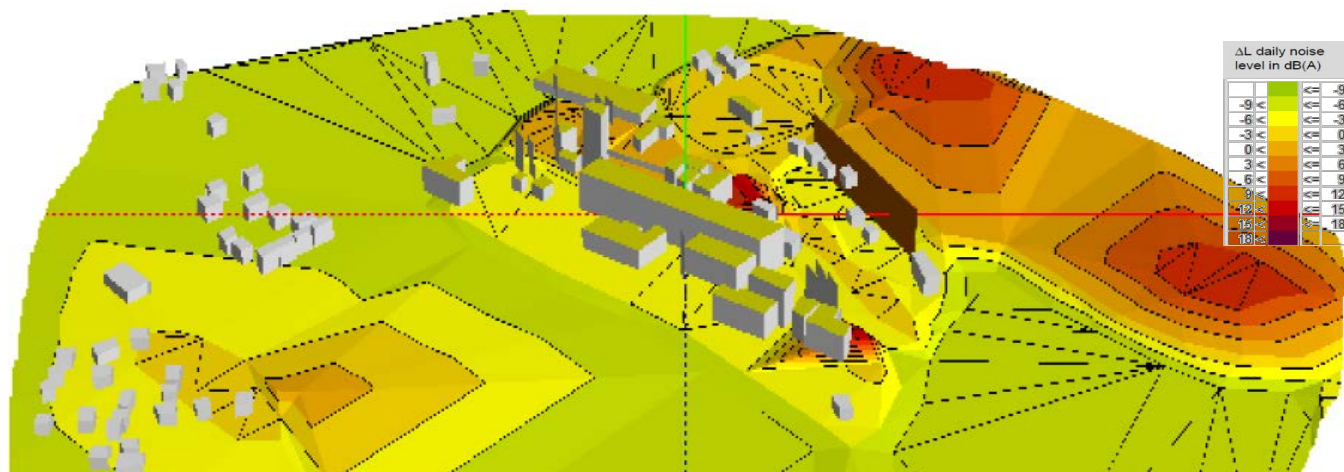
Vlerat e matura të nivelit të zhurmës afër pranuesve në afërsi të gurthyesit të argjilës dhe impiantit të çimentos për të tre treguesit e trazirës, për ditën, mbrëmjen dhe natën (Ld, Lv, Ln) qartazi vënë në pah se nivelet ditore të zhurmës janë përbrenda vlerave maksimale të lejuara (të rekomanduara) për vlerat e zhurmës gjatë ditës sipas Lejes së Sharrcemit për IPPC, me përjashtim të pikave të matjes 4 dhe shkeljeve të pakta për pikat 3, 6 dhe 7. Nivelet e zhurmës në mbrëmje tejkalojnë vlerat maksimale (të lejuara) në pikat e matjes 1, 2 dhe 5, ndërsa nivelet e zhurmës natën i tejkalojnë vlerat e lejuara (të rekomanduara) në të gjitha pikat e matjes.

Ashtu siç është përmendur, zhurma e trafikut nga rrugët në afërsi të këtyre pikëve të matjes, magjistralet E-65 dhe M2 kanë ndikim të dukshëm në nivelin e lartë të zhurmës tek pranuesit, gjë që mund të vërehet nga grafiku i një të tretës së valës së oktavës të nivelit të zhurmës në këto pika të matjes.

Mirëpo, duke pasur parasysh që impianti i Sharrcemit paraqet një shembull të kompanisë me zhvillim të qëndrueshëm e cila vazhdimisht investon në teknologji më të pastër dhe më të sigurt të prodhimitarisë përmes zbatimit të projekteve të shumta në lëminë e mbrojtjes së mjedisit dhe të sigurisë së punëtorëve të saj, njëri prej qëllimeve të studimit ishte që të zhvillohen skenarë për ulje të nivelit të zhurmës në afërsi të impiantit të çimentos dhe gurthyesit të argjilës. Skenarët janë zhvilluar duke aplikuar masat e ndryshme të kontrollit të nivelit të zhurmës në studim, dhe duke pasur parasysh efikasitetin e kostos dhe përshtatshmërinë e masave për ulje të zhurmës.

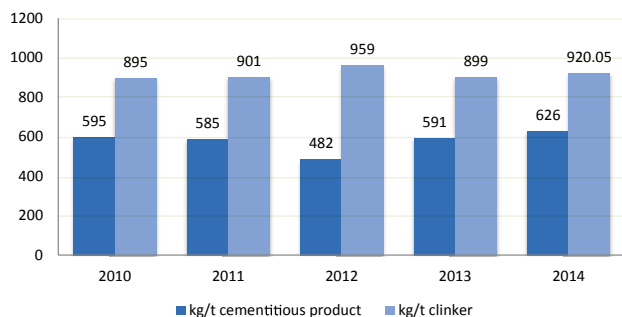
Është hartuar një plan konkret i veprimit i cili veç është vënë në zbatim në mënyrë që të arrihen matjet e specifikuar në Studim.

MASA	SASIA
Vendosja e dyerve në hapjet në mullirin e lëndës së parë dhe në mullirin e çimentos nr. 1	3
Vendosja e dritareve akustike me grila në hapjet e ventilimeve në stabilimentet e mullirit të lëndës së parë dhe në hapjet e ventilimeve në stacionin e kompresorit BOGE për silloset e përzierjes	2 m ²
Vendosja e qelqit në dritare me profil 4/12/6:4 mm dhe qelq me zbrazëti ajrore/6 mm me indeks të izolimit nga zhurma prej $R_w = 35$ dB në sistemet e kompresionit të ajrit HAVI dhe VOBÉ për silloset e përzierjes.	21 m ²
Vendosja e silenciatorëve në ventilatorë të filtereve me qese për mullirin e çimentos 1 dhe 2, ventilatorë të filterëve me qese në impiantin për paketim	4
Vendosja e silenciatorëve në ventilatorin e oxhakut të furrës dhe në ventilatorin 361 BV2 M1 nga mulliri i lëndës së parë, ventilatori 441 FN1.M1 nga furra dhe ventilatori i filtrit me thes për ftohësin e zgjyrës dhe ventilatorin e filtrit me thes 441BF1 në siloet e përzierjes.	5
Vendosja e këndit të zvogëlimit në dalje të ventilatorit të filtrit me thes për mullirin e çimentos 1 dhe 2, ventilatorët e filtrit me qese në impiantin e paketimit dhe në ventilatorin e filtrit me qese 391&392 BF1 në siloet e përzierjes	6
Ndërtimi i murit të qetë mbrojtës kundër zhurmës përgjatë traseve transportuese në gurthyesin e argjilës	700m ²
Mbyllja e fryrësve në siloet e përzierjes në mbylljet akustike	2

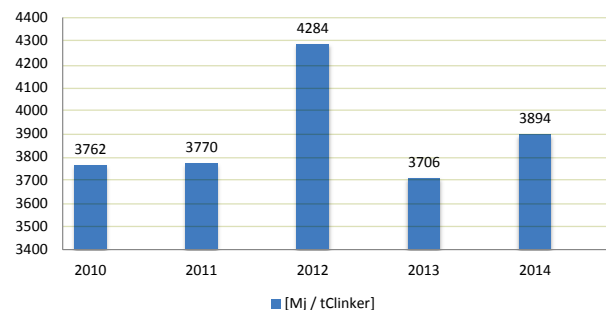

Harta 3D e konfliktit për nivelin ditor të zhurmës në afërsi të Impiantit të çimentos Sharrcem dhe gurthyesit të argjilës afër pranuesve pas masave të zbatuara të uljes së zhurmës, në përputhje me rezultatet e pritura të Planit të veprimit

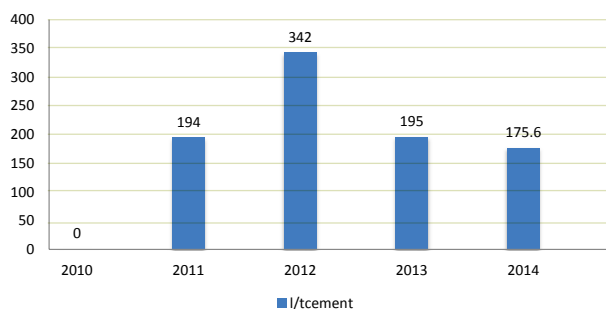
Emetimet specifike bruto të CO2

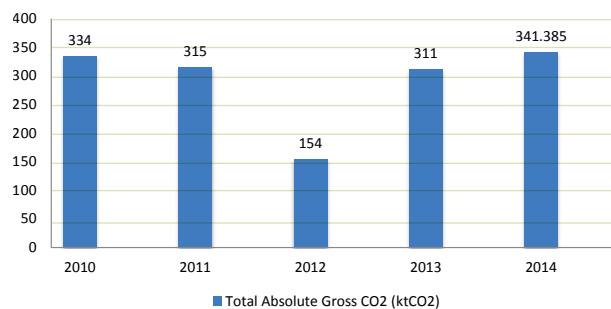
Konsumi specifik i energjisë termale (Mj/tFurrë)

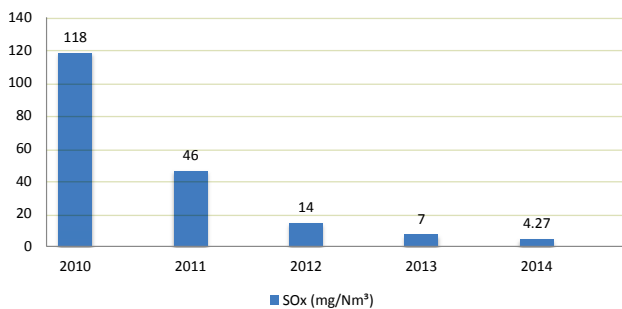
Konsumi specifik i ujit l ujë/t çimento

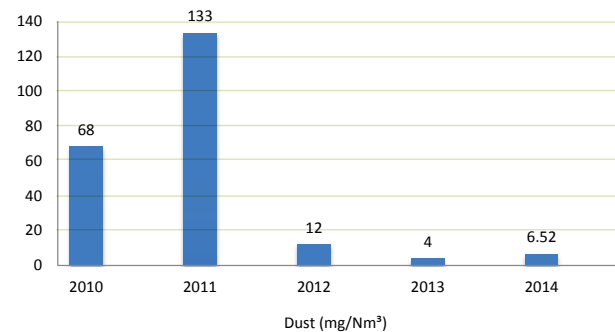
Emetimet totale absolute të CO2

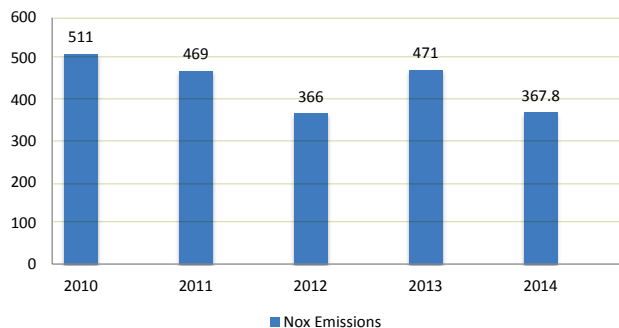
Emetimet SOx (mg/Nm3)

Emetimet e pluhurit, pluhur (mg/Nm3)

Emetimet Nox (mg/Nm3)

Konsumi i karburanteve të furrës

Petcoke (benzina) 39558.38 t

Mazut 393.95 t 393.95 t

Konsumi i karburantëve të furrës

Konsumi i energjisë termale, 1,445,442 GJ

Konsumi i energjisë elektrike 61,468 MWh

Konsumi i ujit: 90,915 m3/vit

- Burimi i vetëm: shpimet nëntokësore (5)
- Shkarkimi i ujit industrial zero

Investimet

MODERNIZIMI I SISTEMIT TË EAM (Coswin)

Sharrceci është përzgjedhur si një prej impianteve pilot për të zbatuar sistemin e grupit për menaxhim të mirëmbajtjes së standardeve (GS-MMS). Kjo është sfidë dhe mundësi shumë e madhe për të arritur integrim të mirëmbajtjes, përmes:

- Lidhjes direkte me procedurat e sigurisë
- Komunikimit ndërmjet softuerit LOTO dhe platformës Coswin
- Planifikimit dhe monitorimit efektiv të orëve të punës dhe kostove të pjesëve këmbyses
- Zbatimit të sistemit pa tela (wireless) për rutinë më të shpejtë, më efikase dhe më të besueshme të inspektimit (PDA)

Lidhja ndërmjet Scada, pajisjes për monitorim të dridhjes dhe platformës Coswin për transfer të shpejtë të të dhënave dhe për analizë të vibracioneve.

Përveç procedurave GSMMS, në bashkëpunim me departamentin e TIK-ut, ne kemi krijuar një sistem Hibrid i cili lidh gjashtë pako softuerike për monitorim efektiv të të gjitha aktiviteteve të mirëmbajtjes. Këto pako janë Coswin, SUN ERP, Ent-raV2, Produx, LOTO dhe QlikView.

Sistemi është i domosdoshëm për një Njësi afa-riste, pasi që përmes tij pasqyrohet realiteti i departamentit (statutor, financiar, i intervenimeve), e në rastin tonë, Mirëmbajtjes. Për të siguruar punë optimale pa ndërprerje dhe pa dëmtime, ne përpiqemi që përmes këtij sistemi të rrisim disponueshmërinë dhe besueshmërinë e pajisjeve, e së këndejmi edhe kapacitetin prodhues.

Dobitë e modernizimit të sistemit EAM:

- Përmirësimet në siguri përmes ndërlihdjes ndërmjet LOTO dhe Coswin (në këtë mënyrë, nuk mund të fillojë asnjë veprim nëse nuk përmbushet procedura LOTO),
- Korrigjimi i komunikimit të personelit para fillimit të punës

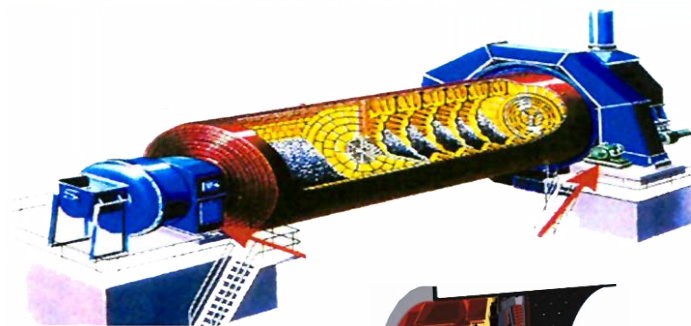
- Krijimi i raporteve dhe KPI-ve në mënyrë shumë efektive dhe të shpejtë,
- Reagim të menjëhershëm për zgjidhje të problemeve,
- Transferi automatik i informatave tek të gjithë personat përgjegjës,
- Eliminimi i mijëra dokumenteve të shtypura me mbledhje automatike të të dhënave në bazën e të dhënave,
- Caktimi i shpejtë dhe i saktë i punëtorëve për punë të caktuara (në bashkëpunim me Entra V2).
- Me zbatimin e kodit QR, eliminojnë çfarëdo mundësie për gabim në sigurojmë praninë fizike tek pajisja.

Modernizimi i mullirit të lëndës së parë

Zhvendosja e diafragmës së pranimit

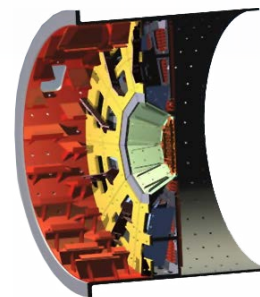
Komora ekzistuese e tharjes e mullirit sferik (ball mill) ishte shumë e shkurtër madje edhe për qarkullimin (throughput) aktual dhe një fyt mjaft i ngushtë për qarkullimin cak prej 130tph të kapaciteti blues. Pas auditimit nga Thyssen-Krupp-it, rekomandimi për rritjen e kapacitetit prodhues të mullirit ishte që të zgjerohej komora e tharjes, për rreth 45cm, pra nga 1.25 m në 1.7m.

Përbërja e re e mediumit të bluarjes

Mbushja sferike e mullirit gjithashtu është ndryshuar bazuar në raportin e ndërlydhur, si në vijim:

- Nga komora e parë kemi zvogëluar proporcioni prej Ø90&Ø80mm.
- Ngarkesa e komorës së dytë është përshtatur bazuar në raportin në Ø25mm.
- Për shkak të kësaj, 200m e mbetura janë zvogëluar prej 8% në 4%.

Modernizimi i furrës

Instalimi i bajpas linjës furnizuese të furrës për pavarësi e pompave fuller, për rritje të “disponueshmërisë së furrës”

Materialet për furrë janë furnizuar në para-ngrohës përmes dy pompave të ndara transportuese pneumatike (Fuller), njëra për secilin ciklon të epërm. Ky instalim ka shkaktuar ndalesë të furrës sa herë që njëri prej furnizuesve kishte ndonjë prishje.

Me këtë intervenim, janë lidhur dy degët paraprakisht të ndara, duke rezultuar kështu në eliminimin e ndërprerjeve nëse ndonjëri nga furnizuesit ishte jashtë përdorimit.

Cilësia: laborator i betonit

Me synim ofrimin e ekspertizës për konsumatorët tonë dhe shpërndarjen e përputhshmërisë së tregut ndërtimore me Normat Evropiane, Sharrçemi ka investuar në krijimin e një Laboratori të cilësisë së betonit përbrenda stabilimenteve të veta.

Konkretisht, laborator i përbëhet nga pajisjet vijuese:

- Presa e betonit me kompresion / makina për densitet të agregatit / aparati për matjen e ajrit / bankat laboratorike / cisternat kuruese me kontroll të temperaturës / mikser betoni i llojit të rrafshët / tavolina vibruese.

Rezultatet nga testet e betonit për mostra bëhen dhe kurohen duke aplikuar standardet EN, dhe kryhen testet e specializuara sipas EN-197, për t’iu ndihmuar konsumatorëve me:

1. Konsistencën e betonit,
2. Specifikacionin e betonit,
3. Procedurat e kontrollit të prodhimitarisë në RMC dhe ndërtim,
4. Mbështetje teknike dhe konsultime, për përzjerje të betonit, dozim dhe specifikacionet teknike për projektet ndërtimore.

Renovimi i zyrave të reja në punëtori

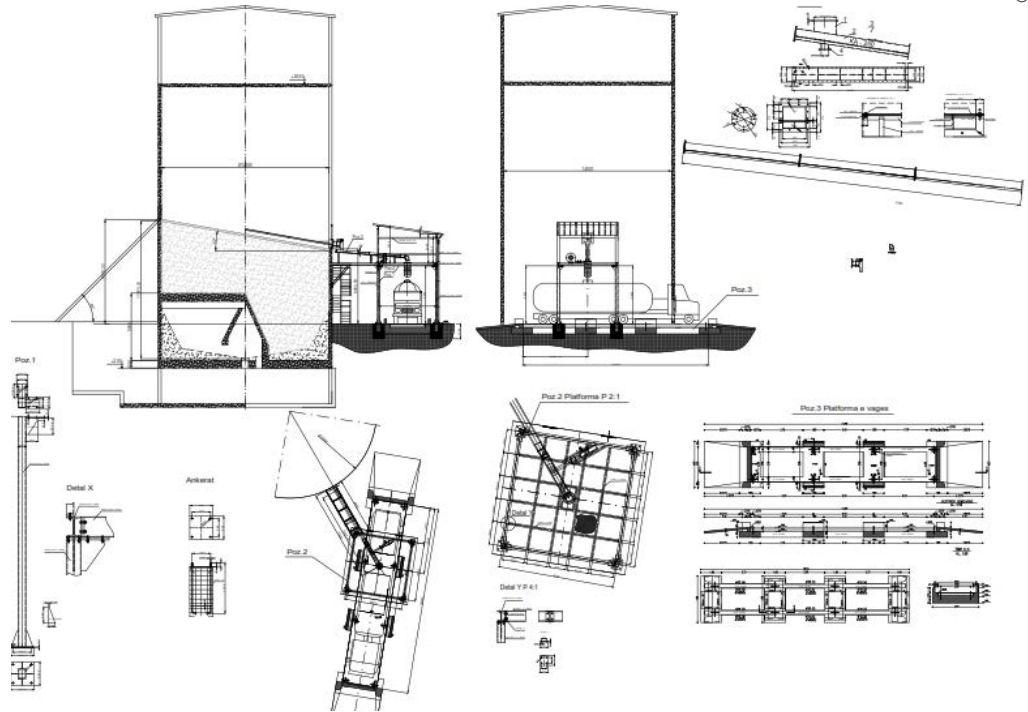
Për shkak të numrit të madh të stafit në Mirëmbajtje dhe prodhim në zyrat e Laboratorit dhe duke pasur parasysh nevojën për hapësirë për aktivitete dhe pajisje laboratorike, ekziston nevoja që të gjendet hapësira për stafin e Mirëmbajtjes dhe prodhimit. U rinovuan gjashtë zyre, katër tualete dhe një kuzhinë për personelin në katin e parë dhe të dytë në objektin e Punëtorisë. Kështu, një pjesë e personelit teknik nga zyrat e Laboratorit u bartën në këto zyre të reja duke krijuar më shumë hapësirë dhe kushte më të mira të punës për të gjithë personelin.

Modernizimi i silosit të mullirit të lëndës së parë në impiatin e vjetër PC 52.5 (ngarkim ranfuz)

Për të përmirësuar shërbimet tona dhe për të përmbushur nevojat e konsumatorëve, si dhe për të pasur vëllim të çimentos të tipit PC 52.5 për ngarkim ranfuz, është paraqitur nevoja për një projekt për të modernizuar silosin e mullirit të lëndës së parë.

Çka është bërë?

- A new platform for bulk loading has been installed
- The existing bag filter has been repaired (replacement of bags with new, new fan for filter has been installed)
- The opened area (surface) has been closed with corrugated and polycarbonate sheet.
- The existing stairs have been repaired
- The platform has been reinforced
- A bridge between loading platform and silo has been upgraded
- A slide gate for discharge system has been installed
- A new loading below has been installed
- A blower for aeration inside silo has been installed

Përmirësimi i pronës private

Gjatë vitit raportues, duke iu përgjigjur afërsisë faktike të gurthyesit tonë pronave urbane, kemi vazhduar të plotësojmë nevojat e pronarëve të tokave në mënyrë që të përmirësohet shfrytëzimi i tokave të tyre.

Në këtë rast, kemi ndërtuar një mur mbrojtës i cili, pas mbushjes dhe ngjeshjes, gjithashtu të realizuar nga Sharrceci, ka krijuar një hapësirë të përsosur stabile dhe të rrafshët, të përshtatshme për ndërtim dhe për bujqësi.

Kjo punë është në kuadër të planit aktual të veprimit të kompanisë për përmirësim të infrastrukturës private përmes të cilit deri më sot janë ndërtuar dhe rregulluar disa rrugë, shërbime dhe përmirësime të tjera.

Rrënimi i transportuesit të vjetër të zgjyrës 491-CV3

Për shkak të konstruksionit të vjetër dhe modernizimeve në transportin e zgjyrës, transportuesi i vjetër i zgjyrës 491-CV3 është bërë tërësisht i tepërt.

Për shkaqë të sigurisë dhe të efikasitetit të operacioneve, pajisjet janë çmontuar dhe larguar në përputhje të plotë me kushtet tona të sigurisë dhe shëndetit në punë dhe me rregulloret për deponim.

Filtri i ri me thes për mullirin e lëndës së parë

Kujdesi dhe dija çojnë në përmirësime të vazhdueshme të cilat, në anën tjetër, shkaktojnë përmirësime të vazhdueshme të performancës mjedisore. Filtri i ri përcjellës me thes është dizajnuar dhe instaluar në pjesën e Mullirit të lëndës së parë, me çka është rritur efikasiteti i linjës.

Komuniteti jonë

Sharrcemi vazhdon të mbështesë komunitetin në nivel lokal përmes programeve dhe aktiviteteve të ndryshme, me shkathtësitë, stabilitetet dhe resurset tona. Zbatimi i projekteve të ndryshme të brendshme dhe të jashtme synon përmirësimin e përgjegjësisë sonë korporatave dhe gjurmën shoqërore. Në komunitetin tonë, papunësia mbetet problemi më i madh. Sharrcemi vazhdon të angazhohet me komunitetin duke ndihmuar në realizimin e planeve për një mjedis më të mirë shoqëror dhe mjedisor.

Punësimi

Sharrcemi ndërmerr të gjitha masat e nevojshme duke u siguruar se kompania jonë financon projekte për komunitetin në mënyrë shumë transparente dhe në përputhje me parimet e kompanisë. Duke i kushtuar vëmendje problemit më të madh nga i cili lëngon komuniteti jonë, Sharrcemi ka themeluar një projekt, i cili ishte projekt kryesor i natyrës CSR i Sharrcemit për krijimin dhe zhvillimin e sektorit bujqësor përmes të cilit janë hapur vende të reja të punës. Si rezultat i kësaj, këtë vit janë hapur vende të punës për 19 familje. (Për më shumë informata, shih faqet 60-61-62-63 dhe 64)

Komuniteti jonë – përgjegjësia jonë

Aktivitetet në komunitet

Kutia e Ndhmës së parë

Kompania për prodhimin e çimentos Sharrceci ka ndërmarrë iniciativë që të organizojë një projekt i cili merret me kujdesin dhe mirëmbajtjen e shëndetit të fëmijëve në komunën e Hanit të Elezit. Duke pasur parasysh rëndësinë e fëmijëve për vendin dhe për komunitetin, shëndeti dhe siguria e tyre janë me rëndësi të veçantë. Duke pasur parasysh këtë fakt, Sharrceci me projektin e vet është angazhuar në shkollën fillore të komunës së Hanit të Elezit, ku 1638 nxënës të shkollës kanë përfituar nga projekti.

Aktiviteti kryesor gjatë projektit ishte sigurimi i stabilimenteve të ndihmës së parë gjatë rasteve emergjente. Sigurimi i këtyre mjeteve do të kontribuojë në uljen e rrezikut nga fatalitete apo aksidente në shkollën fillore të komunës së Hanit të Elezit. Fëmijët në këtë shkollë tash ndihen më të sigurve dhe janë të kënaqur pasi që iu dha mundësia që të edukohen në një mjedis të tillë.

Menaxhmenti dhe stafi i shkollës fillore të komunës së Hanit të Elezit përshëndetën iniciativën e Sharrcemit. Duke pasur parasysh buxhetin e ulët dhe barrierat e tjera administrative, ata e kishin të pamundur që të realizojnë një iniciativë të tillë. Prandaj, ofrimi i një shërbimi të tillë për fëmijët e komunës do të jetë në dobi të tërë komunitetit. Në këtë rast, Sharrceci ka dëshmuar edhe njëherë përkushtimin e saj që të kujdeset për të ardhmen e komunitetit përmes fëmijëve, të cilët janë e ardhmja e saj.

Sharrceci organizoi “Ligën lokale të futbollit”

Kompania për prodhim të çimentos Sharrceci, në bashkëpunim me OJQ-në “Sfida” ka ndërmarrë nismën për të organizuar “Ligën lokale të futbollit” në komunën e Hanit të Elezit. Qëllimi i kësaj iniciative është që të parandalohej dukuritë negative të cilat mund të paraqiten në komunitetin e kësaj komune si rezultat i papunësisë, mungesa e aktiviteteve për të rinj dhe faktorëve të tjerë. Në qendër të kësaj nisme janë të rinjtë, të cilët gjatë kohës së lirë mund të biejnë pre e këtyre grackave negative dhe personave të cilët mund t’i shfrytëzojnë aftësitë e këtyre të rinjve. Përveç kësaj arsyeje, kjo iniciativë gjithashtu synon të krijojë një mjedis të përshtatshëm për shoqërim për këta të rinj, duke krijuar kështu kushte dhe frymë të bashkëpunimit ndërmjet tyre.

Të rinjtë luajnë një rol kyç në zhvillimin e komunitetit, ashtu që është detyrë dhe obligim i secilit pjesëtar të këtij komuniteti që t’i mbështes ata gjatë këtij zhvillimi fizik dhe shoqëror. Sporti jo vetëm që do të ndikojë në zhvillimin e tyre fizik, por do t’iu ndihmojë në zhvillimin e shkathtësive shoqërore siç janë shoqërimi dhe bashkëpunimi. Pikësynimi i dytë i kësaj nisme janë edhe grupi i të rinjve të papunë të cilët gjithashtu kanë nevojë për mbështetje, dhe aktivitetet të cilat do t’iu ndihmojnë të kalojnë kohën e lirë. Në këtë rast, ia vlen të ceket se pjesëmarrja në këtë manifestim u jep mundësinë që të informohen dhe shoqërohen me të rinj të cilët do të mund të ndihmojnë duke ofruar informata për mundësi të reja punësimi, në të cilat ata mund të mos kishin qasje.

Kjo iniciativë është pritur shumë mirë nga të rinjtë e komunitetit, bazuar në numrin e madh të atyre të cilët i janë bashkëngjitur kësaj nisme, një grup prej 180 të rinjve, ndërsa të tjerët që duan t’i bashkëngjiten janë të mirëseardhur. Sharrceci ka mbështetur dhe vazhdon të mbështesë komunitetin në lëminë në të cilin punon kompania. Posaçërisht të rinjtë, si e ardhmja e kompanisë meritojnë vëmendje, dhe motivimin e duhur për të qenë faktor kyç i zhvillimit të shtetit.

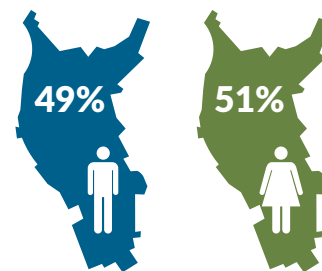
Zbërthimi i kontributit shoqëror në vitin 2014

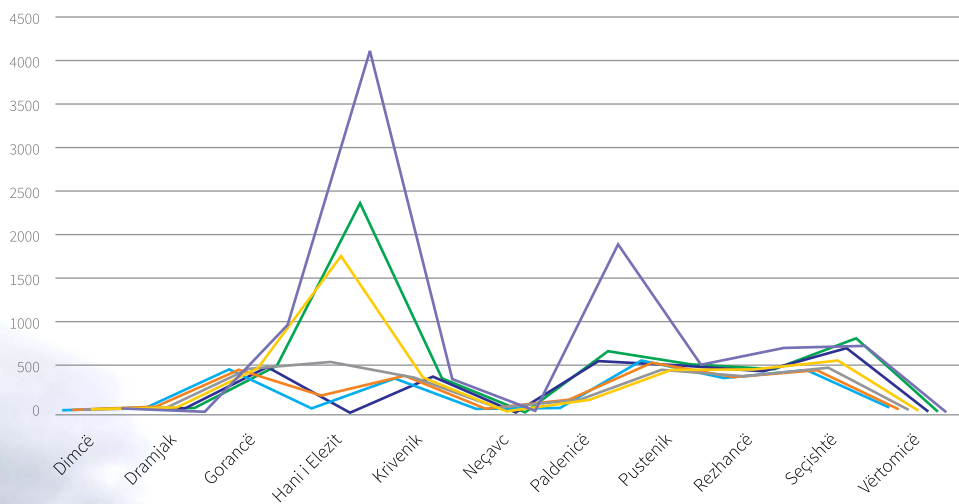
Shteti i Kosovës		
Shkalla e papunësisë	30.9%	
Ditë pushimi në vit	Mesatarja 22	
Pushimi prindëror	12 muaj	
Mosha e pensionimit	65 vjet	
Shkalla e papunësisë	meshkujt	femrat
	28.1%	40.0%
Shkalla e papunësisë tek të rinjtë	55.3% në përgjithësi nga mosha 15-24 vjeç (nuk ka të dhëna sipas gjinisë)	

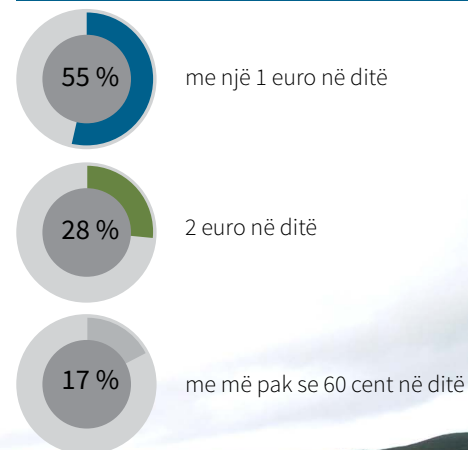
Popullsia e përgjithshme në komunitetin rret-hues sipas gjinisë: **10651**

Popullsia sipas vendbanimit dhe vitit të regjistrimit

Shkalla e varfërisë

Komunikimi dhe bashkëpunimi

Komunikimi luan një rol kyç në kompaninë tonë. Ai ndikon në mënyrë të drejtpërdrejtë në suksesin e biznesit dhe mënyrën sesi ne operojmë në industrinë e çimentos.

Ne përqipemi të komunikojmë dhe të bashkëpunojmë në mënyrë të ndryshme. Roli kryesor i kompanisë sonë është që të mbajmë takime të rregullta me përfaqësuesit e komunës, bizneset lokale, dhe komunitetin për angazhime dhe aktivitete të ndryshme.

Vizita e Ambasadorit Cliff në komunë dhe Sharrcem

Në korrik 2014, komuna e Hanit të Elezit i sugjeroi Ambasadorit të Shkëlqesisë së Saj të Mbretërisë së Bashkuar Ian Cliff të vizitonte Sharrcemin duke qenë se konsiderohet si një kompani e suksesshme e industrisë së çimentos në Kosovë. Janë diskutuar shumë çështje; mirëpo, ato më të rëndësishme ishin bashkëpunimi me komunën dhe synimet e Projektit Laboratori për aktivitete afariste (LAB). Pas vizitës së tij, u mbajt një diskutim i hapur ku tema kryesore ishte punësimi. Projekti LAB dhe synimet e tij gjithashtu u shpjeguan me hollësi. Për më tepër, diskutuam për bashkëpunimin e ardhshëm në mbështetje të komunitetit lokal të Hanit të Elezit. Në fund, Ambasadori Cliff tha se është i gatshëm të mbështesë çfarëdo aktiviteti i cili do të përmirësojë rritjen dhe mirëqenien e shoqërisë.

Programi i bursave

Sharrcemi mbështet edukimin e avancuar të të rinjve në komunën Hani i Elezit. Gjatë vitit 2014, Sharrcemi, përmes angazhimeve të saj në lëminë e CSR vazhdimisht ka shqyrtuar projekte të cilat janë të dobishme për komunitetin në të cilën punon. Duke qenë të vetëdijshëm mbi rëndësinë madhore të arsimit në zhvillimin e komunitetit, Sharrcemi ofron bursë të plotë që mbulon 100% të taksave të shkollimit, dhe banim për një student nga Hani i Elezit. Periudha e aplikimit për këtë bursë ishte e hapur nga 26 korrik deri në 8 gusht, 2014 për të gjithë studentët e Hanit të Elezit. Duke besuar se zhvillimi i komunitetit lokal dhe bashkëpunimi i ngushtë me hisedarët relevantë është me rëndësi kyçe për suksesin e përbashkët të dy palëve, Sharrcemi ndërmori iniciativën duke ofruar bursë të plotë një studentit të kualifikuar nga Hani i Elezit, për një Program të diplomës universitare në sektorin e agro-biznesit në Shkollën amerikane të bujqësisë dhe Kolegjin Perrotis në Selanik, Greqi, për të mbështetur arsimin e avancuar të të rinjve të komunës së Hanit të Elezit. Për përzgjedhjen e fituesve të bursës janë paraparë shumë kushte, siç janë notat e mira për tre vitet e shkollës së mesme, njohuria e mirë e gjuhës angleze, shkathtësi të mira komunikimi, dije të mirë të programeve kompjuterike, si dhe pjesëmarrja në interes të komunitetit.

Për të qenë sa më transparent në përzgjedhjen e studentit, Komisioni i Sharrcemit për CSR, në bashkëpunim me Drejtorinë komunale të arsimit të komunës Hani i Elezit, ka emëruar një komision profesional për të shqyrtuar të gjitha aplikacionet dhe për të përzgjedhur fituesin e bursës. Komisioni ishte në përbërje Irfan Qajani, drejtor i arsimit, kulturës, rinisë dhe sporteve në Hani i Elezit, Ajete Berisha, shefe e personelit në komunën e Hanit të Elezit, Ziber Xhoni, drejtor i shkollës së lartë “Dardania”, Hysen Shabanaj, Drejtor ekzekutiv i LAB-it, dhe Enver Curri kryetar i komisionit të Sharrcemit për CSR, pasi që kriteret e përcaktuara ishin plotësuar nga Haziz Vila.

Kryetari i Komisionit për CSR Enver Curri, uroi që studentit i përzgjedhur, Vila, do të përfitojë maksimalisht nga programi dhe u shpreh i kënaqur me faktin që komuna e Hanit të Elezit ka rini të përgatitur të cilët mund të ndjekin shkollimin ndërkombëtar. “Jam i bindur se studentit i përzgjedhur do të jetë më i mirë në këtë program prestigjioz dhe se pas përfundimit do të kthehet t'i kontribuojë këtij komuniteti, dhe të na bëjë krenar”.

Znjsh. Ajete Berisha
Shefe e Personelit, Hani i Elezit

Programi i bursave nga komuniteti

Sapo u informova nga Drejtori i Drejtorisë së arsimit në Komunën e Hanit të Elezit se unë jam propozuar si anëtar i Komisionit të përbashkët të Sharrcemit dhe i komunës për përzgjedhjen e kandidatit për studimet në nivelin baçelor në Shkollën amerikane të Bujqësisë në Selanik, Greqi, kam kënaqësinë që t'i përgjigjem pozitivisht kësaj ftese. Intervista është mbajtur në lokalet e LAB, duke i përbushur kushtet për një intervistë të përgatitur mirë. Kandidati i përzgjedhur shfaqti pjekur, interesim dhe i përbushi të gjitha kriteret për të qenë përfitues i kësaj burse. Për mua si anëtare, ishte kënaqësi që isha pjesë e këtij komisioni. Duke pasur parasysh se studentet janë e ardhmja e këtij vendi dhe janë kategori e cila ka nevojë për më së shumti mbështetje, e përgëzoj kompaninë për këtë nismë të mrekullueshme për komunitetin dhe shpresoj se do të bëhet traditë që do të vazhdojë në të ardhmen.

Kontributi **social / aktivitetet** e ndryshme

U botua raporti i dytë vjetor për CSR për vitin 2013

<http://sharrcem.com/wp-content/uploads/2014/12/CSR-Report-2013-English.pdf>

Monitorimi dhe angazhimi me komunitetin lokal / programet e beneficionit

- ILAB
- LAB
- Bordi i fëmijëve

ILAB

- Zhvillimi dhe përmirësimi i komunitetit lokal
  - Bordi lokal këshillues i Hanit të Elezit vendos për prioritetet

LAB

- Laboratori për veprimtari afariste – LAB e Hanit të Elezit synon të edukojë komunitetin lokal në sipërmarrësi
- Krijimi dhe zhvillimi i NVM-ve posaçërisht në sektorët e pylltarisë, bujqësisë dhe prodhimtarisë së qumështit (për më shumë detaje shih faqet 60 deri 64).

Bordi i fëmijëve

- Ngritja e vetëdijes
  - Shëndeti dhe siguria
  - Mjedisi

Punë e rregullt në përmirësim të raporteve me furnitorë lokal dhe ofrimi i ndihmës teknike për ta

Përpjekjet tona për të përmirësuar raportet me furnitorë dhe kontraktues lokal sistematizohen përmes politikave të brendshme, doracakëve për procedura të blerjes, ISO-t dhe Kodin e mirësjelljes të Grupit për prokurim, të cilat gjithashtu ngërthejnë çështje të drejtave të njeriut dhe korrupsionin. Vazhdojmë komunikimin dhe bashkëpunimin tonë në mënyrë që të zhvillohen mekanizmat dhe që të kujdesemi se veprimet në përputhje me standarde më të larta. Organizata ka kritere për të arsyetuar furnitorë më madhorë.

C1 – shpenzimet: (paguar nga Sharrcemi) mbi 50,000 € për furnitorë lokal dhe 100,000€ për të gjithë të tjerët (furnitorë të jashtëm, jo lokal) si dhe furnitorë ndërkombëtarë, luteni të shihni shpjegimin në vijim.

C2 – Kontratat kornizë në fuqi: me detyrat që rrjedhin nga Vendimi menaxherial apo përmes procesit të vlefshëm të tenderimit, në përputhje me Politikën e Grupit dhe me Doracakun e Sharrcemit për Blerje.

C3 – Vazhdimësia afariste (Risku): varësisht prej ndikimit të biznesit të furnitorit (për shërbimet) në procese të Sharrcemit, apo përmes disponueshmërisë së stokeve të materialeve të blerë (repromaterialit apo materialit tjetër), disponueshmërisë së magazinimit për gjysmë-produkte (zgjyrë) dhe produkte finale (çimento), etj.

Metoda e definimit të “furnitorëve madhor”

Qasja jonë i klasifikon automatikisht si Madhor furnitorët të cilët e përbushin kriterin C1. Furnitorët të cilët nuk e përbushin këtë kriter vlerësohen nga komision menaxhues si në vijim: për ata të cilët janë në kuadër të definicionit C2, dija e tyre, qeverisja, organizimi nga aspekti shëndetësor dhe i sigurisë, koha e reagimit dhe besueshmëria merren si kritere; për ata të cilët janë në kuadër të C3, rëndësia e materialit/shërbimit i cili sigurohet për operacionet e impiantit i shtohen kriterit C2.

Shpjegim mbi zhvillimin e hartës

Totali i të gjithë furnitorëve = ndërkombëtar + nacional + lokal

Furnitorët nacional = të gjithë furnitorët/kontraktuesit nacional pa ata lokal (Hani i Elezit)

Lokal = furnitorët të cilët e përbushin kriteret elementare, duke qenë bazë për regjistrim të biznesit të tyre (regjistrimi i biznesit, pagesa e tatimit përfshirë TVSH, dhe sigurimi i punësimit) në komunitetin e Komunes së Hanit të Elezit, përfshirë qarqet e poshtë shënuara:

ILAB - Sharrcemi vazhdoi edhe këtë vit me Bordin e pavarur këshillues lokal (ILAB), i cili është organ i përbërë nga hisedarë nga komuniteti lokal siç është komuna, OJQ-të dhe qytetarët me synim të orientimit të investimeve nga Fondi i Sharrcemit për zhvillim të komunitetit aty ku ka më së shumti nevojë.

LAB - Sharrcemi vazhdon të investojë në komunitet. "Laboratori për veprimtari afariste" (LAB) u lansua në vitin 2014. Menaxhmenti i Sharrcemit zhvilloi një projekt për të lehtësuar hapjen e ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme në komunën e Hanit të Elezit.

Ky investim është i fokusuar në sektorin e bujqësisë. LAB-i synon të hap biznese të reja, të cilat më pastaj do t'i mbështesë përmes programeve zhvillimore dhe të mentorimit, duke krijuar kështu jo vetëm biznese të reja, por edhe duke u ndihmuar që të bëhen të qëndrueshëm dhe të rriten.

Bordi i fëmijëve - Sharrcemi gjithashtu vazhdon të bashkëpunojë me shkollën lokale filllore për të mbështetur edukimin e fëmijëve në lëmine e sigurisë, mjedisit dhe kulturës. Ky program ilustron edukimin më të mirë për fëmijët, përmes të cilit synohet mjedisi i pastër, si dhe siguria në rrugë, shkolla, etj.

Bordi i fëmijëve ka propozuar projektin lidhur me kutitë e ndihmës së parë. Fëmijët janë pjesë e lojërave të ndryshme sportive, aktiviteteve që kryhen e që rezultojnë në lëndime të fëmijëve dhe të cilat, në mungesë së kutsisë së ndihmës së parë, duhet të nxitojnë të arrijnë në qendrën mjekësore. Lëndimet gjithashtu mund të paraqiten në klasë, sallë, etj.

Bordi i fëmijëve ka shprehur mendimin se kutia e ndihmës së parë nevojitet në mjedise shkollore. Ne i kemi furnizuar të gjitha fshatrat dhe shkollat e Hanit të Elezit me kuti të ndihmës së parë.

Në mesin e shumë detyrave, shkollat kanë përgjegjësi për të siguruar ujë të sigurt të pijes për nxënësit dhe stafin, por për shkak të pamundësisë dhe mungesës së ujit të pijes, bordi i fëmijëve doli me projekti që të furnizojë ujin e pijes në shkolla dhe në qendrën shëndetësore të Hanit të Elezit.

Shkolla e kupton se uji i pijes është me rëndësi thelbësore për shëndetin dhe mirëqenien. Për më tepër, ajo e njej lidhjen ndërmjet performancës mentale dhe fizike, sjelljen e fëmijëve dhe konsumin e rregullt të ujit gjatë ditës.

The Children's Board
Hanit i Elezit

Vizatimi për mjedis dhe siguri

Vizatimet e fëmijëve për kalendarë të vitit 2014

Ashtu si edhe vitin e kaluar, dhe këtë vit Sharrcemi ka dizajnuar kalendarë me ndihmën e fëmijëve lokal. Kompania sërish ka ndërmarrë iniciativën duke ftuar fëmijët e shkollës "Ilaz Thaçi" të komunës së Hanit të Elezit që të bëhen pjesë e kalendarit të vitit 2015 me vizatimet e tyre.

Nxënësit e klasës së tretë të kësaj shkolle morën pjesë në garën e organizuar nga Sharrcemi, përmes së cilës vizatimet e tyre në temën e mjedisit dhe sigurisë në punë u botuan në kalendarët e Sharrcemit për vitin 2015. Komisioni ishte në përbërje të mesimdhënësve dhe dy përfaqësuesve të kompanisë së Sharrcemit, një nga departamenti i sigurisë dhe një nga ai mjedisit. Ata përzgjedhën 24 vizatime më të mira që të jenë pjesë e kalendarit të kompanisë për vitin 2015. Janë përzgjedhur 12 vizatime të cilat për temë kishin mjedisin dhe

12 të tjera të cilat kishin temën e sigurisë në punë. Drejtori i shkollës dhe mesimdhënësit falënderuan Sharrcemin për përpjekjet e tyre në iniciimin e organizimeve të tilla të cilat shfaqin shkathtësitë e fëmijëve në aktivitete të ndryshme. Ata shprehën dëshirën për përmirësimin e bashkëpunimit në aktivitete të ndryshme, pjesë e të cilëve do të jenë sërish nxënësit e shkollës "Ilaz Thaçi".

Përfaqësuesit e Sharrcemit çmuan lartë pjesëmarrjen e fëmijëve në këtë organizim dhe shprehën kënaqësinë që përmes nismave të tilla ata kanë mundësinë që t'i përfshijnë fëmijët e komunës së Hanit të Elezit në aktivitetet e Sharrcemit. Kalendarët me vizatimet e fëmijëve, të cilat hartohen dhe dizajnohen nga Sharrcemi, iu janë shpërndarë hisedarëve të ndryshëm.

Thekset kryesore

Sharrcemi rindërton rrugën “Lagjja e Re” në Han të Elezit

Krijimi i kushteve dhe i mjedisit të përshtatshëm për qytetarët e Hanit të Elezit është njëri prej pikësnyimeve kryesore të Sharrcemit në kuadër të përgjegjësisë shoqërore. Sharrcemi mbetet i hapur që të kontribuojë në çfarëdo qoftë mënyre në përmirësimin e jetës së qytetarëve të komunës së Hanit të Elezit. Kjo kompani përpiqet që të gjejë zgjidhje të shpejta dhe të qëndrueshme për problemet e qytetarëve të komunës, duke bërë investime të duhura të cilat çojnë në zgjidhjen e preokupimeve të tyre. Infrastruktura ende mbetet një pjesë e rëndësishme e komunitetit në cilin do shtet. Infrastruktura e mirë, përveç që lehtëson jetën e qytetarëve, i kontribuon edhe përmirësimit të jetës së tyre në shumë aspekte siç janë sociale, ekonomike, dhe edukative.

Rruga “Lagjja e Re” e Hanit të Elezit ishte dëmtuar nga moti i lig dhe shiu i fortë. Me kërkesë të kuvendit komunal të komunës së Hanit të Elezit, Sharrcemi ka ndërmarrë nismë për ndërtim të rrugës. Puna në ndërtim të rrugës përfundoi shpejt dhe në mënyrë profesionale. Vlen të ceket se gjatë procesit të ndërtimit të rrugës janë përdorur materiale të cilësisë së lartë të cilat do të parandalojnë problemet gjatë përdorimit afatgjatë të kësaj rruge.

Kjo nismë është një nga hapat e shumtë të cilat i ndërmerr Sharrcemi për të përmirësuar jetën e qytetarëve të komunës në të cilën punon. Qëllimi i kësaj kompanie është që jo vetëm të përfitojë individualisht nga afarizmi i saj në komunë, por edhe t'i kontribuojë mirëqenies dhe përmirësimit të jetës së qytetarëve të komunës.

Rruga Gorancë - Gllloboqicë

Riparimi i rrugës së dëmtuar/të pashfrytëzueshme e cila lidh dy fshatrat e mëdha të komunës së Hanit të Elezit. Rruga e rëndësishme lidhëse në relacionin Gorancë – Gllloboqicë kishte nevojë për intervenim pasi që ishte në gjendje shumë të rëndë.

Puna e kryer nga 18/10/2014 e deri më 23/10/2014 kishte të bënte me shtruarjen e gëlqerës dhe rrafshimin e rrugës me çka është siguruar cilësia më e mirë e rrugës dhe janë rritur standardet e sigurisë për udhëtarët.

Me këtë projekt, synuam të përmirësojmë sigurinë dhe infrastrukturën. Kushtet më të sigurt dhe më të mira për nxënësit e shkollës dhe pjesëtarët e tjerë të komunitetit.

Donacionet

Akademia për fëmijë

Federata e Basketbollit e Kosovës dhe Klubi i Basketbollit - Sigal Prishtina

SSharrcem e ka parasysh se papunësia e popullatës së re në Kosovës është një barrë ekonomike dhe sociale. Megjithatë, nëse të rinjtë do të angazhoheshin në një ambient të shëndoshë të punës ekipore dhe lojës fer, do të kishin rast të mirë për zhvillimin e shkathtësive dhe përgjegjësisë të tyre sociale dhe në vend se të rrinin kot. Sportet mund t'i japin një kontribut të madh këtij zhvillimi.

Brenda Rrjetit CSR, Sharrcem-i ka mbështetur Akademinë e Sporteve të Basketbollit, që është pjesë e Asociacionit të Basketbollit të Kosovës, e cila zhvillon programe për të tërhequr fëmijët në botën e sporteve dhe garës së drejtë.

Për më tepër, edhe pas pranimit të Akademisë së të rinjve dhe juniorëve, në një veprim të përbashkët me Sigurimin Sigal, që është gjithashtu anëtar i Rrjetit CSR, një mbështetje e tillë i është ofruar edhe klubit të të rinjve Prishtina. Instalimet për fëmijë janë avancuar shumë dhe kampionati i fëmijëve është mundësuar në një masë të madhe për sezonin 2013-2014 duke iu falënderuar kësaj mbështetjeje.

Sharrcemi dhe mbështetja e vazhdueshme për Sos Fshatin e Fëmijëve

Sharrcem si pjesë të projekteve të tij për mbështetjen e grupeve të caktuara të shoqërisë që kanë nevojë për mbështetje dhe asistencë, ka mbështetur dhe ndihmuar fëmijët e SOS Fshatit të Fëmijëve në Kosovë, me qëllim që të ofrojë kujdes dhe ndihmë përmes mënyrave të ndryshme, duke i përmirësuar dhe krijuar kushtet më të mira për ta. Kompania u ka ndihmuar këtyre fëmijëve duke blerë panoramat e bëra nga ata.

Përmes ndihmës së dhënë me panorama, Sharrcemi i ka kontribuar krijimit të një fondi i cili do

të përdoret për mirëqenien e këtyre fëmijëve. Duke e mbështetur këtë projekt, Sharrcemi ka vënë në pah rëndësinë e iniciativës së ndërmarrë nga fëmijët e SOS Fshatit të Fëmijëve, si dhe ka mbështetur komunitetin duke u ndihmuar atyre financiarisht si dhe duke i bërë ata të lumtur gjatë sezonit së festave. Me rastin e mbështetjes së aktiviteteve për këtë grup të komunitetit, Sharrcemi ka blerë dy piktura gjatë ankandit si dhe i ka senzibilizuar në mënyrë aktive bizneset individuale të përfshirë në rrjetin e tij lidhur me këtë grup. Këta fëmijë janë pjesë e rëndësishme e shoqërisë sonë, prandaj ata nuk duhet të lihen në harresë dhe të neglizhohen.

Mbështetja e projekteve të tilla do të sjellë përmirësimin e jetës së tyre, gjë e cila në aspektin

afatgjatë do të ketë ndikim pozitiv në shoqëri. Është mrekulli të shohësh se sa të motivuar dhe falënderues janë këta fëmijë dhe mirënjohja e tyre është ajo që na bënë ne krenar dhe na inkurajon që të bëjmë edhe më shumë.

Sharrcemi, përmes ndihmës së dhënë për këta fëmijë ka theksuar edhe një herë rëndësinë e tyre për shoqërinë. Përmes projekteve të saja sociale, kjo kompani ka për qëllim që t'i kontribuojë zhvillimit dhe përmirësimit të kushteve të jetës së qytetarëve të Kosovës.

Kompania e bënë këtë përmes përfshirjes së të gjitha shtresave të shoqërisë në projektet e sajë, prandaj, ky është edhe një kontribut i përgjithshëm për të gjithë në Kosovë.

Ngritja e fondeve

Popullata e Serbisë dhe Bosnjës është ballafaquar me pasojat tragjike të fatkeqësive që ndodhën gjatë muajit qershor 2014. Grupi Titan ka vendosur që të mbështesë fushatën e Familjes Titan për ngritjen e fondeve me qëllim që t'u ndihmohet njerëzve që pësuan. Grupi do t'i dy-

fishojë të gjitha fondet e ngritura përbrenda Titan Grupit nga punëtorët tanë. Grupi, së bashku me kompaninë tonë në Kosjeric, Serbi, kanë ndërmarrë hapa shtesë që t'u ndihmojnë edhe më tepër me punë si dhe materiale komunitet e përmendura (shih shpalljen e bashkangjitur). Kjo është koha kur duhet të tregojmë se respekti njerëzor dhe solidariteti janë mbi argumentin

ndarës. Një ndihmë e tillë do të dëshmojë se vlerat njerëzore mund dhe gjithmonë janë fitues. Një kuti për kontribute është vendosur në Zyrën e Personelit të kompanisë sonë.

Ekipi CSR u ka bërë thirrje të gjithë punonjësve të kompanisë të bëjnë përpjekje për të kontribuar në kutin për ngritjen e fondeve.

Projekti „Laboratori për Aktivitete të Biznesit – LAB” ka për qëllim që t’i kontribuojë zhvillimit ekonomik të komunës së Hanit të Elezit përmes shfrytëzimit të qëndrueshëm të burimeve natyrore pyjore dhe bujqësore në përputhje me strategjinë CSR të Titan Grupit. Papunësia vazhdon të mbetet një nga problemet më të mëdha për shumicën e banorëve të Hanit të Elezit, sidomos për bujqit e zonave rurale. Zona e Hani i Elezit vuan nga niveli i lartë i papunësisë dhe varfërisë, që silltet në mes 70% dhe 50%. Sektori i agro-pyllumtarisë mbetet një nga sektorët më premtues për rritje ekonomike dhe krijim të vendeve të punës në Kosovë. Si i tillë, LAB-i do të fokusohet në mbështetjen e sektorëve të agro-biznesit, të cilët do të lehtësojnë dhe gjenerojnë të hyra dhe do të krijojnë vende pune. Projekti monitorohet nga një Këshill i Pavarur i Drejtorëve, i cili përbëhet nga hisedarë vendor, nacional, ndërkombëtar, nga sektori privat, publik dhe i OJQ-ve. Ky këshill funksionon sipas parimeve udhëheqëse dhe mekanizmave të krijuar nga Shërbimet Këshilluese IFC. Sharrcem ka kontribuar dhe vazhdon të mbështesë ofrimin e mbështetjes administrative dhe logjistike për LAB-in përmes ekipit CSR si dhe manaxhmentit. Komuna e Hanit të Elezit ka ofruar, gjithashtu, ndihmë në të gjitha fushat e nevojshme duke krijuar një bashkëpunim të ngushtë në mes të LAB dhe Sharrcemit, gjë e cila e ka fuqizuar marrëdhënien në mes të tri palëve.

Angazhimi i hisedarëve vendor është një forum i organizuar për të bërë prezantimin e objektivave të Sharrcemit për themelimin e LAQ-it, i cili do të ofrojë mundësi për zhvillim ekonomik dhe punësim për banorët e Hanit të Elezit. Përveç kësaj, janë organizuar edhe takimet shumëpalëshe dhe dypalëshe me grupe të ndryshme të interesit me qëllim që të promovohen objektivat e programit dhe idetë gjatë prezantimit. Shumë qytetarë që marrin pjesë në forum e kanë mirëpritur këtë projekt dhe kanë shprehur gatishmërinë e tyre për bashkëpunim në të ardhmen.

Thirrja publike për aplikim në LAB për trajnime dhe investime fillestare në:

- Kultivimin e frutave të vogla (Dredhëza dhe Mjedra)
- Kultivimi i serave
- Bletaria
- Kultivimi i kërpudhave

Zhvillimi i formularit të aplikacionit si dhe udhëzuesit për mbushjen e formularit të aplikacionit, si dhe vendosja e kriterëve të rezultateve janë krijuar për sektorët e përzgjedhur. 71 persona në përgjithësi treguan interesim për të aplikuar, 23 prej tyre aplikuan për pjesëmarrje; 19 nga 23 aplikacionet e dorëzuara nga bujqit janë miratuar.

LAB-i ka nënshkruar dy kontrata me Iniciativën për Zhvillim të Bujqësisë në Kosovë (IZhBK) dhe me “Perrotis College American Farming School” për kryerjen e aktiviteteve të projekteve të LAB-it si dhe për t’i ofruar LAB-it Shërbime Teknike dhe Këshilluese; (Shiko Aenksin 6). IZhBK është një organizatë e themeluar në vitin 2004 në Mitrovicë dhe është përfshirë në zhvillim rural, krijimin e kushteve më të mira socio-ekonomikë në zonat rurale, uljen e shkallës së papunësisë dhe importit, prodhimin të ushqimeve të shëndetshme, përdorimin racional të burimeve natyrore dhe mbrojtjen e ambientit në Kosovë. Shkolla Bujqësore Amerikane në Selanik, Greqi, është një institucion i pavarur, jo-profitabil arsimor i themeluar në vitin 1904 për t’i shërbyer nevojave të Greqisë dhe rajonit të Ballkanit. Sot, divizionet kryesore arsimore përfshijnë Shkollën Fillore, Shkollën e Mesme, Kolegjin Perrotis të Bujqësisë, Ambientit dhe Shkencave Jetësore, si dhe Arsimin dhe Hulmimin për të Rritur.

LAB Laboratori për Aktivitete të Biznesit

Janë zhvilluar të gjitha format e nevojshme të prokurimit me llogon e LAB-it me qëllim që të përmirësohet vizibiliteti i projektit. Janë vizituar 23 individë të cilët kanë aplikuar për mbështetje; Përfituesit janë përzgjedhur duke u bazuar në kriteret e rezultatit të zhvilluar për të gjithë sektorët; Është publikuar lista e përfituesve.

Varësisht nga faza e implementimit në sektorin gjegjës, trajnime janë siguruar për 19 fermerë.

Këshilli i Drejtorëve të LAB-it ka mbajtur pesë takime, ku temat kryesore të diskutimit ishin objektivat planifikuese të LAB-it, zhvillimet, implementimi, kërkesat financiare, stafi si dhe vendime tjera relevante që do të mbështesin arritjen e objektivave të planifikuara për vitin 2014. (Shih Aneksin 3). Është nënshkruar Marrëveshja për dhurimin e fondeve. Fondi i kërkuar ka një grant prej rreth 121,100.00 € që përfaqëson 90% të investimeve me pjesëmarrje prej 10% nga ana e përfituesve, që është 12,110.00 € dhe përbën buxhetin e përgjithshëm prej 133,100.00 € për vitin 2014. (për më shumë detaje, ju lutemi vizitoni: www.lab-ks.org).

Aktivitet paralele përfshinë nënshkrimin e një Memorandumi të Mirëkuptimit me Komunën e Hanit të Elezit për ofrimin e trajnimeve dhe kurseve për qytetarët e Hanit të Elezit, sidomos për nxënësit e shkollës fillore dhe shkollës së mesme. Kurse për TI, gjuhë angleze, zanate, produkte të Microsoft Office etj. të cilat do t'iu ofrohen pa pagesë të gjitha palëve të interesuar.

Baker Tilly Kosovo, një kontraktor i Sharrcemit përmes kontributit të tyre CSR u ka ofruar fermerëve këshilla afariste pa pagesë, duke i trajnuar ata lidhur me regjistrim të biznesit, menaxhim të financave, si dhe u ka ofruar trajnime dhe shërbime këshilluese në të ardhmen bazuar në nevojat e përfituesve.

Aktivite Paralele

Nën ombrellën e projektit të LAB-it, ne kemi iniciuar një nën-projekt të quatjur aktivitet paralel. A ia ka targetuar rininë e komunitetit. Përveç kësaj, nën-grupi do të fokusohet në edukim dhe kontribut social përmes ngritjes së vetëdijes rreth rëndësisë së mbrojtjes së ambientit, shendetit dhe sigurisë, arsimit gjuhësor, dhe njohurive kompjuteristike.

Ai është organizuar në bashkëpunim me projektin LAB përmes shfrytëzimit të objekteve dhe pajisjeve të tyre në bashkëpunim me burimet tona njerëzore.

Është nënshkruar një Memorandum i Mirëkuptimit që përkufizon fushën e bashkëpunimit në mes të tri palëve (Sharrcem, LAB-it si dhe Komunës, gjegjësisht departamentit të arsimit) rezultate e pritura janë arsimit dhe zhvillimi.

Janë mbajtur trajnime për tri tema: TI, Ambient dhe Shëndet&Siguri. Secili grup i nxënësve ka mësuar gjëra të reja rreth këtyre tri tema që janë shumë të rëndësishme për të ardhmen dhe për jetë. Ata janë falënderues që e kanë pasur rastin të marrin pjesë në këtë trajnim aq të vlefshëm. Kemi hapur edhe një faqe në Facebook për ata me qëllim që ata të komentojnë lirshëm për gjithçka që duan të dinë.

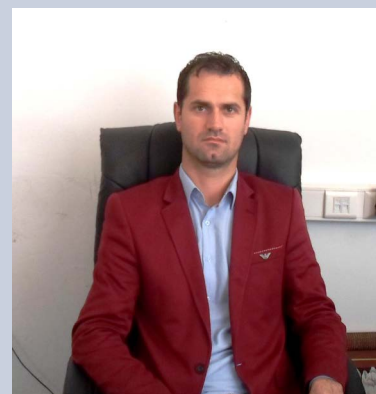

Bashkëpunimi dhe mbështetja nga Kompania „Sharrcem“ e Tian Grupit për Arsimimin e Komunitetit të Hanit të Elezit

Bashkëpunimi dhe mbështetja për arsim në komunën e Hanit të Elezit e dhënë nga Kompania „Sharrcem“ e Titan Grupit ka filluar në vitin 2012, në fillim me themelimin e këshillit të nxënësve, që përbehet nga 7 anëtarë, nxënës të talentuar dhe të përzgjedhur. Ky këshill merret kryesisht me projekt propozime dhe dizajne konceptuale në të mirë të arsimit dhe komunitetit të Komunës së Hanit të Elezit. Shumë ide dhe projekt-propozime konceptuale janë mbështetur nga Kompania „Sharrcem“ e Titan Grupit. Në mesin e projekteve të përfunduara dua të përmend ato fundit dhe më të mirat që janë përfunduar në vitin 2014.

1. Financimi dhe mirëmbajtja e kurseve me nxënës të klasave të nënta në Komunën Hanit të Elezit në fushën e teknologjisë informative, ambientit, shëndetit dhe sigurisë. Ky kurs është organizuar në katër grupe, që kanë përfshirë më shumë se 150 nxënës. Grupi i katërt në fushën e teknologjisë informative do të përfundojë në vitin 2015.
2. Zbatimi i projektit, sigurimi i ujit t'pijsëm dhe një frigoriferi për shkollë e qytetit të Hanit të Elezit, projekt ky i cili ka filluar të zbatohet në prill të vitit 2015.
3. Financimi dhe arsimimi i nxënësve më të dalluar në nivel komunal, të mbështetur nga kompania me ndikimin më të madh në Republikën e Kosovës, Kompania „Sharrcem“ e Titan Grupit Hani i Elezit, të cilët i vazhdojnë studimet e tyre në Greqi në fushën e bujqësisë.

Bazuar në këtë, mund të përfundojmë se bashkëpunimi dhe mbështetja e Kompania „Sharrcem“ e Titan Grupit në fushën e arsimit është shumë e rëndësishme. Ajo përfshin mbështetjen për nxënës, projekte, si dhe ka ndikim të drejtpërdrejtë për ngritjen e vetëdijes për orientim profesional. Shpresojmë se në të ardhmen do të kemi mbështetje më të fortë financiare, duke mos harruar punën e shkëlqyeshme të bërë nga këshilli i nxënësve të shkollës me ide, sugjerime dhe projekte. Në fund, një falënderim i veçantë shkon për Drejtorin e Përgjithshëm të Kompania „Sharrcem“ e Titan Grupit, z. Emmanuel Mitsou, si dhe për stafin përgjegjës për projekte në komunitet, të cilët na kanë mbështetur deri më tani.

Mr. Irfan Qajani
Director of Education, Culture, Youth and Sports

Departamenti për Arsimin e Vazhdueshëm dhe Shërbimet e Vazhdueshme të Kolegjit Perrotis, Shkolla Amerikane e Bujqësisë, kanë ofruar shërbime teknike këshilluese për LAB-in (TITAN - Sharrcem) për sektorin e agro-ushqimit nga viti 2014 deri në ditën e sotme sipas marrëveshjes së nënshkruar me 30 korrik 2015. Me saktësisht, personeli relevant shkencor nga departamenti dhe instituti i lartpërmendur kanë qenë të përfshirë në aktivitete këshilluese dhe trajnime si në vijim:

1. Udhëtime në Han të Elezit (HIE): Pesë (5) udhëtime dy-ditore të me fushëveprim në: Pjesëmarrje në kuvendin nismëtar të përgjithshëm të komunitetit; Takimi dhe diskutimi për zhvillimin e programit me autoritetet e LAB-it; Vizita dhe diskutime me kandidatët e programit, fermerët.
2. Vizita në fermat e përfshira në program,
3. Marrja e mostrave të tokës dhe ujit për analizimin e tyre dhe shpërndarja e rezultateve së bashku me këshilla në lidhje me rezultatet e analizave për themelimin e ndërmarrjeve të reja që kultivojnë vreshta dhe bimë aromatike/farmaceutike. Kjo temë mbetet për t'u studiuar më shumë

Për më tepër:

1. Organizimi dhe kryerja e vizitave studimore 4-ditore dhe trajnimi për ndërmarrësi dhe tema teknike që kanë të bëjnë me sektorin e agro-ushqimit të Selanik për fermerët e HIE që marrin pjesë në programet zhvillimore, si dhe për autoritetet e LAB-it që i shoqërojnë grupin vizitues.
2. Shpërndarja e raporteve të kërkuara me shkrim dhe studimit të fizibilitetit lidhur me themelimin e një qumështoreje,
3. Në progres është raporti i kërkuar dhe studimi i fizibilitetit për prodhimin e mishit të bibës.
4. Planifikimi që LAB të kërkojë një vizitë në HIE në korrik 2015 për të:
  - Diskutuar zhvillimin e stabilimenteve ekzistuese bujqësore; Vështruar dhe diskutuar rreth funksionimit të qumështoreve të reja;
  - Diskutuar më tutje themelimin e plantacioneve të reja dhe prodhimin e mishit të bibës të cekur më lartë;
  - Mbledhur dhe vlerësuar përfshirjen e AFS-së në projekt deri në ditët e sotme; Diskutuar më tutje me LAB-in dhe TITAN-Sharrcem mundësit për vazhdimin e bashkëpunimit përmes vazhdimin të kontratës;

Të tjera:

Në fund, ne besojmë se projekti ka qenë në përgjithësi një iniciativë e suksesshme CSR e TITAN-Sharrcem që ofroi perspektiva të preja për qytetarët e HIE për një zhvillim të qëndrueshëm rural rajonal. Gjithashtu, edhe autoritetet e LAB-it janë dëshmuar gjatë tërë trajnimit se janë të aftë të organizojnë dhe udhëheqin aktivitete inovative të ndërmarrësisë në botën e komplekse të agro-ushqimit. Për më tepër, AFS ndihet se është e bekuar që është pjesë e ekuacionit përmes konsultimeve, dhe/ose si institut përfitues që ofron arsimim të nivelit të Kolegjit për Haziz Vilën, një nxënës nga HIE i sponsorizuar nga LAB, i cili posedon tipare të udhëheqësit. Me padurim po presim vazhdimin e marrëdhënies për hulumtimin e mundësive të reja në të ardhmen së bashku me kompaninë dhe fondacionin e saj.

Mr. Evangelos Vergos, Ph.D.

Associate Dean of Continuing Education
and Extension Services, Perrotis College
Director of the Center for Agricultural
Innovation and Entrepreneurship

AT THE AMERICAN FARM SCHOOL & PERROTIS COLLEGE

Vizita Studimore në AFS

Në mars, disa nga anëtarët e Komisionit CSR të Sharrcem, së bashku me Menaxherin e Përgjithshëm të projektit LAB, kanë vizituar AFS në Selanik, Greqi. Kjo vizitë ishte gjithashtu edhe një përvojë e lartë arsimore. Gjatë udhëtimit, përfaqësuesit e Sharrcem dhe LAB patën mundësinë që të komunikojnë me persona me përvojë nga AFS si dhe shkëmbyen informata rreth aktiviteteve të tyre. Përveç kësaj, përfaqësuesit e LAB-it patën rastin edhe të mësojnë rreth praktikave të AFS, të cilat tanimë janë duke u zbatuar në LAB. Në përgjithësi, vizita ishte shumë e dobishme dhe edukative, e cila na çoi drejtë informatave të dobishme për ne.

Të nderuar lexues

Duke qenë Drejtorin Ekzekutiv dhe fillimi zyrtar i aktiviteteve të shoqatës „Laboratori për Aktivitete të Biznesit“ (LAB) Hani i Elezit për një vit, unë përfitoj nga ky rast për të shprehur falënderimet e mia dhe vlerësimin për marrëdhëniet e shkëlqyera të punës me menaxhmentin e Sharrcem sh.p.k. dhe Titan Group në realizimin e objektivave të projektit të cilat synojnë të kontribuojnë në zhvillimin ekonomik të Komunitetit të Elezit nëpërmjet përdorimit të qëndrueshëm të burimeve natyrore agro-pylore të zonës në përputhje me Strategjinë e Grupit Titan për Përgjegjësinë Shoqërore (CSR) - Sharrcem Sh.P.K.

Kjo strategji afatgjate unike e iniciuar nga menaxhmenti i Sharrcem sh.p.k. për themelimin e fondacionit (Marrëveshja për Donacion (MD) e lidhur më 6 shkurt 2014) e dedikuar LAB-it, ka për qëllim mbështetjen e fermerëve individualë që jetojnë në zonat rurale për të hapur biznese të në sektorët e agro-pylltarisë veçanërisht përmes investimeve në blegtori, kultivimin në sera, kultivimin e pemëve të vogla dhe manaferrave, bletarisë, kultivimin e kërpudhave, mbledhjen e frutave të egra pyjore dhe mirëmbajtjen e pyjeve dhe prodhimin të biomasës për ngrahje. Projekt ka krijuar 19 aktivitete të reja ekonomike, ndërmarrje të vogla dhe të mesme (NVM-të) që është një kontribut i rëndësishëm, duke ndihmuar fermerët për të gjeneruar vetëpunësimin dhe sigurinë e të ardhurave për familjet e tyre, si dhe duke zgjeruar bizneset e tyre për fillimin. Përveç kësaj, investimet fillestare kanë gjeneruar interes të fortë në mesin e komunitetit që çoi në krijimin e besimit në program. Më me rëndësi, procesi transparent dhe rigoroz i përzgjedhjes i aplikuar në përzgjedhjen e fermerëve ka dërguar një mesazh të fuqishëm komunitetit finansues në lidhje me këtë program, e që është një iniciativë serioze dhe shembull i madh i një ndryshimi pozitiv. Për më tepër, nëpërmjet themelimit të bizneseve të fermerëve, ata do të sigurojnë vetë-punësim dhe të ardhura të mjaftueshme për nevojat e familjes dhe zgjerimin e bizneseve të tyre fillestare. Kjo është arsyeja pse unë jam shumë i kënaqur me bashkëpunimin dhe çfarë është arritur deri më tani. Megjithatë unë konsideroj se ka ende nevoja të mëdha për të përcaktuar për mbështetjen në mënyrë që të zgjerohen investimet dhe të vazhdohet me aplikimin e praktikave të suksesshme dhe strategjive të cilat i kemi realizuar gjatë vitit të parë.

z. Hysen Shabanaj

*Laboratori për aktivitete afariste,
LAB, Drejtor gjeneral*

Në vitin 2013, IFC ofroi mbështetje këshillimore për Sharrcem se si themelohet fondacioni LAB për të mbështetur zhvillimin ekonomik lokal të njëres prej komunave më të varfra në Kosovë. Kjo ishte një sfidë të cilin ia vlente të shtjellohej që nga fillimi.

IFC mbështeti kompaninë në futjen e strukturave të shëndosha të qeverisjes në fondacion gjë që ishte një element kyç për të krijuar besim dhe legjitimitet në komunitetin lokal, të zhgënjyer me projektet e mëparshme të mbështetura nga donatorët që rezultojnë në studime dhe rekomandime, pa vazhduar me zbatimin e tyre. IFC ka zhvilluar një strukturë të plotë të qeverisjes së fondacionit dhe mbështeti aktorët në zbatimin e saj. Kjo përfshinte ngritjen e një bordi me dy nivele, i përbërë nga Bordi më të vogël operacional të drejtorëve dhe një Këshill më gjithëpërfshirës të palëve të interesuara, që është dëshmuar si një strukturë optimale për arritjen e efikasitetit dhe gjithëpërfshirjes në procesin e vendimmarrjes. IFC ndihmoi fondacionin në zhvillimin e treguesve kryesorë të performancës për tre vitet e para; përcaktimin e kriterëve për përzgjedhjen dhe mbikëqyrjen e kryeshefit të saj ekzekutiv, themelimin e praktikave të shëndosha të transparencës dhe shpalosjes, të gjitha këto të përshtatura praktikave më të mira të qeverisjes së OJQ-ve. Bashkëpunimi me Sharrcem ishte shembullor. Kompania kishte jo vetëm vizion të qartë për punën e saj në lëminë e CSR, por edhe guxim dhe qëndrueshmëri për të zbatuar atë nëpërmjet kontakteve të rregullta me komunitetin lokal dhe me grupet e interesit. Çiltërsia dhe ndershmëria profesionale e menaxhmentit Sharrcem dhe task forcës së saj për CSR ishte nxitëse dhe mbolli farën për sukseset e tërë sipërmarrjes. Fondacioni Lab tregon se CSR mund të ketë rol transformues dhe të nxil sipërmarrësinë vendore. Është njëri prej shembujve të paktë të cilat i kemi hasur në Ballkan ku aktivitetet CSR pasqyrojnë plotësisht përkufizimin e këtij koncepti të debatuar shumë, por rrallë kuptuar në tërësi e cila duhet të rezultojë në dobi të biznesit si për kompaninë ashtu edhe për komunitetin lokal. Kjo përpjekje duhet të përsëritet në tërë Kosovën dhe më gjerë. Dhe Sharrcem duhet të ruajë integritetin e saj, duke i mundësuar kështu arritje të vlerës së qëndrueshme.

Z. Kiril Nejkov

*Zëvendës Menaxher rajonal i programit IFC për Evropë dhe Azi Qendrore,
Program i qeverisjes korporative*

EC – Performanca ekonomike

#	TREGUESI	PËRKUFIZIMI	FAQE NË KËTË RAPORT
1	EC1	VLERA DIREKTE EKONOMIKE E KRIJUAR DHE E SHPËRNDARË	7
2	EC5*Add	PROPORCIONI I PAGËS MINIMALE NË KOMPANI DHE PAGËS MINIMALE NË KOSOVË	26
3	EC6	POLITIKA, PRAKTIKAT BIZNESORE DHE PËRQINDJA E FURNITORËVE LOKAL NË NUMRIN E PËRGJITHSHËM TË FURNITORËVE TË KOMPANISË	25,26
4	EC7	PROCEDURAT PËR PUNËSIM LOKAL DHE PËRQINDJA E MENAXHMENTIT TË LARTË NGA RADHËT E KOMUNITETIT LOKAL	25,26
5	EC8	INVESTIMI NË KOMUNITETIN LOKAL	36,55,58,62

EN – Mjedisi

#	TREGUESI	PËRKUFIZIMI	FAQE NË KËTË RAPORT
6	EN1	MATERIALET E PËRDORURA SIPAS PESHËS DHE VËLLIMIT	7,41
8	EN3	KONSUMI DIREKT I ENERGJISË SIPAS BURIMIT PARËSOR	48
9	EN8	KONSUMI TOTAL I UJIT SIPAS BURIMIT	48
10	EN16	ËMETIMI TOTAL DIREKT DHE INDIREKT I GARZAVE ME “EFEKTIN SERË”	48
11	EN20	NOX, SOX DHE ËMETIMET E TJERA TË RËNDËSISHME NË AJËR	48
12	EN21	UJËRAT E ZEZA	36,37
14	EN23	NUMRI DHE VËLLIMI I PËRGJITHSHËM I DERDHJEVE DOMETHËNËSE	43
15	EN28	VLERA MONETARE E GJOBAVE MADHORE DHE NUMRI I PËRGJITHSHËM I DËNIMEVE JO-MONETARE PËR MOSPËRPUTHSHMËRI ME LIGJE DHE RREGULLORE MJEDISORE	33

LA – Fuqia punëtore

#	TREGUESI	PËRKUFIZIMI	FAQE NË KËTË RAPORT
16	LA1	GJITHSEJ FUQIA PUNËTORE	26
17	LA2	NUMRI I PËRGJITHSHËM DHE NORMA E QARKULLIMIT TË PUNËTORËVE	25,32
18	LA3	BENEFICIONET PËR PUNËTORËT ME ORAR TË PLOTË	25,26
19	LA6*Add	NËPUNËSIT E KYÇUR NË BORDE TË PËRBASHKËTA DHE NË SHËNDET DHE SIGURI NË PUNË	29,30,31
20	LA7	LËNDIME NË PUNË	28
21	LA10	ORË TRAJNIMI	25,30
23	LA13	STRUKTURA E FUQISË PUNËTORE	26

HR – të drejtat e njeriut

#	TREGUESI	PËRKUFIZIMI	FAQE NË KËTË RAPORT
25	HR4	NUMRI I PËRGJITHSHËM I INCIDENTEVE TË DISKRIMINIMIT DHE MASAT KORRIGJUESE	25

SO – shoqëria

#	TREGUESI	PËRKUFIZIMI	FAQE NË KËTË RAPORT
26	SO1	PROGRAMET E REALIZUARA PËR PËRFSHIRJEN E BASHKËSISË LOKALE, NDIKIMI I VLERËSIMIT DHE PROGRAMET ZHVILLIMORE	31,52 - 64

PR – Përgjegjësia ndaj produktit

#	TREGUESI	PËRKUFIZIMI	FAQE NË KËTË RAPORT
29	PR2*Add	NUMRI I INCIDENTEVE TË MOSPËRPUTHSHMËRISË ME RREGULLORE NË LIDHJE ME PRODUKTE	22
30	PR3	LLOJI I INFORMATAVE PËR PRODUKTE DHE SHËRBIME QË NEVOJITEN SIPAS PROCEDURËS	22
31	PR4*Add	NUMRI I PËRGJITHSHËM I INCIDENTEVE TË MOS-PËRPUTHSHMËRISË ME RREGULLORE	22

1. Strategjia dhe analiza

#	SHPALOSJA	FAQE NË KËTË RAPORT
1.1	POROSIA E DREJTORIT GJENERAL	10
1.2	NDIKIMET KYÇE	6,7

2. Profili organizativ

#	SHPALOSJA	FAQE NË KËTË RAPORT
2.1	EMRI I ORGANIZATËS 3	2
2.2	BRENDET, PRODUKTET DHE/ËSE SHËRBIMET PRIMARE	22
2.4	SELIA E ORGANIZATËS	2
2.6	NATYRE E PRONËSISË DHE FORMA LIGJORE	3
2.7	TREGJET E SHËRBYERA	6
2.9	NDRYSHIMET MADHORE GJATË PERIUHDËS SË RAPORTIMIT	10,16,22,32,34,35,41,45-47,64
2.10	SHPËRBLIMET GJATË PERIUHDËS SË RAPORTIMIT	14

3. Parametrat e raportit

#	SHPALOSJA	FAQE NË KËTË RAPORT
3.1	PERIUDHA E RAPORTIMIT	3
3.3	CIKLI I RAPORTIMIT	6
3.4	KONTAKTI PËR PYETJE LIDHUR ME RAPORTIN DHE PËRMBAJTJEN	2
3.5	PROCESI PËR DEFINIMIN E PËRMBAJTJES SË RAPORTIT	3
3.6	KUFIJTË E RAPORTIT	3
3.9	TEKNIKAT E OFRIMIT TË TË DHËNAVE	3
3.13	VERIFIKIMI I RAPORTIT	3

4. Qeverisja, zotimet dhe angazhimi

#	SHPALOSJA	FAQE NË KËTË RAPORT
4.8	POLITIKA DHE PARIMET E CSR	11,12
4.9	PJESËMARRJA E MENAXHMENTIT NË ÇËSHTJET E QËNDRUESHMËRISË	12-14
4.10	PERFORMANCA E MENAXHMENTIT PËRKITAZI ME PËRGJEGJËSINË SHOQËRORE KORPORATIVE	15-22
4.12	KARTAT, PARIMET DHE NISMAT TJERA EKONOMIKE, MJEDISORE DHE SHOQËRORE ME TË CILAT OBLIGOHET KOMPANIA APO I MBËSHTJET	8,9,11,27,34,45,48
4.13	ANËTARËSIA NË ORGANIZATA	6,16,20
4.14	LISTA E GRUPEVE TË HISEDARËVE	15
4.16	PËRFSHIRJA E HISEDARËVE	16-19, 52-64

SHARRCEM
a **TITAN** Group Company